

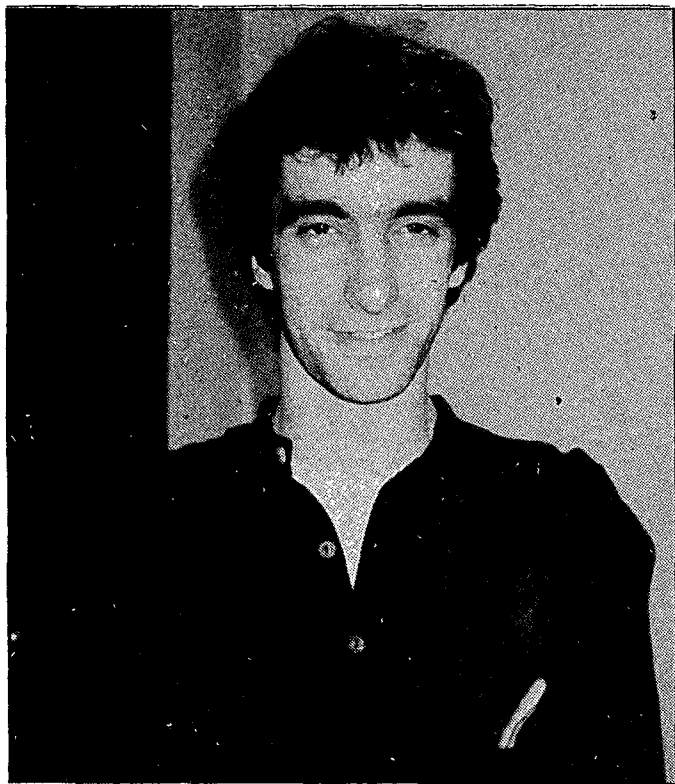
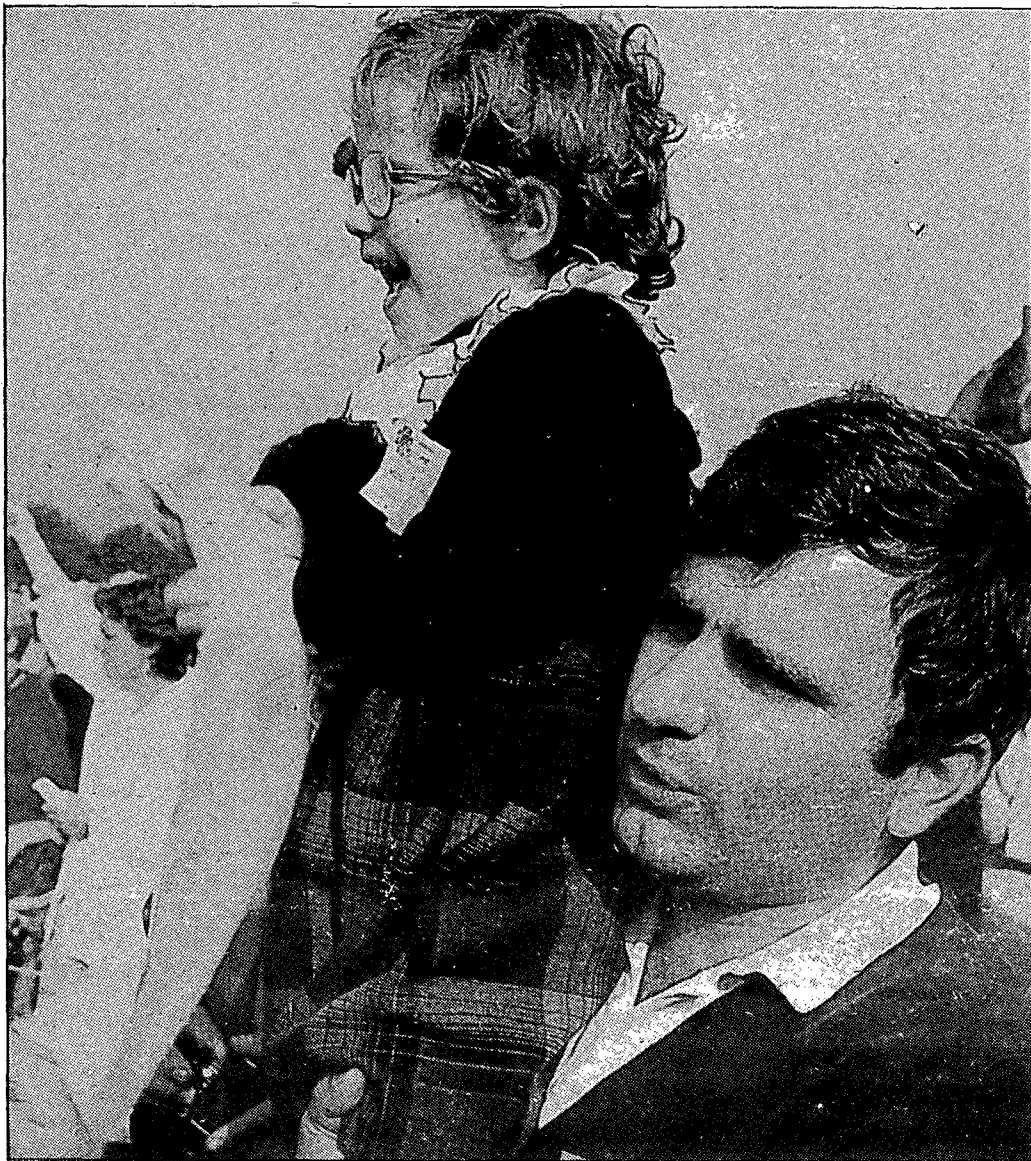
Els pares s'involucren més en el desenvolupament i l'educació dels fills

Els reptes de la paternitat

La vida familiar i la paternitat han canviat amb la incorporació de la dona al món laboral. El pare d'avui vol tenir un paper actiu en les primeres fases del desenvolupament del fill i compartir les tasques domèstiques amb la mare. Els homes, cada vegada més, viuen les emocions de l'embaràs amb l'esposa i, quan tenen el nadó als seus braços, no s'amaguen de manifestar la tendresa i la sensibilitat que senten vers el menut.

El periodista Tanius Karam proposa un recorregut per les diverses formes de viure la paternitat, una experiència única que suposa una gran responsabilitat, però també una alegria i un enriquiment per a la vida conjugal.

Reportatge a pàgines 5 i 6

Jordi Armadans, president de la Fundació per la Pau

«Treballem per aconseguir canvis econòmics i socials»

Jordi Armadans és president de la Fundació per la Pau, una entitat que va néixer el 1983 amb la intenció d'aconseguir una cultura de la pau. Malgrat que el seu objectiu pugui semblar difícil, la fundació treballa amb interès per divulgar, difondre i crear opinió pública sobre el tema. El seu camp d'actuació es basa en tres

àrees: educar en la pau —mitjançant exposicions i publicacions—, organitzar campanyes reivindicatives contra la violència i promoure la reflexió i la investigació a través de trobades i seminaris.

Entrevista a pàgines 8 i 9

10-11 Crònica dels 50 anys de l'entronització de la Moreneta

12 Una tancada contra l'actual política d'immigració

21 Visita de Joan Pau II a la República Txeca

Editorial

El metro, corporativisme sindical?

Altra vegada —i aquesta durant nou dies, amb un pont al mig— els ciutadans de Barcelona i de la seva àrea metropolitana han patit greus distorsions en els seus desplaçaments, un element clau de la nostra societat moderna. Més de dos milions de persones, pel capbaix, s'han vist afectades directament per la vaga del metro.

El conflicte no és nou. Des de l'any 1992, ja són una trentena les jornades de vaga convocades pel comitè d'empresa del metro. Objectiu de la protesta? Bàsicament, obtenir la jubilació als 60 anys, amb la totalitat de la base reguladora. Es tracta d'un avantatge històric adquirit pels treballadors del metro, però que va desaparèixer quan es va produir la seva integració al règim general de la seguretat social. Un avantatge del qual cap altre treballador no pot gaudir. Les vagues han estat programades cercant els dies més conflictius per als ciutadans i més propicis al col·lapse urbà: inici de vacances, divendres i dilluns...

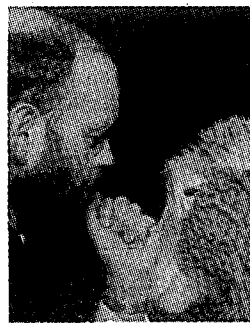
La força decisiva en el comitè d'empresa del metro de Barcelona és la CGT, un sindicat sortit d'una escissió de la CNT. A l'altra banda del conflicte, hi ha l'empresa —clarament deficitària—, Transports Metropolitans de Barcelona. Entremig, els ciutadans. En tot conflicte laboral, els treballadors pressionen l'empresa tot intentant lògicament imposar el seu punt de vista. En aquest cas, però, la pressió

recau sobre milions de soferts usuaris del transport públic, emprats com a escuts humans a favor d'un privilegi laboral, del qual ells no gaudeixen ni gaudiran, sigui quin sigui el desenllaç de la vaga. ¿No és justificat parlar d'interessos clarament corporatius i fonamentalment insolidaris?

Una intervenció recent del president del comitè d'empresa en un programa televisiu abona, si més no, aquesta sospita. Preocupen, especialment, les amenaces maximalistes de noves jornades de vaga l'estiu que ve. Potser seria bo que els dirigents de la vaga sentissin els comentaris dels passatgers, atapeïts com sardines en els serveis mínims, o quan troben tancades les portes del metro els migdies. Potser s'adonarien del perillós descrèdit que fomenten del nostre sindicalisme, ja prou flux en afiliació. Lamentable. Seria bo que, com van començar a fer alguns sindicats i algun partit en l'últim conflicte, tot això fos revisat des de posicions sindicalistes.

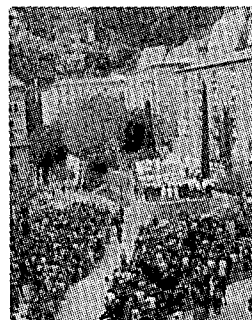
La nostra posició és de suport als drets sindicals per a la defensa dels treballadors. El suport d'amplis sectors eclesials a la represa del sindicalisme en la dècada dels seixanta és a la memòria de tots. Cal, però, advertir dels perills d'una visió corporativista del sindicalisme i d'una estratègia d'enfrontament amb la població. Com diu Joan Pau II: «La vaga és un mitjà legítim, però no se'n pot abusar.» Sobre tot, «quan es tracta de serveis essencials per a la convivència civil» (*Laborem exercens*, 20).

Sumari

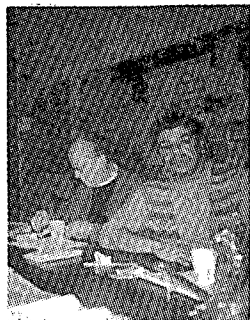
7

En primer pla:
la clonació posa
en joc la sacralitat
de la vida

10-11

Crònica
dels 50 anys
de l'entronització
de la Moreneta

12

Tancada contra
l'actual política
d'immigració

21

Visita de
Joan Pau II a la
República Txeca

32

Un passeig per la
vida amb
Josep M. Puigjaner
i Ricard Lobo

CATALUNYA CRISTIANA

Direcció: Mn. Manuel Valls i Serra

Coordinació: Josefina Picas i Pauné

Redacció: Glòria Carrizosa, Miquel Àngel Codina, Francesc Gamissans, Núria Oriol, Marta Puyol, David Vidal

Assessorament lingüístic: Meritxell Cucurella Jorba

Col·laboradors: Núria Albert, Montserrat Albert, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Pietat Campmajó, Oriol Camps, J. Carrera Planas, Rosa Collell, Miquel Estradé, Guillem Farré, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Justo López Melús, Jaume Mora, Josep Nadal, Francesc Nicolau, Francesc Riu, Pere Saumell, Pere Tena, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Corresponsals: Miriam Díez, GIRONA; Jaume Montaña, LLEIDA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Lluís Badia, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Raquel Planas, VIC

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Jutglar i Mn. Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggarí, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 490 59 88, Fax 490 20 35 - Internet: Catcris@idgrup.iberonet.com

Gerència: Jaume Vinyals i Rovira

Publicitat: Magda Revetllat i Barba

Promoció: Jordi Baig i Juncosa

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado i Minguez

Impressora: Publiagraf, S.A.L. Passatge Valeri Serra, 30 08011 BARCELONA - Tel. 454 16 30 / 17 77 - D.L.B. 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.880 ptes.

Resta d'Europa: 20.384 ptes.

Amèrica i Àfrica: 25.584 ptes.

Àsia i Oceania: 36.504 ptes.

Comentaris

S'ha acabat el segrest

S'ha acabat el segrest més sonat de l'any 1996, i que ha durat fins a cent vint dies més de l'any en curs, el de l'ambaixada japonesa a Lima, per obra del moviment revolucionari peruà Tupac Amaru.

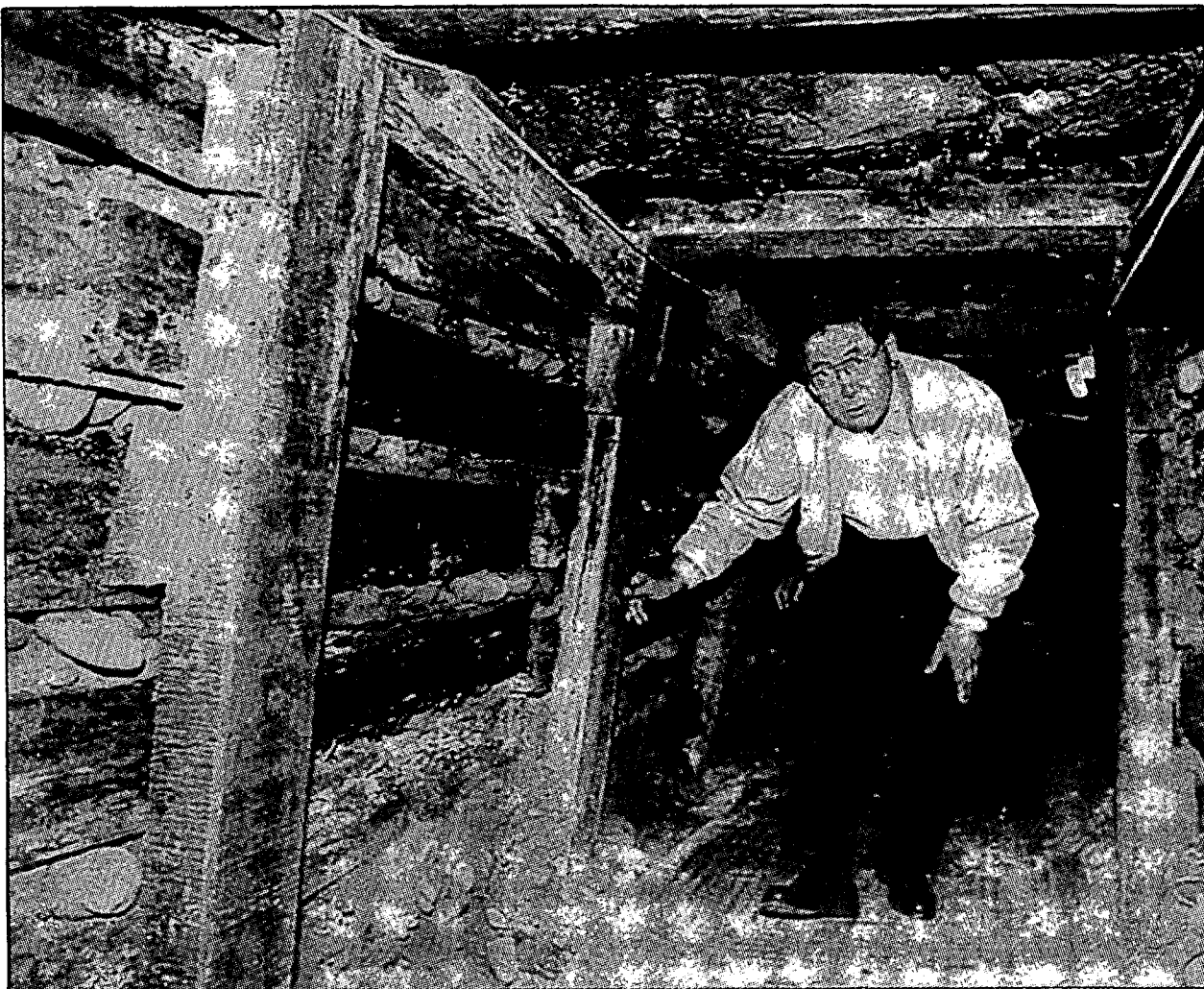
Dels cinc-cents ostatges del primer moment, pels volts del Nadal passat, només en quedaven uns setanta, i s'esperava que es podria trobar una solució pactada per resoldre definitivament el conflicte.

Les gestions diplomàtiques no van faltar en cap moment. La mostra és que a poc a poc els integrants del grup Tupac Amaru anaren alliberant ostatges. Ni als ostages ni als segrestadors els han faltat provisions, ja que els subministraments han estat continus. Fins i tot s'havia confiat en una solució pacífica.

Però resulta que començant pel Japó, passant pels Estats Units i acabant per la Gran Bretanya, la solució era urgent. I així ha estat. Lamentablement, la solució ha vingut per la violència, i tot fa pensar que es retardava la possible solució pacífica perquè reeixís la violenta. El fet és que el govern de Fujimori va prendre's el temps suficient per excavar un túnel que anés a parar a l'ambaixada japonesa i així penetrar per sorpresa i reduir els segrestadors. Per aquesta missió foren contractats seixanta miners, les famílies dels quals desconeixien la missió per la qual havien estat mobilitzats.

L'operació rescat ha estat un èxit.

El president peruà Alberto Fujimori inspecciona el túnel que va fer construir per poder prendre militarment l'ambaixada del Japó a Lima.

Però ha deixat un mal gust difícil de pair, pel fet que no s'ha donat pas a la justícia normal sobre els autors del segrest. Ha estat una justícia al pitjor estil militar, sense sumari ni res que s'hi assembli. Segons testimonis, el grup Tupac Amaru ha estat liquidat amb un tir de gràcia i, ja està! Si els autors d'aquesta massacre final en tin-

guessin consciència, s'adonarien que han barrat el pas a tota possible entesa amb el moviment revolucionari que, malgrat tot, subsisteix i continuarà treballant o lluitant per aconseguir els seus propòsits que segons proclamen, són en bé dels pobres del país, que són la gran majoria.

Si la llibertat d'opinió fos un fet real

al Perú (i en molts altres països), el president Alberto Fujimori no ho tindria pas gaire clar de cara a una reelecció. Però ha preferit la força a la negociació, i amb tots els ressorts de poder a les mans es mostra satisfet i eufòric pel final del segrest de l'ambaixada japonesa a Lima.

Oriol Camps

Continua el drama dels refugiats i dels combats al Zaire

La dramàtica i cruenta situació que es viu al Zaire és, ara com ara, insostenible. La guerra civil sacseja el país centrficà des de fa set mesos. Una missió humanitària va trobar la setmana passada milers i milers de refugiats hutus ruandesos, famèlics, atemorits i esgotats, al sud de la ciutat de Kisangani. Van abandonar la jungla, on van fugir dies enrere a causa dels enfrontaments sagnants entre les tropes rebels i les forces governamentals, i es van dirigir als camps de Kasese i Biaro. L'Alt Comissariat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) ja començat a repatriar cap a Ruanda petits grups de refugiats, davant de les exigències dels insurrectes.

El president francès, Jacques Chirac, ha fet en nombroses ocasions una crida a la comunitat inter-

nacional perquè assumeixi les seves responsabilitats i faci la pressió necessària per aturar els combats que actualment tenen lloc al Zaire. També ha demanat l'establiment urgent d'una intervenció militar humanitària. Cal dir que la darrera de la seves peticions ha estat acceptada unànimement però no la primera. La majoria dels membres de la Unió Europea i de l'Aliança Atlàntica rebutgen la iniciativa d'enviar una força militar al Zaire, atès que pensen que forçar un alto el foc equivaldria a donar suport al govern del dictador Mobutu Sese Seko. L'avanç dels soldats de l'Aliança de Forces Democràtiques per a l'Alliberament del Congo-Zaire, liderada per Laurent Kabila, és imparable.

Recentment, Bill Richardson, l'ambaixador dels Estats Units davant de l'ONU, va arribar a la capital

zairena, Kinshasa. Després dels primers contactes sobre el terreny, l'enviat nord-americà va afirmar que «els Estats Units creuen fermament que no hi pot haver una solució militar a la crisi, però sí una solució negociada que porti cap a un govern de transició i unes eleccions lliures i netes». No és cap secret que Washington intentarà persuadir el general Mobutu perquè dimiteixi. Bill Richardson ha anunciat que Mobutu i Kabila s'entrevistaran per parlar sobre el present i el futur del Zaire. El líder rebel ha afirmat el següent: «Crec que Mobutu cooperarà i evitarà un bany de sang a Kinshasa.» En el moment de tancar aquesta edició, la tan esperada trobada entre els dos homes forts del país encara no s'havia produït.

Miquel Àngel Codina

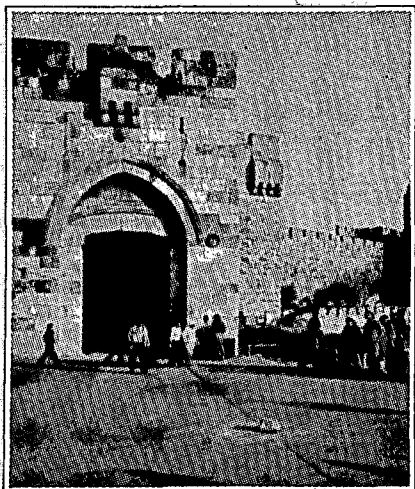
VIATGES I PELEGRINATGES 1997

Avanç de programació

Del 12 al 19 de maig

TERRA SANTA

El país de Jesús

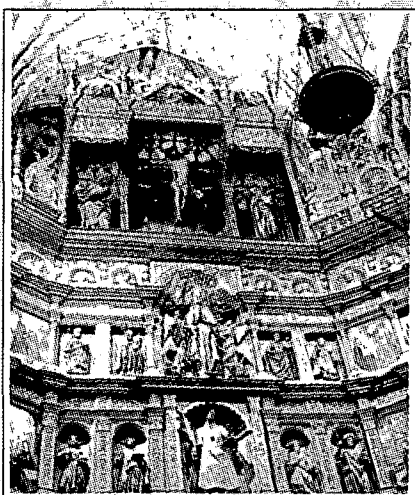

Anar-lo a conèixer és una preparació ben eficaç per celebrar el Jubileu de l'any 2000.

Del 31 maig al 8 de juny

CASTELLA I LLEÓ

«Las Edades del Hombre»

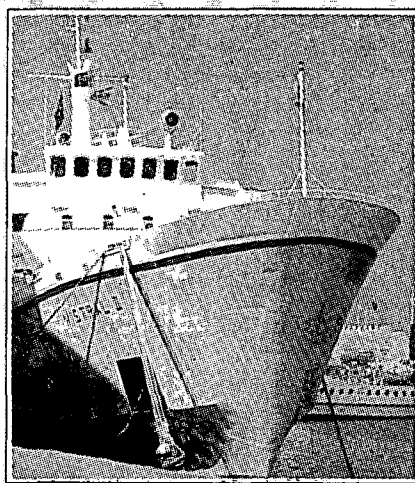

Civilitzacions i cultura de les esglésies hispàniques.

Del 14 al 21 de juny

ATENES i

creuer per les illes gregues

Una incursió al món clàssic, bressol del saber humà.

Del 14 al 23 de juliol

BRETANYA /

LISIEUX

Pels camins on la santedat fa que es trobin terra i cel.

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

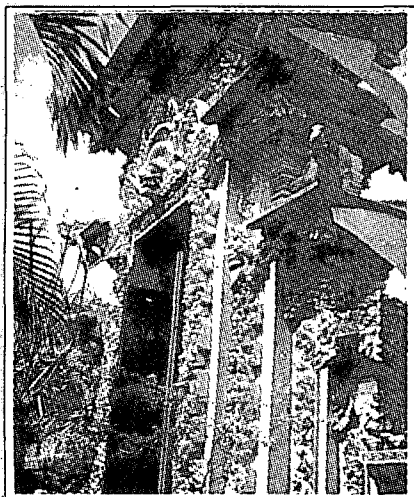

MERCATRAVEL S.A.

Del 4 al 14 d'agost

BALI / JAVA / LOMBOK

(Indonèsia)

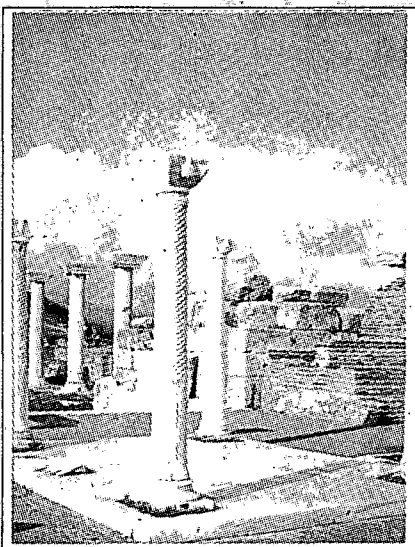

Un viatge molt exòtic per terres de l'Orient.

Del 3 al 22 de setembre

RUTA SANT PAU

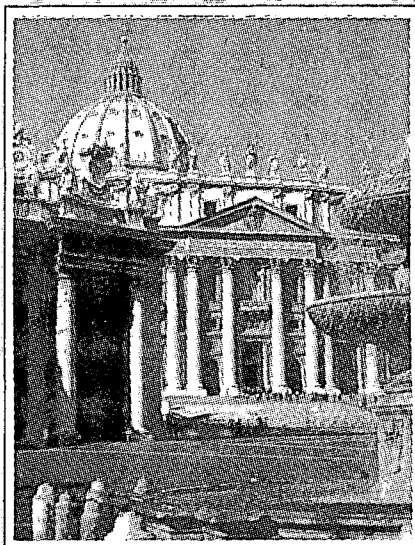
Síria i Turquia

Per terres de l'expansió inicial del cristianisme.

Del 6 al 11 d'octubre

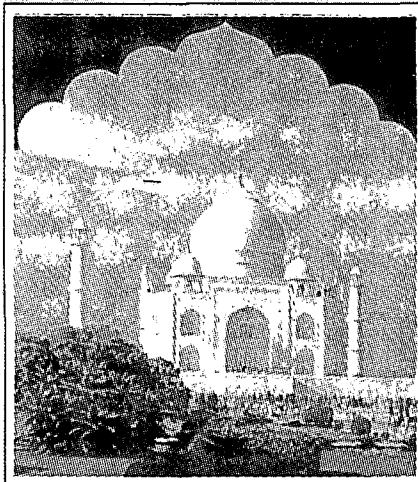
ROMA i el seu port d'Òstia

La ciutat per autonomia, clau de volta de tot un món.

Del 27 de novembre al 14 de desembre

L'ÍNDIA i el Nepal

Tot un mosaic de pobles, llengües, cultures, creences...

DEMANEU MÉS INFORMACIÓ DES D'ARA

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A 08010 BARCELONA - Telèfon: 301 37 18 - Fax: 302 32 64

L'aventura de ser pare

Actualment ser pare sembla un tema molt nou. Hi ha moltes maneres de ser pare? Quins són els desafiaments de la paternitat avui? Per què ha canviat tant la vida familiar i la paternitat? En el fons del debat sobre la paternitat avui dia hi ha un canvi en el concepte de l'home en si mateix i com els homes es veuen en una societat molt diferent de quan els pares d'avui eren els nens d'abans. També, sovint, hi ha pares i fills que es queixen un de l'altre; tots dos se senten poc compresos i acceptats en un món que sembla molt complex i on les coses canvien tan de pressa que no hi ha temps de pensar i d'analitzar què s'ha de fer i com s'ha de fer.

Victor Mari, de 27 anys, educador social a les rodalies de Madrid i des de fa un any i mig pare d'un nen, ens diu sobre la seva experiència: «Al principi, la paternitat és una cosa que fa por i crida a la responsabilitat i es creu que és per a gent més gran, que s'ha d'haver experimentat molt en la vida per arribar a ser pare i que representa trencar o deixar de ser alternatiu. En aquest sentit és un repte, es creu que ser pare és adoptar un estil de vida més convencional, però d'altra banda, en el diàleg amb la meua parella vèiem clar formar un estil de llar amb una persona que fos el nostre fill.»

Tot i les crítiques que es pugui fer als temes familiars, parlar de la família, de les relacions entre el pare i el seu fill continua sent un tema fonamental en la vida quotidiana. Segons una enquesta d'Eurobaròmetre el 1993, un 95,3% dels ciutadans de la UE consideren la família —i els temes que hi tenen relació— com a molt important, per davant d'altres aspectes com la feina (90,2%), els amics i coneguts (88,3%) o altres aspectes.

MANERES DE VIURE LA PATERNITAT

Un primer cop d'ull general ens apunta que es pot viure la paternitat a través de tres possibilitats d'influència: de la mateixa manera que els propis pares, en oposició a la seva imatge paterna o bé, ser pare com la mare desitjava que hom fos.

S'arriba a ser pare per camins molt diferents, Jacqueline Kellen fa una llista de més de 35 possibilitats, entre les que destaca: el pare progenitor, és a dir, el biològic; el pare no casat amb la mare del nen; el pare absent, el que gairebé no està mai amb la família, només en les activitats socials; el pare social, és a dir, el que viu amb la dona però és pare d'un o diversos fills; el pare adoptiu; el pare per inseminació d'esperma donant; a aquestes classificacions, en podem afegir unes altres de tipus psicològic: El «no pare», el que no vol fills; el pare homosexual, és a dir, el que per tenir un fill es casa a la

força; el pare donant d'esperma; el pare divorciat, que té la custòdia dels fills.

Des del punt de vista de relació amb els fills encara podem obrir més la classificació: el pare fantasma, que gairebé no hi és mai; el pare-mare, que es dona en famílies on és la dona la que treballa fora de casa i l'home es fa càrrec del nen, és un jove de 20 a 30 anys. El pare condescendent, que es nega a imposar al nen qualsevol disciplina perquè té por de traumatitzar-lo, tot i que aquesta permissivitat paradoxalment angoixa el nen. El pare sever, perfeccionista, que ho centra tot en la seva funció d'educador, les seves relacions amb el nen són a nivell escolar i no afectiu. El pare fugisser davant d'una situació difícil relacionada amb el nen, ja sigui per una malformació, una discapacitat intel·lectual, alguna malaltia. El pare se'n va, abandona la mare. El pare una mica gran és el que ha viscut la seva vida, ja ha estat casat i té diversos fills, s'ha tornat a casar amb una dona més jove, i torna a tenir un altre fill, moltes vegades per recuperar la seva confiança. El pare «negat» o «inexistent»: algunes mares solteres o dones divorciades no parlen mai del pare amb el nen.

Segons Josep Vicent Marquès, psiquiatra i psicòleg familiar, podem identificar quatre models de viure la paternitat en la societat espanyola.

La tradicional. Aquesta manera de vivència, en retrocés, es caracteritza per la consideració dels fills com una cosa que la dona ofereix a l'home en homenatge a la seva virilitat (cosa que representa un conflicte en cas d'esterilitat) i per això la idea que els fills satisfacen l'expectativa que algú ha d'oïr l'home tradicional.

La desorientada-tolerant. Aquesta nova actitud és molt freqüent en els pares de més de 30 anys i de menys de 50 que no van intervenir en la lluita política sota el franquisme, es caracteritza per una notable reducció de l'autoritarisme i, no obstant això, es detecta més inhibició que sentiment llibertari o actitud pactista. El pare —real o suposadament immers en la seva feina— responsabilitza la mare de la tasca d'educar o de tenir contacte amb els

Els homes d'avui s'atreveixen a manifestar la seva tendresa

fills i se sent maldestre o potser exclòs. La televisió actua com a principal agent socialitzador. Aquest pare exigeix o prohibeix menys que el tradicional sense saber ben bé perquè. Ignora perquè no ha de donar ordres, però té por que no l'obeeixin.

La participativa-substitutiva. A l'Estat espanyol és una actitud incipient, es presenta principalment en pares molt joves. Hi ha un desig d'un major protagonisme pel que fa als fills, potser hereu de la variant progressista del

(Segueix a la pàg. 6)

EL MIRACLE

Sota la direcció dels monjos benedictins d'El Miracle i de Montserrat i l'acolliment de les Germanes de la Fraternitat de Maria Verge, la CASA D'ESPIRITUALITAT D'EL MIRACLE disposa d'unes instal·lacions i serveis adients en un ambient acollidor, enmig d'una natura plàcida i solitària, que estan a disposició de les

PARRÒQUIES

per organitzar tota mena d'activitats: reunions d'equips, grups i moviments. Pelegrinatges. Catequistes. Grups d'espiritualitat. Consells parroquials. Convivències i trobades, etc.

- * 16 anys d'experiència al servei de l'Església de Catalunya.
- * Pràcticament tots els mesos de l'any organitza Recessos de cap de setmana i Exercicis espirituals.
- * Més de 2.000 persones, individualment o en grups, són acollides al llarg de tot l'any.
- * Més de 30.000 persones visiten cada any el Santuari, que recull considerables valors religiosos, històrics i artístics.
- * La capacitat de la Casa permet atendre diversos grups i realitzar activitats diferents alhora.

PER INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:
CASA D'ESPIRITUALITAT
Telèfon: (973) 48 00 45
Fax: (973) 48 02 43
25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

(Ve de la pàg. 5)

plantejament anterior. Menys preocupats pel «què cal fer». Incorporen un desig de goig del fill, es vol tenir un paper més actiu a les primeres fases del desenvolupament del fill i assumir un repartiment de les tasques de la llar amb la mare. Aquest model, tot i que ben intencionat, pot adquirir característiques negatives quan el pare es fa càrrec dels fills per ruptura de la relació matrimonial, i tracta de demostrar al món que és el millor pare i mare que la mare dels seus fills.

La solidària. L'home està disposat a assumir tasques, més o menys relacionades, pel que fa als seus fills, segons la seva relació amb la dona. Aquesta és una dona liberal que no creu que la maternitat sigui la principal missió a la vida ni tampoc un obstacle per al seu desenvolupament social. El pare «solidari» reconeix que el seu paper es biològicament modest i assumeix el plaer de la paternitat en col·laboració amb la maternitat d'una dona que, malgrat tot, no queda definida per la funció reproductora.

En la societat espanyola el primer model encara és viu, es pot tenir la impressió que el segon és predominant i el tercer, que podria ser la porta cap al quart, troba pocs camins socials per depurar-se. Certament, des dels anys vuitanta assistim al retorn dels pares més joves, més fogosos, més tendres i més alegres.

CANVIS EN LA PATERNITAT

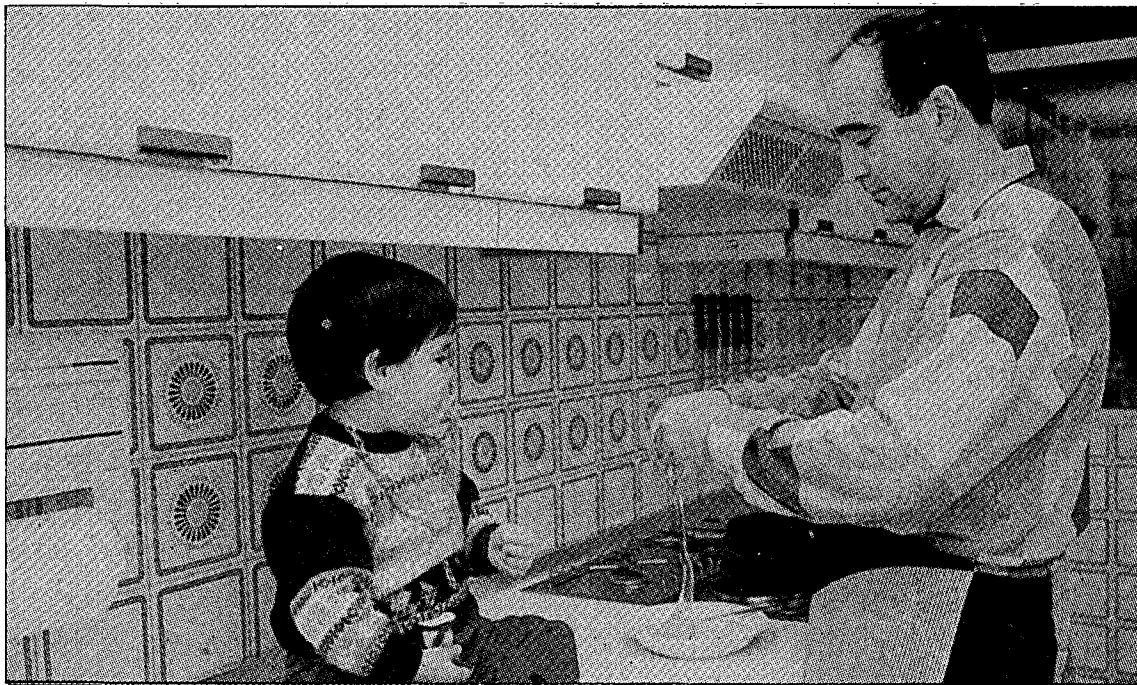
La institució de la paternitat està canviant. L'antic pare de família, admirat i omnipotent, es veu derrocat del seu pedestal; a Europa, el patriarcat sembla haver mort i ningú no ho lamenta.

«El pare —ens diu Gerardo Meil, sociòleg familiar de la Universitat Autònoma de Madrid— deixa de ser el cap de família en el sentit tradicional de la paraula, i comença a reconèixer els interessos individuals. En definitiva, el consens passa a constituir els principis que han de regir la presa de decisions.

Els canvis més importants d'aquest fi de segle en el si de les famílies espanyoles han vingut amb les idees d'igualtat entre els sexes, llibertat d'elecció i la tolerància a formes alternatives de convivència. L'home i la dona es conceben com a unitats interdependents i no com a individualitats rígides on la comunicació és un factor sense el qual no es pot sobreviure.

Els canvis legislatius que es produeixen durant la transició democràtica tenen una gran importància en la configuració d'una nova estructura de re-

lacions familiars i paternofiliars. En primer lloc, la Constitució espanyola de 1978 incorpora el que seran les línies mestres de les transformacions familiars: la idea d'igualtat de drets entre tots els fills, siguin quines siguin les situacions civils o les relacions entre els seus pares. L'equiparació de

La relació entre pares i fills és un tema fonamental en la vida quotidiana.

drets i responsabilitats entre els cònjuges transforma el model matrimonial espanyol perquè anul·la l'autoritat masculina i la dependència femenina, i anticipa l'equiparació social i laboral de la dona. També en la Constitució s'incorpora la possibilitat de ruptura matrimonial.

Cal assenyalar que l'Estat espanyol és un dels països més endarrerits d'Europa pel que fa a canvis a nivell legal; el nou codi de família de 1981, va refrendar un nou model de família,

societat. Les activitats cada vegada són més intercanviables. Els pares assumeixen alguns dels papers materns.

La davallada de la natalitat, fet generalitzat, ha contribuït encara més a baixar el nombre de membres i les funcions familiars i ha produït un canvi qualitatiu en el paper de la mare i en la

importància dels fills. L'Estat espanyol és un dels països a nivell mundial amb una taxa menor de naixements. La davallada de la natalitat comporta una disminució de la nupcialitat; d'altra banda, veiem un notable augment dels divorcis i de les parelles no legalitzades i els fills de mares solteres.

Un altre fet que ens ajuda a entendre la nova dinàmica familiar i els canvis en la paternitat és l'impacte del desenvolupament de la ciència. Les parelles acostumen a decidir amb més facilitat

manera com l'anomenat «alliberament femení» ha incidit també en el concepte de l'home.

Les revoltes d'estudiants i la proposta contracultural de 1968 van aportar un cop molt dur a la imatge autoritària del pare, representant de l'ordre, de l'Estat i de Déu. Aquesta crisi de paternitat va correspondre a un desequilibri socioeconòmic revestit des de l'àmbit polític. La crisi de l'autoritat i del poder masculí va induir certs homes, entre els més joves, els més atents, els més fràgils o els més mudables, a plantejar-se greus preguntes sobre la identitat masculina, inventar una nova raó de ser, un nou tipus de comportament, van aparèixer grups d'homes i també de nous pares que no volien fer el paper de cap o de patriarca. No obstant això, molt ràpidament va sorgir davant de les funcions transformades i intercanviables entre l'home i la dona, a casa i, pel que fa al nen, un cert malestar. A mitjans dels anys vuitanta —diu J. Kellen autora del llibre *El nuevo padre, un modelo distinto de paternidad* (Ed. Grijalbo, 1988)— els pares que buscaven una nova via i que no sabien on ni com situar-se, es van preguntar si després d'haver estat els amos i senyors, pel que fa a les dones i els nens, s'havien de comportar com a esclaus, individus sotmesos i penedits. Segons Kellen, que escrivia a mitjans dels vuitanta, la qüestió estava sense resoldre. Què podem dir avui, deu anys després de la formulació de Kellen?

COM A CONCLUSIÓ

Hem intentat fer un repàs general d'alguns punts en la qüestió general, tenim la impressió que el diagnòstic, malgrat tot, és optimista, fonamentat en el reconeixement per part de l'home de, la seva vessant femenina, és a dir, com expressa la seva tendresa, la seva sensibilitat, la seva emoció i la seva generositat, comparteix els seus sentiments amb els seus fills, i cada vegada més dones accepten la seva vessant masculina (*yang, animus*, segons altres terminologies), prenen decisions, porten els comptes de casa. ¿Això no serà el principi de la formació de famílies, parelles, pares i mares, més integrals on es manifestin totes les qualitats de la persona (la nostra dimensió masculina i femenina), i on, al mateix temps, de ser «dones» i «homes» siguem tots éssers humans més complets? ¿Assistim a la recerca d'una nova relació entre l'home i la dona a la vegada diferents, autònoms, propers i fraternals?

Tanius Karam

«El pare "solidari" assumeix el goig de la paternitat en col·laboració amb la maternitat de la dona»

va legitimar els canvis que es produïen i va orientar les lleis en el sentit d'un respecte més gran als drets d'igualtat i llibertats individuals.

Actualment veiem que cada vegada hi ha més pares que s'involucren en el desenvolupament dels fills i que cada vegada fan més feines a la llar. Aquests canvis d'activitat van acompanyats (vulguem o no) d'un canvi en l'autoimatge dels homes; no és fàcil pensar que els pares d'avui dia han de fer coses que els seus pares no van fer mai amb ells.

Els canvis de paper que ara observa l'home tenen la seva contrapartida en el canvi de paper de la dona en la

si tenir fills o no, la data per tenir-lo i el nombre. La decisió de voler o no tenir fills i l'acceptació social d'aquesta llibertat individual és una innovació històrica relativament recent. Actualment els fills es tenen perquè es desitgen com una finalitat en si mateixa i han perdut el seu caràcter de ser una assegurança de vida per als pares.

PER QUÈ HI HA TANT CANVI?

L'explicació del canvi de família i de paternitat en l'àmbit cultural la podem buscar en la reincorporació de la dona al món laboral, en la urgència de nous valors a partir de 1968, en la

«El més fort no pot decidir sobre la sort dels altres»

■ La clonació posa en joc la sacralitat de la vida

La clonació del primer mamífer, la ja popular ovella Dolly, ha esdevingut notícia de primera plana però, alhora, ha aixecat força polseguera arreu del món. L'experiment de la clonació amb animals posa els éssers humans al llindar dels límits que l'ètica, la moral i el dret imposa al progrés científic.

La biologia ètica planteja el punt de vista del fonament i el sentit del progrés biològic del món. Estudia la direcció de tota recerca biològica que indiqui el que és moralment just —el principi bàsic de les ciències mèdiques és l'anomenat «principi de beneficiència», «no fer mal». Aquesta teoria s'aplica al comportament humà, per exemple, l'abús dels coneixements biològics en la biotecnologia, concretament, ara, amb la manipulació del genoma humà.

La bioètica neix el 1971 als Estats Units. És una ciència eminentment interdisciplinària, en diàleg entre la medicina, psicologia, biologia, sociologia, antropologia, etnologia, economia, religió, ètica filosòfica i la resta de les ciències empíriques. Per això, «l'ètica ha d'impregnar l'exercici de la medicina», subratlla el professor Francesc Abel, jesuïta. Cal afegir també la contribució de la teologia moral en el debat de la bioètica a fi d'establir, metodològicament, un procés de reflexió per formular un judici moral sobre els problemes morals i religiosos implicats en la recerca científica. «Per ser un bon científic —deia Enric Trillas, president del Consejo Superior de Investigaciones Científicas—, cal molta dedicació i molt diàleg. El científic que no dialoga, va perdut.» Aquest diàleg se'ns fa més urgent quan s'insisteix que la ciència no fa judicis de valor, tan sols fa constatacions descriptives dels fenòmens. Si hi ha alguna cosa positiva en aquest diàleg interdisciplinari que s'ha d'endegar és que, si més no, l'experiment de la clonació amb animals ens posa al llindar dels límits que l'ètica, la moral i el dret imposa al progrés científic.

Unitats de missatge genètic

L'empremta humana o composició del text genètic ADN de milers i milers de caràcters hereditaris d'un ésser humà típic es coneix amb el nom de Projecte Genoma Humà. El savi monjo agustinià Gregori Mendel va demostrar el 1865 que l'herència funcionava mitjançant unes unitats de missatge genètic, no de fluids, i la transmissió es feia de manera intacta de generació en generació. El professor Santiago Griso-lía, de l'Instituto de Investigaciones Genéticas de la Caja de Valencia, asse-

gura que la persona està composta per un 60% de determinisme genètic, un 30% d'ambient sociocultural i un 1% de llibertat. Un percentatge de llibertat baix en termes absoluts, però molt elevat en termes relatius, sobretot pel que fa a la valoració qualitativa del factor humà, la dignitat de l'individu i el presupòsit de responsabilitat moral que caracteritza tots els seus actes. Nombrosos humanistes, psicòlegs i biòlegs es mostren escèptics pel que fa a la reproducció idèntica d'un clon humà. Per exemple, la personalitat, el caràcter, la intel·ligència, el talent i les virtuts d'una persona poden diferir dràsticament de l'individu progenitor.

El científic Ian Wilmut ha aconseguit el primer mamífer clònic, l'ovella Dolly.

Les pràctiques eugenèsiques són objecte de control polític. El deure de l'Estat és evitar qualsevol risc per a l'espècie humana. En aquest afer la missió dels comitès nacionals d'ètica és fonamental. En l'absurd d'un radicalisme positivista, alguns afirmen que no hi ha cap llei de la naturalesa que prohibeixi la clonació d'éssers humans; el que sigui tècnicament possible —diuen— vol dir que la naturalesa no barra el pas. Aquesta afirmació és èticament insostenible. No vivim sols al planeta, no som déus, no som —creiem— la darrera generació humana de la història. D'acord que la sola naturalesa no pot ser l'únic criteri de moralitat. Cal afegir que l'ordre moral no és subjectiu o objectiu, és simplement real: la realitat de la naturalesa de la persona humana. Els defensors radicals d'un exaltat reclam d'autonomia moral qua-

lifiquen de mutilant, apriorística, sacral, infantil i interessada tota defensa d'una ètica *secundum naturam* i la confronten amb l'ètica *secundum rationem*. Res més perillós que els radicalismes ètics. La superació d'aquesta confrontació ens vindrà d'una síntesi veritadera, és a dir, d'una síntesi humana entre naturalesa i llibertat. La doctrina catòlica defensa el servei a la vida i la vida humana des de la seva concepció, perquè la vida és sagrada. A ningú li és lícit manipular la voluntat de Déu.

Noves formes de servitud humana

«Tinc la consciència tranquil·la», va dir Ian Wilmut, el científic que ha creat el primer mamífer clònic, l'ovella Dolly. Ben cert que tenir la consciència tranquil·la és indicatiu de rectitud moral.

dir, a la pràctica, concedir al més fort la possibilitat de decidir sobre la sort dels altres. Però la força de l'home sobre l'home no és mai natural ni pot constituir cap dret sobre la vida de l'altre, ni que sigui embrionària. ¿Ens trobem davant de noves formes de servitud humana? ¿Realment haurem abolit el règim d'esclavitud, establint nous drets de vida i de mort en embrions manipulats amb total prepotència i impunitat? La mentalitat esclavista medieval era descrita al *Código de las siete partidas*: «La llibertat és la cosa més noble del món; per contra, la servitud és la cosa més vil del món.» ¿Oï que la llei ha de prohibir la producció de clons i espècies híbrides? No adonar-nos del risc de noves servituds que s'introdueixen en les pràctiques de biotecnologia voldrà dir que estem davant de comportaments arbitraris, la qual cosa postula el reconeixement del més fort —l'amo de la manipulació genètica— sobre el més feble, l'embrió humà i innocent.

La doctrina de l'Església catòlica, pel que fa a la reproducció humana, mostra la seva predilecció pels éssers més vulnerables. Mantenir el principi de subsidiarietat aplicat a la procreació en el conjunt de la població vol dir que cal la protecció de la família i la llibertat de procreació de cada parella, unida en amor conjugal, lliure i fruit d'un amor fecund. Si la família és anterior a l'Estat, això implica que correspon als poders públics protegir els dissenys de les famílies, respectar la dona, particularment en la seva dignitat de mare. Creiem que tota mare vol un fill; i tot fill, uns pares naturals, fruit d'un amor i no de la combinació de provetes amb embrions manipulats per uns laboratoris aliens al disseny amorós dels esposos i de Déu mateix. Joan XXIII va escriure: «La vida humana es comunica i propaga per mitjà de la família, la qual es funda en el matrimoni i és indivisible, que per als cristians ha estat elevat a la dignitat de sacrament» (cf. *Mater et Magistra*, 193).

Dr. Antoni Babra

Assessorament Gent Gran

Residència

- En coneixem més de 300 per tal de recomanar-li la que vostè necessita. *Estades temporals o permanents.*

Ajuda a domicili

- Organitzem el servei a mida per a cada persona. Professionals molt qualificats. *Per hores o fixes.*

es
ser

estudis i serveis Balmes 205 4t 2a B
08006 Barcelona
T. 415 56 72 / 415 82 48

l'entrevista

«El nombre creixent d'ONG demostra que hi ha sensibilitat»

■ Jordi Armadans, president de la Fundació per la Pau

Jordi Armadans és president de la Fundació per la Pau, una entitat que va néixer el 1983 de la mà de Fèlix Martí, Alfons Banda, Joan Gomis, Arcadi Oliveras i Xavier Masllorens. L'origen de la nova entitat s'arrela a «treballar per gestar una cultura de la pau». Segons Armadans, «tot el nucli fundacional va tenir molt clar que es volia crear una associació que tractés diversos temes en l'àmbit del pacifisme de forma global, però molt centrada en la concepció de divulgar, difondre

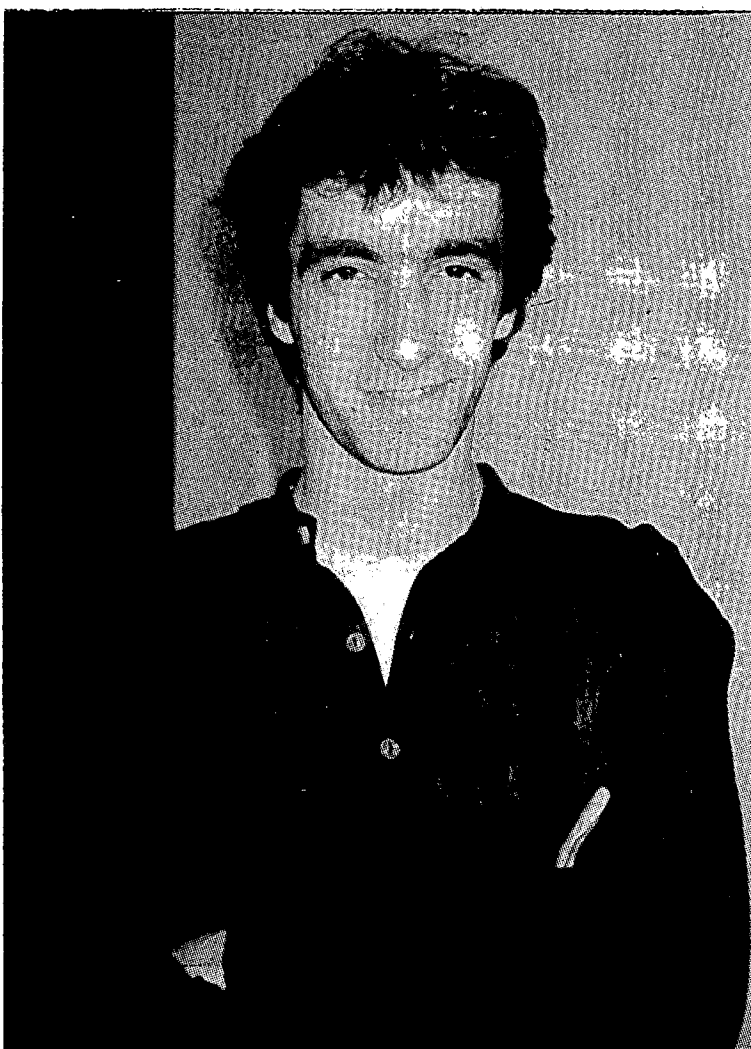
i crear opinió pública. Es tractava d'actuar per sensibilitzar». El 1996, Armadans va accedir a la presidència d'aquesta fundació després d'haver participat activament, ja des de ben jove, en el desenvolupament d'accions a favor de la pau i d'haver format part de diversos moviments alternatius. Abans d'ocupar el seu càrrec a la Fundació per la Pau, Armadans va ser responsable de la campanya d'Intermón per la Transparència en el Comerç d'Armes.

Com es van canalitzar des de la vostra entitat els objectius d'educació, investigació i mobilització per la pau?

—Com que estava molt clara la voluntat d'educació i sensibilització, les idees principals de seguida es van abocar en el referent de treballar per educar en la pau. Des d'un bon començament, es va desenvolupar una línia d'exposicions que al llarg dels anys ha caracteritzat el tarannà de la nostra entitat. La primera va ser a les Drassanes, el 1985. En aquella ocasió es va fer un esforç molt gran, ja que es tractava d'una mostra magna sobre la no-violència, el desarmament, la desnuclearització... Aquesta primera exposició es va adaptar a un format itinerant, per tal de poder arribar a més gent. Al llarg dels anys n'hem preparat d'altres, com ara una sobre la tolerància, *Casa comuna, casa complexa*, o una altra sobre els drets humans. L'objectiu de les diverses exposicions era i és, principalment, arribar als escolars, que és un públic de futur. En un altre vessant, tenim la línia de les publicacions (anuari, butlletí) on es recullen informes, articles, gràfiques, dades... Per altra banda, també hem treballat des d'un punt de vista de reivindicació, mobilització i pressió política que s'ha concretat en muntar i participar en campanyes com les de l'OTAN, contra les proves nuclears, sobre l'objecció de consciència. Finalment, també actuem en el camp de la reflexió i la investigació mitjançant trobades, seminaris, publicació de ponències, amb un contingut més especialitzat i amb la intenció d'arribar a periodistes i polítics, és a dir, als creadors d'opinió pública.

—Una fundació que treballa per la pau és utòpica o té una realitat per la qual pot fer alguna cosa?

Jordi Armadans creu que «certes pràctiques polítiques no afavoreixen avançar cap a un món més just».

—Hi ha dues respostes possibles. La primera d'elles, és que el nostre tipus de treball pot resultar més complicat de fer entendre que, per exemple, aquell que fan les entitats de cooperació que actuen sobre el terreny en projectes de cooperació en el Tercer Món. Els que estan en aquest tipus de projectes, poden veure què es fa i si funciona o no. Donat que nosaltres fem un treball de sensibilització, de pressió política, potser a primer cop d'ull resulta més eteri. El principal *handicap* que tenim les entitats que fem tasques de divulgació política és que és més difícil de percebre. Així, en el cas de les exposicions, només podem dir que molta gent les ha visitat, i

per tant, podem tenir la confiança que molta gent s'ha apropiat a aquests temes de pau. Però, evidentment, no podem dir quantes persones han canviat la seva actitud, perquè això no es pot quantificar.

L'altra resposta possible és que els objectius que ens plantejem són a llarg termini, i alhora, comporten moltes variables: canvis globals econòmics i socials que impliquen els governs, l'actitud de les persones. No deixa de ser una evidència que tots aquests objectius tenen un component utòpic elevat, i no podem pretendre que unes quantes entitats puguin canviar aquestes grans qüestions. Tanmateix, que siguin utòpics, no vol dir que siguin inútils o

innecessaris. De fet, encara seria més utòpic veure tot el que està passant al món i no fer-hi res. Seria una irresponsabilitat no actuar en el conflicte dels Grans Llacs.

La nostra feina es troba una mica en aquesta doble situació de resultats a llarg termini. Ara bé, el món té aquestes contradiccions i s'han de resoldre d'alguna manera. Per tant, caldrà intentar-ho.

—Quin balanç es pot fer de la conscienciació a favor de la pau?

—En aquest sentit es poden fer balanços contradictoris i diversos. A vegades es pot tenir la sensació que en situacions com les de Bòsnia, on es va tenir una reacció tardana, quan finalment es va donar una resposta, va ser impressionant, sobretot a Catalunya, potser superior a la d'altres països europeus més involucrats. Així, es pot fer una valoració ambivalent: d'una banda, es pot tenir la sensació que faltaria un moviment d'ONG més organitzat per tal de donar respostes puntuals i contundents; si bé de l'altra, t'adones que en moments determinats sempre pots comptar amb la participació de la gent.

També es pot reflexionar sobre altres camps, com seria el cas de l'objecció de consciència. En l'àmbit de l'Estat espanyol ha adquirit proporcions increïbles, sense comparació possible amb cap altre país europeu. És un fenomen que pot tenir diverses motivacions, sovint qüestions personals o tècniques, més que no pas ideològiques. En qualsevol cas, les xifres que ha arribat a assolir demostren un treball previ important. Probablement, si no hi hagués hagut aquesta feina de divulgació dels valors de la pau o afavorir una reflexió crítica sobre el militarisme i l'armament, bona part dels joves no s'haurien plantejat el fet d'anar o

Jordi Armadans

President de la Fundació per la Pau

no anar a la mili. També en el cas del referèndum sobre l'OTAN es podria fer una valoració en aquest mateix sentit, si es té present que a Catalunya el no va ser majoritari.

—Per tant, des de la Fundació per la Pau, creieu que la vostra feina arrela en terreny fèrtil?

—Crec que es poden trobar àmbits on es pot dir que la feina de sensibilització té fruits concrets. També hi ha, és clar, la part negativa: es troben a faltar algunes coses, com una coordinació més gran. Però, en tot cas, els moviments socials són moviments on no sempre hi ha una línia en el mateix nivell, tenen pujades i baixades. Són moviments molt vius, molt dinàmics i, per tant, estan molt més subjectes a vaivés.

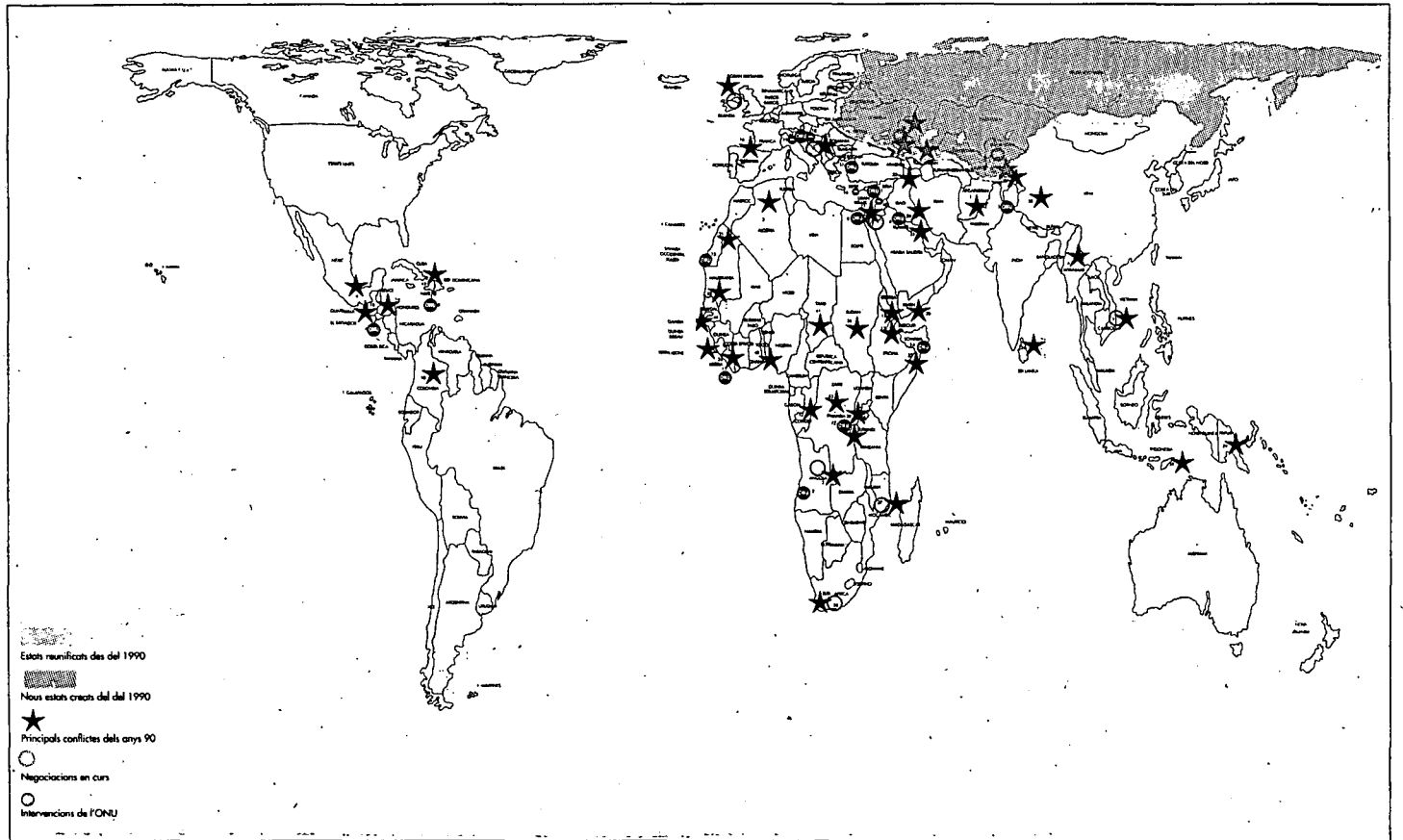
—De tota manera, el fet que existeixin tantes ONG no provoca un cert desconeixement, i a la vegada, una dificultat de saber on cal dirigir-se si es vol fer alguna cosa?

—Aquest és un tema que sempre es comenta dins el moviment de les ONG. És a dir, què és més important: que hi hagi una gran diversitat d'entitats o que n'hi hagi poques que siguin molt fortes i agrupin moltes coses. La tendència actual d'un nombre creixent d'ONG demostra, sens dubte, una cosa tan positiva com que hi ha sensibilitat. Qui més qui menys, tothom intenta fer alguna cosa, i això vol dir que hi ha hagut un impacte social previ i que d'alguna manera tothom vol donar el seu cop de mà, encara que aquesta sigui des d'una associació petita. Totes tenen la seva utilitat. Darrerament, han nascut moltes entitats que sota el nom de *sense fronteres*, engloben persones que treballen dins un camp professional concret. També volen fer alguna cosa d'acord amb les seves possibilitats, dins el seu coneixement.

Ara bé, la part negativa és que es tracta d'una gran constel·lació que no sempre està del tot coordinada i que, fins i tot, pot presentar petites lluites internes de competència per ocupar espais. El repte és aconseguir una vertebració forta que permeti donar respostes concretes i conjuntes en moments determinats, com és el tema dels Grans Llacs.

—Quina és la principal amenaça contra la pau, el no fer res o les iniciatives preses de forma equivocada?

—És una mica de tot plegat. D'una banda, hi ha problemes molt greus a nivell mundial: com tota la qüestió del repartiment de riquesa, reptes com la crisi ecològica, la importància del militarisme a les societats que fan dirigir

Quadre que recull els conflictes que actualment hi ha al món. (Font: Fundació per la Pau)

els recursos econòmics i humans cap a un determinat sector. Tots ells són problemes complexos, però que no s'han de desestimar. En un altre àmbit, hi hauria tot el vessant de la responsabilitat de les organitzacions internacionals i els Estats que podríem dir que tenen les seves prioritats desenfocades, ja que sovint actuen amb objectius molt a curt termini, sempre sotmesos a interessos utilitaristes i econòmics, lligats

pre s'ha de tenir present que les opcions polítiques que es prenen tenen conseqüències socials, ambientals, humanitàries. Una bona manera de fer un pas endavant seria reforçar una mica aquesta dimensió social-humanitària a nivell planetari enfront els interessos més concrets, més privats.

—Recentment Alemanya s'ha mobilitzat contra el transport de deixalles nuclears. Quina incidència

ment econòmic determinat, que després és incapaç de saber què farà amb tots aquests residus. No es tracta de construir grans complexos nuclears, per millorar la qualitat de vida, si un cop aixecats, generen tones i més tones de deixalles altament perilloses. Que surtin a la llum pública aquest tipus de debats és molt positiu, perquè entre altres coses, anuncien que no podem viure amb un nivell de consum energètic desorbitat, si després no sabem acceptar què implica.

En aquest sentit, està claríssim que el treball de les entitats i dels grups socials és, ara com ara, bàsic. En la majoria dels conflictes, si la societat no s'ha mogut prèviament, no s'ha donat cap resposta.

—La pau continuarà entre l'espasa i la paret?

—Hi ha moltes dificultats i el repte per superar aquestes dificultats i la seva dimensió és desafiante. Evidentment, no hi ha un equilibri entre les dificultats i les possibilitats de treballar per acabar amb elles. Per altra banda, la pau no és únicament la preocupació d'unes quantes o moltes entitats; sinó que també ha d'implicar instàncies polítiques com ara governs i, en conseqüència, organitzacions internacionals. Actualment, certes pràctiques polítiques no afavoreixen res i, ni molt menys, avançar cap a un món més just. Si la tendència és aquesta, sí que es pot dir que «la pau seguirà entre l'espasa i la paret».

Raquel Planas i Silva

«Tothom intenta fer alguna cosa, i això vol dir que hi ha hagut un impacte social previ i que tothom vol donar el seu cop de mà»

a la seva pròpia dimensió estatal, sense tenir en compte les conseqüències que això pot suposar a nivell mundial. Aquest interès prioritari de voler aconseguir diners, sense pensar que aquest comerç d'armes té un impacte molt negatiu sobre poblacions o sobre una regió del planeta no és responsable. Els guanys que deriven d'aquest tipus de decisions no compensen de cap manera els danys que es provoquen.

—És una hipoteca a un interès molt elevat.

—Exacte. D'alguna manera sem-

tenen manifestacions com la que s'ha fet sobre les instàncies governamentals?

—Per què ha servit? Bé, moltes de les accions d'aquest caire no serveixen per assolir els objectius que en un principi s'havien plantejat, però sí que són útils per fer sortir a la llum pública coses que no tothom sap, per exemple que el transport de residus radioactius és més freqüent del que sembla. A més, posen al descobert, una vegada més, que tots aquests materials d'origen nuclear són fruit d'un grau de creixe-

Barcelona

Montserrat es va vestir de festa per celebrar el mig segle de l'entronització de la Moreneta

■ Prop d'11.000 fidels van participar en la celebració

MONTSERRAT.— Els dies 26 i 27 d'abril es va commemorar a Montserrat, amb el lema «Santa Maria honor de tots els pobles», el 50è aniversari de l'entronització de la Mare de Déu d'aquesta abadia benedictina. Nombroses persones van pujar fins al santuari de la patrona de Catalunya per assistir als actes festius organitzats per a l'ocasió.

La diada festiva del dissabte va començar amb les campanes de la Salve de l'Escolania al migdia, cant que preparava per a la celebració solemne del diumenge i va continuar amb el toc festiu donat per grups de geganters i de castellers. Més tard, les vespres, que se sentien per tot el recinte de Montserrat gràcies al servei de megafonia instal·lat per l'ocasió, junt amb el petit recital de motets oferts per l'Escolania de Montserrat van anar preparant el pas per a la celebració de la tradicional vetlla de Santa Maria. La vetlla va començar a les deu del vespre, presidida pel pare abat de Montserrat, Sebastià M. Bardolet, amb el bisbe de Solsona, Antoni Deig, i el bisbe auxiliar de Barcelona Joan-Enric Vives. També hi eren presents, com cada any, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, i la seva dona, Marta Ferrussola.

Montserrat, espai d'acolliment

El pare abat va fer referència en la seva homília a la figura de Maria com a centre de la vetlla, va recordar la importància de la festa de l'entronització de la santa imatge fa 50 anys i va exhortar els fidels a tenir la mateixa visió de futur que els organitzadors de

les festivitats van tenir llavors. Sebastià Bardolet va esmentar en aquest sentit la importància del pare Adalbert Franguesa i del pare abat Aureli Escarré, que van promoure el projecte del nou tron de la Mare de Déu, la qual cosa va servir per animar el poble català després d'una època de postguerra amara de derrota. El pare abat definia aquest esperit com d'estima a la pròpia identitat i com a voluntat d'unió i de perdó. Bardolet va subratllar que «cal renovar aquests ideals, que no han perdut la seva actualitat i exigència i hem d'estimar allò que ens identifica com a poble». Va assenyalar també la importància de Montserrat com a lloc plural i com a espai d'acolliment i de diàleg.

Cinquantenari de l'entronització

El diumenge dia 27, la comunitat de monjos de l'Abadia de Montserrat i 11.000 fidels celebraven la festa del 50è aniversari de l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat, en un ambient festiu marcat per l'emoció i l'entusiasme. Feia 50 anys que la patrona de Catalunya fou entronitzada al sitial de plata que els fidels catalans li ofrenaren després d'una subscripció popular, gràcies als esforços que cana-

Trasllat de la Moreneta a la plaça del monestir.

litza la Comissió Abat Oliba. La Comissió va promoure l'organització dels diversos actes del 1947 donant a l'esdeveniment un toc no tan sols de caire religiós, sinó alhora cívic i cultural. El fet reafirmava el patronatge de la Moreneta sobre el poble català, guaria les ferides obertes per la recent guerra civil, i confirmava Montserrat com a lloc d'acolliment, de reconciliació i de diàleg.

La celebració de la missa solemne, amb el davallament de la santa imatge a les places del monestir, va ser presidida pel cardenal arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles, acompanyat pels bisbes de Catalunya. Com a convidats oficials del monestir hi

havia tots els bisbes i abats de Catalunya, els membres del Patronat de la Muntanya de Montserrat —format, entre d'altres, pel president de la Generalitat; els presidents de les quatre diputacions; els consellers de Cultura, Política Territorial, Agricultura, Indústria i Comerç de la Generalitat de Catalunya, i la representant del Govern a Catalunya.

La diada va continuar amb la ballada de sardanes a la plaça del monestir, i amb el seguit de pelegrins que continuament pujaven a venerar Santa Maria en el seu tron.

Joan Andreu Rocha, OSB

Monjo de Montserrat

Text íntegre de l'homília del cardenal Carles

Les famílies anticipem amb la preparació els esdeveniments que ens han donat més alegria o han enriquit la nostra vida, i els perllonguem amb el record. Per això, ens hem trobat avui, com a ciutadans i com a catòlics, la gran família de Catalunya, a la casa de la Mare, per perllongar, tot recordant-la, aquella diada que va representar tant per a la nostra pàtria. Així com tota la sang d'un cos passa repetidament pel seu cor, els fills i les filles de la nostra terra, generació rera generació, pugem a Montserrat, que és el cor espiritual de Catalunya. Tots els

catalans, nascuts aquí o bé d'adopció, necessitem sentir el batec del cor de la Mare.

Mirant el passat: acció de gràcies al Senyor

La nostra generació —cridada a fer el pas del segon al tercer mil·lenni cristià— ha pujat també avui en aquesta santa muntanya. Estem units en el clima de pregària i de joiosa celebració, del qual són uns bons mestres els fills de sant Benet. Estem units en el marc incomparable d'aquestes mun-

tanyes, de les quals va dir Mn. Cinto Verdaguier: «Amb serra d'or, els angels serraren eixos turons per fer-vos un palau.» I en aquest palau de la natura, que és també un palau de l'esperit, ens surt del cor donar gràcies a Déu Pare pel do de Jesús i pel do de Maria.

Ho fem en aquest any que l'Església universal dedica a Jesucrist, per indicació del nostre Sant Pare Joan Pau II, en la preparació de l'Any Sant del 2000. Com ho faria Jesús, hem pujat a la muntanya a donar gràcies al Pare. Sobretot donem gràcies per la

filiació divina, que ens fa fills de Déu i germans de tots els homes i les dones del món. Donem gràcies, ja que «per amor ens destinà a ser fills seus per Jesucrist». I avui aquí, donem gràcies a Déu també amb Maria i per Maria, inspirant-nos en el seu Magnificat: «La meua ànima magnifica el Senyor, i el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa, des d'ara totes les generacions em diran benaurada.» I així, fem realitat el lema tan encertat

d'aquesta commemoració: «Santa Maria, honor de tots els pobles.» Que ella, Mare de Jesús i Mare de tota la humanitat, ens faci atents a escoltar la veu de Déu i promptes a lloar-lo i donar-li gràcies...

Acció de gràcies per l'Entronització

I donem gràcies especialment —en complir-se el mig segle— per tot el que van significar les festes de l'Entronització l'any 1947. Va ser la primera vegada que es va poder veure reunida entorn de santa Maria —com ho estem avui— tota l'Església que viu en aquestes terres catalanes, en un moment en què se cercava de superar els estralls —materials i morals— d'una guerra entre germans.

Els signes de reconciliació, de germanor i de represa esperada van ser els fils conductors d'aquelles festes. I els anys següents van portar com a conseqüència un renovellament de la devoció mariana i unes noves iniciatives d'acord amb la presa de consciència de la realitat eclesial i cívica del nostre poble.

La Catalunya d'avui està molt lluny ja d'aquella de l'any 1947. Avui és una societat pròspera, reconeguda institucionalment en la seva llengua, en la seva cultura, en la seva identitat. Donem-ne gràcies de tot cor al Pare Déu i a la Mare de Déu de Montserrat, sempre amatents envers el seu poble. Aquesta Catalunya pròspera d'avui no es vol tancar pas en ella mateixa. Si defensa la seva identitat és per a retrobar una alteritat en una sortida generosa envers tothom. Si promou els seus valors és per a oferir-los a tothom. Si s'esforça en el seu desenvolupament social i econòmic és per a fer-ne participants —en un intercanvi que cal que sigui cada vegada més just— tots els seus ciutadans i també tots els altres pobles del nord i del sud de la terra.

I per això volem retre homenatge avui a tots els catalans que, a la nostra terra i més enllà de les nostres fronteres, treballen al servei dels més obligats, dels més marginats i dels que pateixen carències de tota mena, espirituals i materials.

Recordem especialment els nombrosos missioners i missioneres, els voluntaris, els cooperants, els qui deixaren un dia amb nostàlgia la visió d'aquesta muntanya per portar el seu servei generós als seus germans més necessitats. Si avui els arriba la nostra paraula, que sàpiguen que ell són els

primers en el nostre afecte i en la nostra pregària a la Mare de Déu, a qui diem amb els versos del Virolai: «*Don-neu consol a qui la pàtria enyora, sens veure mai els cims de Montserrat.*»

Un compromís eclesial amb vistes al futur

«Després de veure com Jesús era endut al cel, els apòstols se'n tornaren a Jerusalem des de la muntanya de les Oliveres», hem escoltat a la lectura primera. Aquí, hi són permanentment els bons fills de Sant Benet, fent un ministeri molt valuós de lloança a Déu,

modern necessita ànima, si es vol de debò un progrés de l'home, al servei de tots els homes i dones, com ens recorda tan sovint el Sant Pare.

Catalunya ha progressat en aquests cinquanta anys darrers. Ara bé, ¿també creix l'ànima de Catalunya? Aquesta és la preocupació fonamental dels cristians. Nosaltres volem ser llevats dins la massa del món d'avui. Aquest és el nostre compromís, gens fàcil, cristians i cristianes de la nostra terra i de l'Església universal. En aquesta societat nostra, que sembla tancar tota escletxa cap a la Transcendència, que tanca molts àmbits de les persones i

1985 els bisbes catalans vam publicar el document titulat *Arrels cristianes de Catalunya*. Les arrels sanes d'una olivera produeixen rebrots, malgrat que se'n talli la soca. Que no ens espantin les dificultats. Perquè les arrels es moren quan el terreny és dolent o l'ambient contrari; però el terreny —les persones de la nostra terra— és ben lluny de ser dolent, i l'ambient —el tarannà de la nostra societat— depèn molt del que fem els creients evitant el greu pecat d'ometre el testimoni de qui posseeix el gran do de la fe. Com s'ha esdevingut en tota la història de l'Església, l'esperit cristià revifa en qualsevol cultura en la mesura que l'espiritualitat —la vida interior dels cristians i, per tant, de l'Església— ha estat forta.

Una vida interior forta fa emergir del cristià, com emergeixen aquestes muntanyes del si de la terra, l'estil de vida que cada època necessita per a ser veritablement humana, perquè està amarada de l'esperit de l'home perfecte, Crist el Senyor. Fonamentats en la victòria pasqual de Jesucrist, tenim confiança en la vitalitat d'aquest arbre que és Catalunya, i creiem que està cridat a donar encara molts fruits nous i esponsorosos pel bé del món.

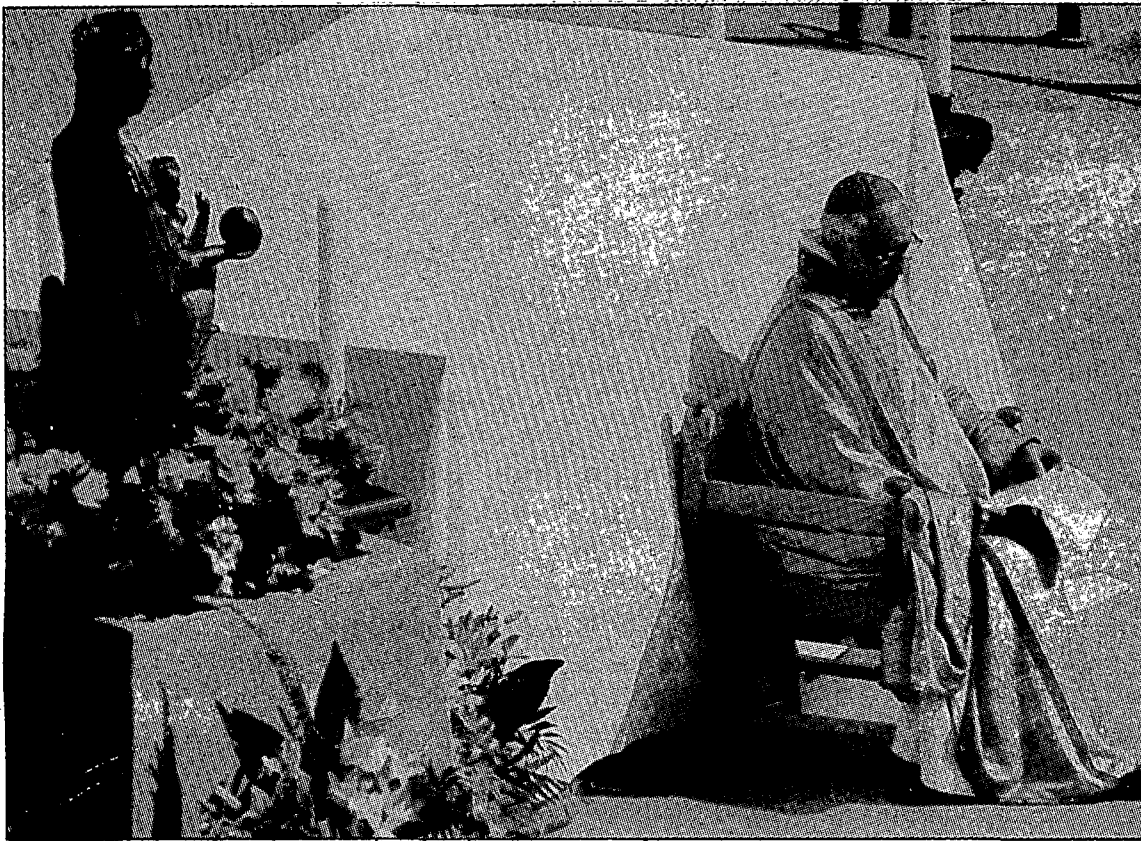
Les diòcesis de Catalunya hem celebrat fa poc un concili provincial per relançar a la nostra terra l'impuls del Concili Vaticà II, per revifar les energies de les nostres comunitats cristianes i respondre amb l'esperit de l'Evangeli als reptes d'aquest

moment. Com diu el missatge promulgat pel nostre concili, les Esglésies amb seu a Catalunya hem volgut cridar el nostre poble a «buscar primer el Regne de Déu i fer el que ell vol (Mt 16:33). El fruit d'aquesta actitud evangèlica serà un envigoriment que traspasarà l'àmbit estrictament religiós i afavorirà la salut moral, la cohesió i el veritable progrés de la nostra societat».

Que santa Maria ens ajudi a ser testimonis del Crist en el món d'avui. Deixeu-m'ho demanar amb paraules de la Visita Espiritual que va compondre el gran bisbe Torras i Bages i que farem avui abans d'acabar aquest acte:

«Verge prodigiosa, tron puríssim on reposà l'eterna Saviesa quan vingué al món a ensenyar el camí de salvació, aconseguí per als vostres catalans —i ho demanem també avui per tots els cristians— aquella fe que enfonsa les muntanyes, omple les valls i fa planer el camí de la vida.»

«Senyora de Montserrat, que tenni la vostra santa Muntanya voltada d'oliveres, signe de pau, aconseguí per als pobles de Catalunya —i també els de tot el món— una pau cristiana i perpètua.»

Ricard Maria Carles en el transcurs de l'homília.

de servei als pelegrins i d'arrelament de la fe en la nostra cultura. Però molts de nosaltres també, com els Apòstols, hem de deixar la muntanya i tornar als nostres llocs de treball, als nostres compromisos de cada dia. Fem-ho sempre portant al front la llum d'aquest dia i d'aquest lloc: la llum de Jesús, la llum

de la societat al sentit de Déu, hem de ser testimonis de Déu, Pare de tots, i del Crist, el seu Fill unigènit i germà nostre, en el qual són reconegudes totes les «llavors del Verb», present en tota la creació i en totes les cultures.

Malgrat les nostres limitacions i

«Catalunya ha progressat en aquests cinquanta anys darrers. Ara bé, ¿també creix l'ànima de Catalunya? Aquesta és la preocupació fonamental dels cristians»

de santa Maria. Perquè siguem continuadors humils i convençuts d'aquella primera comunitat apostòlica.

Aquest dia ens hem de preguntar també on som, cap a on va l'Església que pelegrina a Catalunya. El venerable Josep Torras i Bages, bisbe de Vic —tan amant de Montserrat—, cridava l'atenció del perill que creixi només el cos i no creixi l'esperit. El progrés

febleses, volem ser, enmig de la Catalunya d'avui, enmig del món —amb el testimoni senzill de cada dia, però llegible, perquè transparenta l'amor que portem al cor— testimonis del Déu vivent i del Senyor Jesucrist, mort i ressuscitat. No ens tanquem a Déu, font de vida i d'esperança. Que Catalunya no es tanqui a Déu, com mai no ho ha fet en el passat. L'any

Barcelona

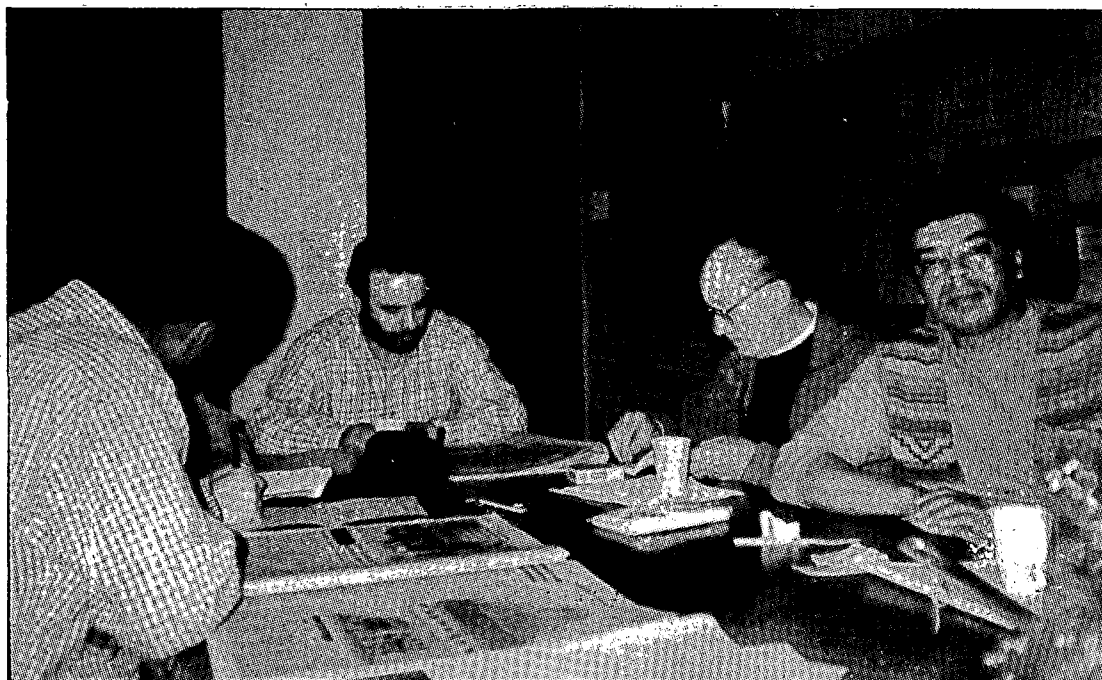
Papers per a Tots organitza un tancament contra l'actual política d'immigració

■ El col·lectiu exigeix la clausura del centre d'internament d'estrangers

BARCELONA.— La plataforma Papers per a Tots —formada per unes quaranta entitats anti-racistes— va organitzar un tancament d'una setmana contra l'actual política d'immigració. El que reclama Papers per a Tots és el següent: la derogació de la Llei d'estrangeria; que acabi la intimidació de la policia; l'immediat cessament de les expulsions, i que es tanqui el centre d'internament d'indocumentats de la Verneda.

Justament a prop del centre d'internament de la Verneda va ser on l'assemblea va decidir fer la tancada. Concretament, a l'església de Sant Lluís Gonzaga. A més, coincidint amb aquesta acció, els interns —que es troben en espera de ser expulsats— van iniciar una vaga de fam voluntària.

Encara que havien estat fins a setanta persones les que s'havien quedat a dormir a l'església, l'últim dia del tancament (30 d'abril) ja no hi havia tanta gent. Un dels que hi restaven era Saoka, de 36 anys, que en fa nou que va arribar provinent del Zaire i que és el president de la Federació de Col·lectius d'Immigrants a Catalunya (FCIC). Segons ell, «l'Administració s'està passant amb la seva política d'immigració. I nosaltres volem conscienci-

Membres de la plataforma Papers per a Tots en un moment de la tancada.

ar la població que viu desinformada de la realitat de l'immigrant». Però Saoka encara va ser més dur en parlar del tema: «La legislació de la vida dels immigrants conté plantejaments senzillament repressius. Es preocupa més de reprimir els indocumentats que de reconèixer-ne els drets.» El president del FCIC va concloure la denúncia dient que «no només refusem la política d'immigració, sinó tot el que comporta: per exemple, la intimidació policíaca demanant documentació i el centre d'internament». I pel que fa a això, Saoka va

dir que «no es pot privar de llibertat una persona pel senzill fet de no disposar de papers».

«Es tracta d'una situació injusta, i la nostra és una lluita que s'anirà radicalitzant.» D'aquesta manera va resumir Àngel —del col·lectiu Igualtat de Drets i de la Germandat Obrera Acció Catòlica— la situació de coacció que viuen els immigrants. Pel que fa al suport del col·lectiu, Àngel va explicar que «a la plataforma Papers per a Tots hi participen tot tipus de grups, des de cristians confessionals fins a laics. En definitiva, tots els que senten i coneixen la situació

dels immigrants».

Un altre immigrant que encara es trobava a l'església era Ahmed, del Marroc. De 46 anys, en fa 27 que va arribar a Catalunya: «Vam venir aquí perquè vam sentir a dir que Catalunya era una zona més industrial, que podia proporcionar més llocs de treball i millors salaris.» Ahmed va explicar que «arran de les restriccions de la Llei d'estrangeria va començar la immigració clandestina i, per tant, les màfies que hi trafiquen van iniciar el seu tre-

ball. És una xarxa centrada al Marroc, Ceuta i Melilla, i les seves connexions cada vegada s'amplien més».

Segons van explicar els membres de la plataforma, durant els dies del tancament s'ha disposat d'un temps i d'un espai de reflexió. I pel que fa a properes actuacions, en la pròxima assemblea (dijous 8 de maig) es redactaran les conclusions i les diverses propostes que han anat sorgint. A més, també seguiran amb les assemblees i amb les comissions de treball.

Carme Munté Margalef

L'arquebisbat de Barcelona estudia crear el seu propi grup de televisió

BARCELONA.— Segons una informació publicada a *El Periódico de Catalunya* el dimarts 29 d'abril, la Fundació Missatge Humà i Cristià (FMHC) té el projecte de crear els seus propis mitjans de comunicació audiovisual. El rotatiu barceloní afirma que la FMHC, que depèn de l'arquebisbat de Barcelona, ha sol·licitat a la Generalitat un total de 96 llicències de televisió local que cobrirà tot el territori català.

En la notícia s'assegura que les autoritats eclesiàstiques catalanes volen tirar endavant el projecte de crear un grup de comunicació propi, per les dificultats que tenen d'ampliar les franges de programació religiosa a les dues cadenes públiques que hi ha a Catalunya. La proposta dels responsables del projecte és oferir inicialment set hores de programació: amb notícies eclesials, debats, programes d'actualitat i divulgació i espais infantils.

C.C.

Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona; Joan Carrera, bisbe auxiliar; l'arxiprest de la Cisa, Mn. Ramon Corts, i els representants de les parròquies d'aquest arxiprestat van celebrar la clausura de les visites pastorals, que van començar a Alella i s'han acabat a Vilassar de Mar, després d'haver visitat totes les parròquies.

La persona no ha de fugir del dolor, sinó acceptar-lo i superar-lo

■ Se celebra una Jornada Institucional de la Congregació de Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús

BARCELONA.— Coincidint amb la festivitat de la Verge de Montserrat, es va celebrar a l'Hospital de San Rafael una Jornada Institucional de la Congregació de Germanes Hospitalàries del Sagrat Cor de Jesús. Aquesta jornada de caràcter festiu va constar d'una conferència del doctor Gaspar Mora, de l'entrega dels Premis Benito Menni i una eucaristia.

Sota el títol «El dolorem interpell·la», el doctor Gaspar Mora, professor de teologia moral al seminari de Barcelona, va pronunciar una conferència sobre quina era l'actitud humana davant del dolor. Segons Gaspar Mora, la història de la humanitat és, en part, la història del dolor i d'intentar superar-lo, i cada cultura l'afronta de manera diferent. Fent referència a l'etapa contemporània, Mora va dir que «la nostra cultura proposa dues coses per afrontar el dolor: la ciència mèdica per superar els dolors naturals, i els valors humans per superar les injustícies». D'això, en va extraure dues reflexions: la influència decisiva que ha tingut la medicina i l'humanisme en la postmodernitat, i el

naixement del cristianisme com a conseqüència d'una societat secularitzada.

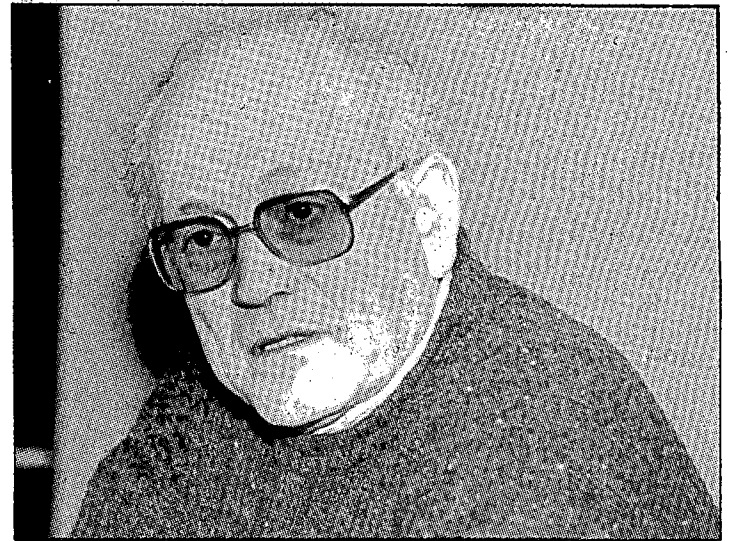
Quan una persona pateix, segons Mora, es produeix una tensió entre l'acceptació del dolor i l'esforç per superar-lo. I acceptar el dolor vol dir, segons ell, acollir la realitat humana en la seva profunditat, i l'esforç ha de ser sincer i al màxim. Per Mora, aquesta tensió és la posició més ferma, ja que «la resignació és una solució falsa».

Mora, dirigint-se als que cuiden els malalts, va dir que ells pateixen la tensió de treballar davant la realitat humana, és a dir, curar el dolor i donar una raó al patiment. També va afegir la necessitat de «donar un tracte humà al malalt, perquè en un hospital es tracten

malalts, no malalties». I va concloure dient que «una persona ha de saber de què mor, i perquè pateix».

Finalment, va destacar la importància de tenir un centre sanitari catòlic cristià. «El fet d'estar en un món pluralista —va dir— provoca l'aparició de diverses sensibilitats: enfrontament amb l'Església, camí paral·lel, dissolució o col·laboració i diàleg en l'esforç i l'aportació comuna. L'actitud pròpia és la més humana.»

Després de la conferència, es va procedir a l'entrega de premis. Repartits en tres categories, els guanyadors van ser: premi a l'acollida, per al Centre Benito Menni de Sant Boi; premi al

Gaspar Mora va dissertar sobre l'actitud humana davant del dolor.

treball científic, per al doctor Andrés Edo, per un treball sobre el trasplantament hepàtic; premi al malalt, per al Centre de Dia de Berga. El jurat va destacar l'elevat nombre de treballs i la seva qualitat. Els treballs presentats estaven exposats al públic en una sala annexa.

Albert Mañà i Sansó

Lleida

Moren els diaques permanents del Bisbat de Lleida Fermí Tomàs i Pius Manuel

LLEIDA.— Els dos diaques permanents del Bisbat de Lleida Fermí Tomàs Martí i Pius Manuel Pujol han mort recentment. El dia 10 de març va morir Fermí, i tres dies després, Pius. Tot això després de la mort recent de Mn. Serentill.

Fermí Tomàs i Martí va néixer a Lleida el 1917 i va ser ordenat diaca permanent el 1986.

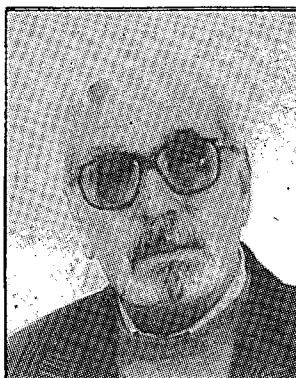
Per tant, han estat onze anys de ministeri diaconal, que li han donat una plenitud de vida que ha fet de la jubilació i de la vellesa un testimoniatge de vida al servei de l'Església, amb una vigoria i generositat model·liques per a joves i grans.

Casat, pare de família i avi, va ser un enamorat de la vida familiar, del treball i de l'Església. Durant la seva vida de laic, va militar en Curssets de Cristianitat i d'Acció Catòlica.

Els grups d'Oració i Vida Creixent han estat els moviments apostòlics més beneficiats per la presència i l'acció

Pius Manuel Pujol.

Fermí Tomàs Martí.

pastoral del diaca Fermí Tomàs, sense oblidar tot el que ha fet a la parròquia de Sant Llorenç, on exercia de diaca. En aquesta mateixa església, Mons. Ramon Malla va oficiar el seu funeral.

Pel que fa a Pius Manuel Pujol, va néixer a Lleida el 1933 i va ser ordenat diaca el 1989. Casat, pare de família i avi, va dedicar tota la vida al món de l'ensenyament. Primer va ser

director de l'institut de batxillerat de Balaguer, després, professor a Lleida, a l'institut Màrius Torres.

Pius Manuel va exercir el ministeri diaconal a la parròquia de Sant Ignasi de Loiola. Director del Secretariat diocesà de Pastoral Familiar, es va dedicar sobretot a la pastoral prematrimonial. Com en el cas anterior, el funeral de Pius Manuel Pujol, també oficiat per Mons. Malla, va tenir lloc a l'església on havia exercit el ministeri.

Jaume Montaña

L'església de St. Vicenç de Gualba celebra el 898 aniversari de la seva consagració

SANT VICENÇ DE GUALBA.— La parròquia d'aquesta població, de la qual és rector Mn. Jaume Masvidal, va celebrar el 23 d'abril passat el 898 aniversari de la consagració del seu temple parroquial. Amb motiu d'aquesta celebració, es va inaugurar un vitrall dedicat a Santa Maria de Gualba, que reproduïx la imatge romànica que hi havia a l'església abans de 1936. Josep M. Martí Bonet, canonge-arxiver de la catedral de Barcelona, va presidir l'Eucaristia. Aquesta celebració anticipa el 900 aniversari —que serà el 1999— de la consagració del temple, que va tenir lloc el dia 23 d'abril de 1099.

C.C.

Barcelona

Una assistència als malalts en sintonia amb els valors humans

■ Tema de les II Jornades Nacionals d'Humanització de la Salut

BARCELONA.— Unes 400 infermeres i infermers de tot l'Estat espanyol van participar en les II Jornades Nacionals d'Humanització i Relació d'Ajut en Infermeria que es van celebrar a la Ciutat Comtal el 17 i 18

d'abril. Durant les jornades, els professionals van manifestar el seu desig que el progrés tècnic de la medicina no sigui un impediment per tractar els malalts de forma més humana.

Les jornades van apostar per un tracte més humà amb els malalts.

Les jornades, que van estar presidides per Eduard Rius, conseller de Sanitat de Catalunya, van ser organitzades pel Centro de Humanización de la Salud de los Religiosos Camilos, el Consell de Col·legis de Diplomats en Infermeria de Catalunya, amb la col·laboració de FERS-Catalunya i l'Hospital Residència Sant Camil de Sant Pere de Ribes.

L'objectiu de les jornades era afavorir la trobada d'infermers i infermeres que volen millorar la relació amb els usuaris. Es van tenir en compte

alguns aspectes ètics i culturals de l'assistència als malalts de forma que la reflexió sobre la humanització de la salut mitjançant relacions d'ajut avanci al mateix temps que el progrés tècnic de la medicina.

En la sessió de clausura es van presentar algunes conclusions fruit de les diverses intervencions: humanitzar la salut des d'infermeria no és una cosa opcional, sinó que és intrínsec a la professió i per aconseguir-ho no n'hi ha prou amb la bona voluntat ni amb bones qualitats humanes, sinó que cal un procés seriós de formació i aprenentatge. Hi pot ajudar el treball interdisciplinari que permet centrar-se més i millor en el malalt per afrontar les situacions difícils i els conflictes relacionals i ètics. Els participants també van denunciar els límits estructurals i els perills d'hipertecnificació en infermeria, realitat que cal combatre amb la humanització d'aquesta tasca professional.

C.C.

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 427 44 53.

Breus

Nova botiga de Càritas a Roses

ROSES.— Càritas Parroquial de Roses ha engegat El Botó d'or, una botiga per comprar i vendre roba usada per a totes les edats. Els beneficis es destinaran al sosteniment dels diferents serveis de Càritas d'aquesta localitat empordanesa. S'hi pot anar a dur roba cada tarda. El servei de venda funciona diàriament de dilluns a divendres. La botiga està situada al número 55 de la Gran Via Pau Casals de Roses.

M.D.B.

Trobada de comunitats contemplatives

GIRONA.— El 8 de maig tindrà lloc al seminari de la ciutat la trobada anual dels representants de les comunitats contemplatives de la diòcesi. La jornada, organitzada per la delegació diocesana per a la vida religiosa, estarà presidida pel bisbe Jaume Camprodon. El pare Àngel Maria Briñas, carmelita descalç, pronunciarà una conferència sobre Teresa de l'Infant Jesús. Es clourà el dia amb una Eucaristia i un dinar.

M.D.B.

Romiatge de Canigó a Torreciudad

BARCELONA.— Més de 300 famílies del col·legi Canigó de Barcelona van anar el 19 d'abril al Santuari de Torreciudad. L'objectiu del romiatge va ser el de portar una imatge de la Mare de Déu —obra de l'escultor Mainés—, que reproduïx la del col·legi per depositar-la allà.

C.C.

Girona

XXIII trobada de la Federació Catalana de les Associacions de Vídues

GIRONA.— Gairebé sis-centes vídues de tot Catalunya es van concentrar el 12 d'abril passat a Girona per celebrar la trobada anual. La jornada va començar amb una Eucaristia a la catedral presidida pel bisbe Jaume Camprodon, seguida d'una visita al barri vell de la ciutat, i va finalitzar amb un dinar de germanor al Golf Girona.

Montserrat Rabella, presidenta de la federació catalana de les associacions de vídues, va remarcar que la trobada pretenia «motivar la creació d'una associació d'aquesta mena entre les vídues gironines i fomentar l'associacionisme entre les dones més joves». Per la seva banda, el consiliari de la federació, mossèn Jacint Medina, va lamentar-se que a les comarques gironines «són poc conegudes les associacions de vídues». Medina va dir que «aquesta avinentesa serà un bon mitjà de comunicació» i va afegir que «més que lamentar que hi ha poc coneixement de les nostres associacions, hem de fer com aquell que deia 'val més encendre una llàntia que maleir la foscor'». La federació es dedica a fer actes culturals i lúdics de suport a les vídues i fomenta la companyia. Les disset associacions que configuren la federació són confessionals, però l'entitat és oberta a tothom, sense discriminació d'idees, races o religions.

Miriam Díez i Bosch

Magisteri

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El perill d'anihilar la família

Els divorcis, les legislacions no favorables a la família, l'absència de respecte a la vida dels nascuts i l'eutanàsia defensada amb insistència, i tantes coses més, no són al meu entendre les causes de certes crisis de les famílies, sinó la conseqüència d'una cosa més profunda. ¿De què?

Qualsevol observador conscient coneix l'acceleració de les mutacions a què es troba subjecta la humanitat. Aquest fenomen desconcerta els res-

ponsables de la vida política, econòmica, científica i cultural. I pot ser encara més desconcertant per als «experts en el sentit de la vida»: els filòsofs, els creients conscients, els pastors i els pares i les mares, que són, per als seus fills i per a la societat, els millors «experts» i transmissors del sentit de la vida.

La ràpida evolució de les ciències i la seva especialització creixent estan fent gairebé impossible, no tan sols als intel·lectuals, sinó també als experts, la visió de conjunt que, als grans esperits de l'Edat Mitjana i del Renaixement, els semblava que tenien.

I el que és més greu: ja no hi ha consens sobre la «naturalesa humana» i es dubta fins i tot en molts ambients intel·lectuals de la possibilitat d'una definició. Això porta a la consciència creixent de la impossibilitat d'un projecte humà universalment acceptable.

«L'experiència dramàtica del nostre temps —diu Paul Ricoeur— és el convenciment difús, invasor, que, per primera vegada, la nostra herència cultural ja no sembla capaç d'una reinterpretació creadora ni d'una projecció de futur.» Per a d'altres, l'esperit humà se n'ha anat de casa i ja no troba una llar on acollir-se. Pot ser l'hora, doncs, de la indefinició de

la naturalesa de l'home.

Just en aquesta conjuntura va sorgir la gran intuïció del Sant Pare, que a tots els seus documents tracta de salvar la realitat de l'home. És també arran d'aquest humanisme fonamental que el Sant Pare s'interessa per la família. I és que no hi ha res més eficaç per defensar l'home i construir el que és humà que defensar la família.

I, per contra, si algú volgués dominar ideològicament un poble, el primer pas, el decisiu, consisteix a desestructurar-lo, que no se'l pugui reconèixer. I l'antropologia científica i filosòfica testifiquen que l'estructura fonamental de la societat és la família.

¿S'ha proposat algú realitzar aquest pla? I tant! Marx, a les seves tesis sobre Feuerbach, vol resoldre el món religiós en el seu fonament profà. «Per tant —diu—, aquest fonament ha de ser... revolucionat en la pràctica. Per exemple (compte amb l'exemple!), un cop s'ha descobert la família terrenal com el misteri de la santa família, aquella (la família terrenal) ha de ser anihilada en la teoria i en la pràctica.»

¿Segur que ningú no ha heretat aquesta ideologia, potser inconscientment, i que no intenta, un cop més, realitzar-la?

CENTENARI DE LA MORT DE SANTA TERESA DE JESÚS INFANT (1897-1997)

Cicle de 7 conferències a «Balmesiana» organitzat per:

FOMENT DE PIETAT
FUNDACIÓ BALMESIANA
FUNDACIÓ CULTURA RELIGIOSA

(Abril-maig 1997)

Dia 14 de maig (dimecres)

Mn. Eudald Serra i el Foment de Pietat, propagadors de l'espiritualitat se santa Teresa de Jesús: records i vivències

DR. ÀNGEL FÀBREGA I GRAU, CAN.
Director de l'Obra Pia «foment de Pietat» (Barcelona)

Les conferències tindran lloc a BALMESIANA, carrer de Duran i Bas, 9 i 11, Barcelona, a les 7.30 de la tarda

ASSOCIACIÓ BÍBLICA DE CATALUNYA VIATGES BÍBLICS

DEL 3 AL 22 D'AGOST
VISITANT EL CAIRE, SINAI, JORDÀNIA I ISRAEL
Dirigit per Mn. Joan Magí.

DEL 7 AL 28 D'AGOST - "SEGUINT LES PETGES DE PAU"
VISITANT JORDÀNIA, SÍRIA, TURQUIA I GRÈCIA.
Dirigit per Mn. Joan Aragonès.

DEL 10 AL 25 D'AGOST - VISITANT EGIPTE, SINAI I ISRAEL
Dirigit pel P. Anton M. Vilarrubias, claretia.

PER A MÉS INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS:

Associació Bíblica de Catalunya
Pla de Palau, 2
43003 TARRAGONA
Tel. 977-233412 de 10 a 13 h

Viatges dirigits pel P. Anton M. Vilarrubias
Secretaria: Oriol i Núria - Tel. 93-4572509
Pg. Sant Joan, 166, 7-2-
08037 Barcelona

Organització tècnica: Viatges Berga, SA - GC 270
Av. Ramon y Cajal, 25 - 43001 Tarragona
Tel. 977/ 24 43 36 - Fax 977/ 24 17 72 - E-mail: berga@tinet.fut.es
c/Sant Agustí, 4 - 43003 Tarragona
Tel. 977/ 23 93 52 - Fax 977/ 23 89 57 - E-mail: bergaa@tinet.fut.es
Http://www.fut.es/~berga\

Barcelona

Av. Diagonal, 460, 3r - 08006
Tel. 415 30 06 - Fax 415 14 49

• **INSTITUT DE TEOLOGIA DE BARCELONA.**— El 10 de maig, a les 12.00, a l'Institut de Teologia (c/ Diputació, 231 - Barcelona), conferència a càrrec d'Eduard Feliu i Mabres, president de la Societat d'Estudis Hebraics, sobre «L'exègesi jueva medieval». Organitza l'Associació d'Antics Alumnes de l'Institut de Teologia de Barcelona.

• **PARRÒQUIA DE SANT ISIDRE.**— C/ Aprestadora, 3-5 - L'Hospitalet de Llobregat. Festes patronals. L'11 de maig, a les 17.30, concert al temple parroquial, a càrrec del cors Oidà, Alba Naixent i Adinói. El 15 de maig, festa de Sant Isidre, a les 20.00, Eucaristia; benedicció i repartiment de roses; cant dels goigs a sant Isidre i sardanes a la plaça de Sant Isidre, amb la

participació de l'Escola de Sardanes de Sant Isidre.

• **DIA MUNDIAL DE LES ORGANITZACIONS FEMENINES CATÒLIQUES (UMOFC).**— El 15 de maig, a les 17.30, a la capella de Sant Ignasi dels PP. Jesuïtes (c/ Casp, 13), Maria Teresa Sabé parlarà sobre «Una experiència vivencial de treball a Sud-amèrica». A continuació, l'Eucaristia.

• **PARRÒQUIA DE L'ESPERIT SANT.**— Travessera de Gràcia, 407 - Barcelona. Amb motiu de la solemnitat de Pentecosta, el 17 de maig, a les 22.00, tindrà lloc la celebració de la vetlla de Pentecosta, amb la participació de l'arxiprestat de la Sagrada Família i del Grup Carismàtic de la parròquia.

• **VIGÍLIA DE PENTECOSTA.**— Se celebrarà amb l'Eucaristia, el 17 de maig, a les 22.00, a la parròquia de la Bonanova (Pl. Bonanova, 11), organitzada pel grup de pregària Bona Nova, de renovació carismàtica. Per a més informació, tel. 211 62 15 i 434 01 75.

• **PARRÒQUIA DE SANTA MARIA DEL PI.**— Conferències sobre «L'evolució de l'espècie humana a la llum de la ciència», a càrrec de Mn. Francesc Nicolau,

professor de la Facultat de Filosofia, els dies 20 i 27 de maig i 3 de juny, a la sala parroquial, c/ Cardenal Casañas, 16 - Barcelona.

• **MOVIMENT CRISTIÀ DE MESTRES.**— El 24 de maig, de 10.00 a 13.00, VI trobada de curs al c/ Rivadeneyra, 6, 3a planta. Conferència sobre «El món de l'educació reclama el nostre testimoni», a càrrec de Margarita Bartolomé, catedràtica de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en l'Educació, de la UB. Per a més informació, Montserrat Sardà, tel. 453 44 99.

• **SOPAR DE LA FAM.**— La parròquia de l'Àngel Custodi, d'Hostafrancs, celebra el Sopar de la Fam el 30 de maig, a les 21.00. La recaptació es lliurarà íntegrament a Mons. Samuel Ruiz, bisbe de Chiapas (Mèxic). Per a més informació, parròquia del Sant Àngel Custodi, c/ Vilardell, 48 - 08014 Barcelona, tel. 423 32 89.

• **RECÉS VOCACIONAL PER A NOIES.**— Tindrà lloc el 31 de maig, de 10.00 a 17.00, al Seminari Conciliar (c/ Diputació, 231), dirigit per Mons. Ricard M. Carles. Per a inscripcions, tel. 454 16 00 (matins) o 379 15 20 (vespres). Organitzat per la Delegació Diocesana de Pastoral Vocacional.

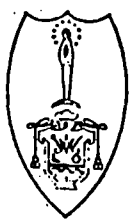
• **HOSPITALITAT DE LA MARE DE DÉU DE LOURDES.**— Oberta la inscripció per al proper pelegrinatge a Lourdes, que tindrà lloc del 26 al 30 de juny. Per a més informació, c/ Diputació, 235, 1r 1a - 08007 Barcelona, tel. 487 40 09, o bé, a les respectives delegacions.

Girona

• **JORNADA CATALANA DE L'APOSTOLAT DE L'ORACIÓ.**— El 25 de maig tindrà lloc al Tibidabo de Barcelona aquesta jornada amb el tema «Vers el tercer mil·lenni. Crist crida a la conversió». Per a inscripcions, c/ Del Nord, 1 - Girona, a les parròquies de la Immaculada (Figueres) i de Sant Esteve (Olot), o al tel. 10 44 07.

Solsona

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A TOTHOM.**— Uns dies molt adients per a la reflexió i la pregària, del 2 al 8 de juny. Per als qui no poden disposar de tota la setmana, recés del 2 al 8 de juny. Exercicis i recés dirigits per Mn. Xavier Claramunt, sacerdot del bisbat de Solsona. Per a informació i inscripcions, Casa d'Espiritualitat, tel. 973/ 48 00 45.

R.R. de M. IMMACULADA MISSIONERES CLARETIANES

Casa d'espiritualitat M. Antònia París
1997 EXERCICIS PER A RELIGIOSES

Juny 19-28, P. Francisco de Mier, CP
Juliol 5-13, P. Rafael Gómez Manzano, CMF
Juliol 13-20, P. José Felix Valderrábano, CMF
Agost 1-10, P. Gabriel Villanova, SJ
Setembre 3-12, P. Ramón Setó, CMF
Octubre 1-7, P. Nicolás Caballero, CMF

C/ Major de Sarrià, 169 - 08017 Barcelona
Tel. (93) 203 72 12 - 203 74 04

COMUNITATS DE L'ARCA FEDERACIÓ DE LLARS I DE TALLERS PER A DISMINUÏTS PSÍQUICS

Necessitem persones amb interès per a compartir i conviure amb persones disminuïdes psíquiques dins una Comunitat Cristiana.

Oferim treball remunerat.

Demanem coneixements teòrics i/o pràctic en el camp de la disminució psíquica.

Si hi estàs interessat/da truca'ns. De dilluns a divendres de 9 a 17 hores, demana per la Marian o la Laura, al 830 13 62.

ASSOCIACIÓ CRISTIANA DE SEPARATS I DIVORCIATS

Acolliment
Ajut

Companyia
Amistat

VINE A COMPARTIR-HO AMB NOSALTRES

Activitats... Sol·licita el programa bi-mensual

Ens necessites i et necessitem!!!

TRUCA'NS

Tels. 423 91 21 (Avellana, 9 a 14)

330 61 37 (Josep, 21 a 23)

Local Social: Ballén, 10 (Pares Dominics)

COMPANYIA 3A EDAT

AMIGOS del HOGAR posa en contacte a dones grans que viuen soles i necessiten companyia, amb noies que vénen a estudiar a Barcelona i busquen allotjament, per fer un intercanvi entre elles.

Si voleu més informació no dubteu a trucar-nos al

436 96 51

Indústria, 218, 4t 1a

08026 Barcelona

EDICIONES PALABRA

MES
DE MAYO

La historia de esta milagrosa Imagen de María y de su santuario, forman parte de la heroica y azarosa vida de Polonia
2.000 ptas.

JAN DOBRACZYNSKI
ENCUENTROS CON LA SEÑORA
HISTORIAS DEL SANTO ICONO DE LA VIRGEN DE CZESTOCHOWA

Un libro que ayudará a padres y educadores, día a día, en las celebraciones marianas dirigidas a niños y jóvenes, a rezar y a honrar a nuestra Madre del cielo

2ª edición - 1.850 ptas.

FRANZ WERFEL
LA CANCIÓN DE BERNADETTE
HISTORIA DE LAS APARICIONES DE LA VIRGEN DE LOURDES

5ª edición
2.600 ptas.

JOSÉ MARÍA PEMÁN
LO QUE MARÍA GUARDABA EN SU CORAZÓN

Pemán nos expresa con su sensibilidad exquisita y categoría literaria, el cariño innegable a la Madre de Dios.

4ª edición - 1.900 ptas.

JAVIER SUÁREZ-GUANES
LA DONCELLA DE NAZARET
HISTORIA DE LA VIRGEN MARÍA

Historia, realidad, poesía en la vida de María. Un relato que nos acerca a nuestra Madre la Virgen María.

5ª edición - 1.700 ptas.

FRANCISCO ANSÓN
TRES MILAGROS PARA EL SIGLO XXI
EL PILAR (SIGLO I), GUADALUPE (1531), FÁTIMA (1917)

Uno de los propósitos de este libro es demostrar, que resulta más razonable admitir que la Virgen se aparece a los hombres que negarlo.

3ª edición - 1.600 ptas.

ANNETTE COLIN-SIMARD
LAS APARICIONES DE LA VIRGEN
SU HISTORIA

El auténtico inspirador de este libro ha sido Juan Pablo II, que ha conmovido al mundo entero con su devoción a la Virgen.

2ª edición - 1.900 ptas.

LAURENTINO M. HERRAN
NUESTRA MADRE DEL CIELO

2ª edición - 750 ptas.

Salvador Muñoz Iglesias
El evangelio de María

9ª edición
875 ptas.

Pedro Beteta
La Vida de María, Madre del Redentor, contada por Juan Pablo II

950 ptas.

Georges Chevrot
El Avemaría

750 ptas.

PARA AMAR A LA VIRGEN

3ª edición
1.500 ptas.

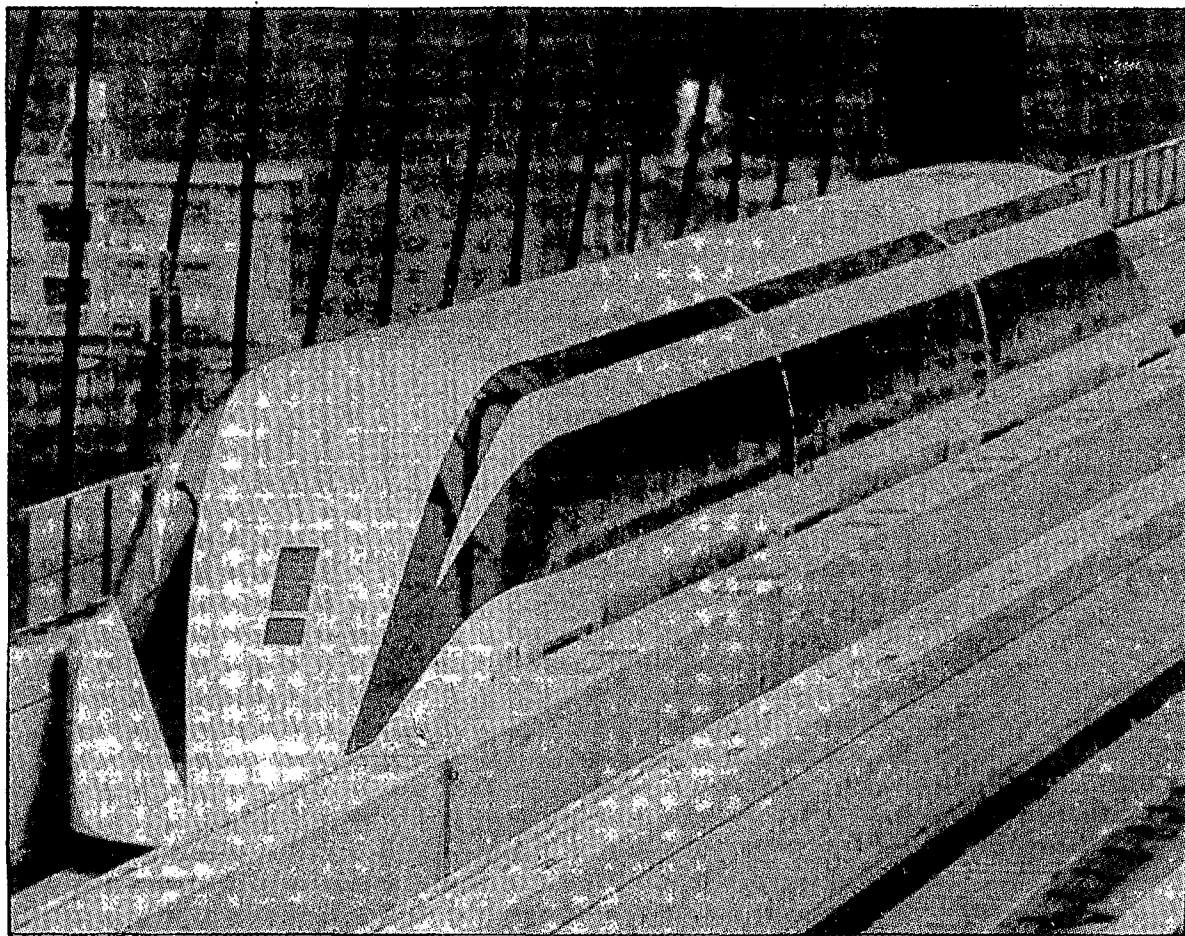
De venta en las principales librerías. Para mayor información pídanos nuestro catálogo

EDICIONES PALABRA S.A.

Pº de la Castellana, 210 • 28046 Madrid Tfno. 350 77 20 / 39 FAX 359 02 30

opinió

Zoom

Des de les primeres màquines de vapor no ha cessat el constant esforç per fer curta la distància entre dues ciutats. La potència ha anat en augment constant, i del vapor s'ha passat al petroli i a l'energia elèctrica. Cada nou model ha estat un pas endavant fins als actuals trens de gran velocitat que cobreixen en menys de la meitat de temps les distàncies que representaven tot un dia... I ara, els japonesos volen anar més enllà i han ideat un tren, com el de la fotografia, que creuen que podrà circular a 550 km/h! No temen que tanta velocitat no deixarà temps per assaborir la bellesa del paisatge, i ni tan sols per pensar en l'alegria o la tristesa d'un desplaçament?

Impromptu

Oriol Camps

Llibertat d'expressió

Diu en que la llibertat d'expressió és un dret i, a més, un dret sagrat. Tothom pot expressar la seva opinió, el seu punt de vista, les seves opcions. Així ho reconeix la Constitució espanyola promulgada en el postfranquisme.

Ho trobo molt bé. Meravellós. Sempre que es respectin els límits, sempre que es tingui present que la pròpia llibertat d'expressió acaba on comença la de l'altre, com en tots els aspectes de la llibertat.

Només és propi dels dictadors no deixar expressar altra opinió que la que els adula. Si hom proclama la llibertat, ha de ser per a ell i per als altres, sempre amb mutu respecte, i sabent admetre el sentit canviant dels temps. Sabent reconèixer els èxits de l'altre i les pròpies fallides, i viceversa.

Ara bé, si gaudint de democràcia es planteja un problema que resulta difícil de resoldre perquè hi

ha molts factors que hi convergeixen amb multiplicitat de matisos, no es pot, de cap manera, negar el dret d'opinió a cap sector.

No es pot admetre, per exemple, que hi hagi qui vulgui fer callar els bisbes quan fan ús del seu dret d'opinar sobre qualsevol problema que afecti la societat on exerceixen el seu ministeri. Abans, en temps del socialisme, per la seva expressió contra l'avortament. Ara, amb una qüestió que és vital per al poble català: la llengua pròpia que defensen com pugui defensar-la el prohom polític més encimbellat.

Potser seré un somnialtruïtes. Em costa d'admetre certs radicalismes que no aporten cap gra de sorra a la sempre necessària convivència. Sigui en la família, en la ciutat, en la nació. El «parlant la gent s'entén» és la gran realitat que molts obliden perquè no han sabut endolcir l'amaror que nia en el seu cor.

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

Un sant, síndic de greuges

Els sants nascuts a Catalunya, que s'han distingit per una extraordinària saviesa o per grans responsabilitats eclesiàstiques, generalment no s'han merescut la devoció popular. Ara bé, totes les regles tenen excepció, i en aquest cas, sant Ramon de Penyafort.

Nascut més que probablement al castell de Penyafort, a prop de Vilafranca del Penedès, cap als anys 1180 i 1185, el servent de Déu va ser famós en la disciplina del dret. Autor de diverses obres teològiques i morals de gran volada, compilador de les Decretals —font importantíssima del dret canònic avui vigent—, sant Ramon fou general de l'orde dominicà —al qual pertanyia—, cardenal i conseller de papes, mentor del rei Jaume I, i va ocupar molts altres càrrecs i títols de primer ordre en el si de l'Església del seu temps.

Amb tot, Ramon de Penyafort «personifica tota una època i el tarannà d'un poble», digué el cardenal Jubany. Encara avui, una munió de pobles l'invoquen com a patró; en alguns hi radica la institució d'una confraria al sant, la més antiga de les quals es troba a Seró (Artesa de Segre, Lleida). Seria difícil catalogar la imatgeria i els altars dedicats en tota la geografia catalana. La variada iconografia i pintura interpreta la seva personalitat dins de l'art religiós. Cal dir també que és extraordinària la munió de goigs dedicats a sant Ramon de Penyafort.

A què cal atribuir aquests fets que palesen l'estima i devoció popular, i no només dels advocats i d'altres institucions jurídiques? Senzillament perquè el sant posà el dret al servei de l'home, sobretot de les classes més indefenses i humils. Justament recomana als advocats que «no han d'acceptar una causa injusta o perduda». Els diu que no s'han de valdre «de testimonis falsos o corromputs ni de mentides o de lleis enganyoses», i els recomana que «estudiïn els assumptes amb sol·licitud i diligència, sense que mai prevalgui la injustícia sobre la justícia», i que quan es presenti un pobre, que no té qui el defensi, «que prestin els seus serveis gratuïtament».

Aquesta vessant altruista i solidària del sant amb els més desfavorits i indefensos davant dels tribunals, es posa de manifest en la més acreditada biografia de sant Ramon, escrita per Ferran Valls i Taberner, amb aportacions del pare Llorenç Galmés, dominic, i altres col·laboradors. El llibre l'ha editat ara en versió catalana La Formiga d'Or de Barcelona, amb il·lustracions que li donen una bellesa extraordinària. Aquest fet no deixa de ser una bona notícia.

«Va estimar la seva gent i es va lliurar de ple al seu servei. Va atendre i servir tothom que el buscava, poderosos i humils, perquè tots cabien en el seu cor de sant, i els va ajudar amb una saviesa pràctica. Fins i tot el Pontífex romà l'anomenava advocat dels pobres», escriu el pare Galmés en el llibre esmentat.

En aquest sentit, oi que a sant Ramon li escauria bé que fos declarat patró celestial del síndic de greuges o defensor del poble?

Tribuna

Francesc Torralba

Professor de la Universitat Ramon Llull

El subsòl
intercultural

Les grans metròpolis occidentals estan experimentant una mutació extraordinària dels seus paisatges, no tan sols pel que fa a comunicacions i urbanisme, sinó també i, fonamentalment, pel que fa al paisatge humà. Aquest és el cas, per exemple, de Berlín, de París i d'Amsterdam. El metro de París és un autèntic laboratori antropològic on convergeixen races, ètnies i cultures ben diferents. També, a casa nostra, algunes poblacions del Maresme o d'Osona evidencien aquest magma humà tan policromat. És habitual creuar-se amb un magrebí o un nigerià pels carrers que trepitjava Torras i Bages i sentir parlar àrab en algunes barriades de Premià de Mar. Certament, entrem en el que els sociòlegs anomenen la societat intercultural.

Això no obstant, les grans metròpolis disten molt de ser autèntiques àgores interculturals. Més aviat són nusos multiculturals on subsisteixen en un mateix espai urbà ghettos culturals i ètnics que estan profundament allunyats entre si. S'escau la necessitat de transformar multiculturalitat, que és la juxtaposició disseminada de cultures, en interculturalitat, és a dir, en diàleg obert i fecund entre cultures.

Hom observa però, que hi ha grans obstacles per assolir aquest repte. D'entrada, els brots de xenofòbia i d'ostracisme sectari, avalats per postures polítiques de signe reaccionari, semblen guanyar terreny en l'arc parlamentari d'alguns països. En segon lloc, el menyspreu implícit de la població envers l'estranger expressat de moltes maneres, no bel·ligerants a nivell extern, però potser més efectives. Cal sumar-hi la desconeixença, la tendència a l'endogàmia cultural, el temor de trepitjar un terreny nou, la temença de perdre la sobirania i les essències de la tradició. Em va impressionar veure als carrers de Berlín com les parets de la via pública cridaven amb gargots: *Türken raus!* (Turcs

fora!). Expressions d'aquesta mena, però orientades cap a un altre col·lectiu també les podem escoltar en el nostre hàbitat. Comença a agafar força des d'un punt de vista sociològic la distinció entre ciutadans de primer ordre i ciutadans de segon ordre. Sembla que es reproduïxi l'esquema jeràrquic de la polis grega dividit entre els ciutadans (patricis) i els no ciutadans (bàrbars, esclaus i dones) que no tenien ni dret ni vot, però eren la força productiva de l'imperi.

Un dels obstacles centrals amb vistes a assolir una plena integració i harmonia social és el prejudici envers l'estranger. El prejudici és un judici avançat que etiqueta l'altre abans que es reveli, abans que s'expressi tal com és. El prejudici, com diu el pensador hermenèutic H.G. Gadamer, és preracional i funciona instintivament, encara que molts prejudicis són heretats a través de l'educació familiar i institucional. Els prejudicis no es tenen com a quelcom extern, sinó que formen part de la nostra manera de mirar el món. L'única manera de combatre'ls és reconèixer-los i purgar-los a través d'una educació integradora. En aquest sentit, cal evitar el vici ancestral que hem heretat de la Il·lustració, a saber, l'eurocentrisme, és a dir, la tendència a amidar i avaluar la cultura aliena des del patró europeu.

A més a més del prejudici, hi ha encara un altre obstacle per assolir la interculturalitat, a saber, la pràctica imperialista d'algunes cultures envers les altres, això és, la seva invasió despòtica fruit del seu potencial econòmic superior. Hi ha moltes formes d'imperialisme colonial, des de la invasió militar fins al vassallatge econòmic i mediàtic. És patètic veure com les cultures potents colonitzen la vida dels pobles i de les cultures minoritàries en tots els ordres: domèstic, indumentari, gastronòmic, artístic, literari, audiovisual... Fins i tot es colonitza i es mercantilitza la dimensió lúdica i l'oci del nen. Davant d'aquest fet, hom es pregunta quina subsistència tindran aquestes cultures minoritàries.

Hi ha però, d'altra banda, autèntics intents de vehicular la interculturalitat des de l'associacionisme que és l'autèntic epicentre vital de la societat democràtica. Prolifera les associacions reconegudes o no jurídicament que vetllen per acollir, integrar i establir vincles amb les altres cultures. Al Maresme i a Osona, per exemple, hi ha moltes iniciatives d'aquest tipus en un pla estrictament civil. I és que l'acollida dels estrangers s'escau, fonamentalment, al teixit social i no a les institucions polítiques per bé que ho han d'afavorir.

Amb tot, aquesta pedagogia intercultural no assoli-

rà un pla superior si la interrelació de cultures es mou en un terreny epidèrmic i folklòric. Cal fer, per tant, dues operacions: de la multiculturalitat a la interculturalitat i de la interculturalitat epidèrmica a la interculturalitat subterrània, és a dir, cal vetllar per la comprensió de les arrels i dels fonaments de la cultura aliena més enllà de les seves múltiples expressions. Cal transcendir el marc extern i investigar l'arrel metafisicoreligiosa de la cultura, la seva matriu simbòlica que ens permetrà comprendre la seva lògica externa, tan a nivell estètic, com ètic i polític. Sense aquest capbussament a l'entranya de cultura aliena, fàcilment es poden ridiculitzar algunes de les seves manifestacions externes.

Això significa que cal fer dialogar l'Alcorà i el Nou Testament, el Dammapada del Budisme i l'Antic Testament, els Vedes de l'Hinduisme i el Llibre de Tao. La ignorància en cultura religiosa ens fa poc aptes per comprendre actituds i formes de vida de cultures que viuen a casa nostra. Com es pot conèixer, però, la cultura aliena, si no es coneixen les arrels simbòliques de la pròpia cultura? És impossible practicar la interculturalitat subterrània si hom té un coneixement perifèric de la pròpia cultura en la que està instal·lat.

Per capir la *imago mundi*, la concepció de l'home, de la societat, del temps i de l'espai, de la història i del sagrat de moltes cultures, cal aprofundir en la seva matriu religiosa. En les cultures arcaïques, com diu Durkheim, l'eix vertebrador de la cultura és el *credo* religiós. L'Islam i el món oriental, salvant moltes diferències, en són exemples paradigmàtics. Això vol dir que el diàleg intercultural pressuposa el diàleg intersimbòlic i interreligiós. Ambdós diàlegs no són paral·lels, sinó complementaris i necessaris. Dit ras i curt, no hi ha diàleg intercultural sense diàleg interreligiós.

Davant de la coexistència de cultures i d'ètnies diverses en un mateix espai, cal trobar uns mínims referents ètics per poder conviure fraternalment, sense caure en el caïnisme intercultural tan palès al llarg de la història d'Occident. Segurament els *Drets Humans* (1948) són una bona plataforma per iniciar aquesta recerca. Es fa necessari, però, superar les inèrcies històriques, els ressentiments ancestrals, les lluites endèmiques motivades per credos religiosos diferents i veure allò d'humà que hi ha en el subsòl. Cal retrobar la inesgotable riquesa del diàleg entre les cultures. Si l'home és des de sempre, com diu el poeta F. Hölderlin, diàleg, aleshores es tracta d'aprofundir-lo i d'obrir-lo a nous interlocutors. Cal conrear el subsòl intercultural per escatir allò d'humà i de bo que hi ha en el cor de cada cultura.

Pinzellades

Justo López Melús

Autoexamen sever

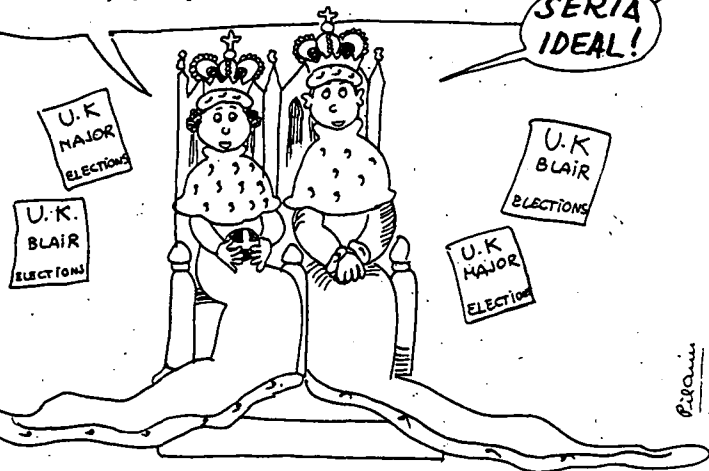
Un estudi seriós dels escrits de santa Teresa de Lisieux ens mostra l'ànima de molts quiraits, una psicologia molt rica, neta i profunda. Crida l'atenció el sever i exigent autoexamen que feia de les intencions més profundes dels seus actes. Tot i que s'interpretés malament. Perquè és veritat que fins i tot en els millors actes es pot colar la vana autocomplaença.

Teresa sempre estava disposada a servir i a ajudar. Arriba la superiora i demana una voluntària per a una feina difícil. Teresa desitja oferir-se. Però pensa: «Potser li agradarà a una altra germana ser la primera a oferir-se.» Teresa s'entreté expressament i una altra germana s'adelanta. I la superiora reprèn Teresa: «Ja em semblava que aquesta perla no seria per a vostè.» Teresa baixa la mirada i accepta la reprensió en silenci. No volia per a ella «totes les corones».

Humor

T'IMAGINES SI LA NOSTRA PARTICULAR
FAMÍLIA POLÍTICA POGUÉSSIM
CANVIAR-LA CADA X ANYS?

SERIA
IDEAL!

Cartes del lector

☐ El meu concepte d'Església

Sr. Director,

Vaig llegir a la secció «Retalls» de *Catalunya Cristiana* l'editorial conjunt dels fulls diocesans de Tarragona, Vic, Solsona i Girona, del 20-IV-97, titulat *No prendràs el nom de Déu en va*. Em permeto demanar si algú pot clarificar-me'l, ja que l'entenc totalment a la inversa i no em mou a comprometre'm a treballar per aquesta Església —que és la meva—, perquè la veig utilitzada per exaltar passions massa humanes.

No sé discernir què es proposa. El meu concepte d'Església és pregar, ajudar, instruir, perdonar, estimar —fins i tot els enemics—; passar, no com el vent, el foc o la tempesta, sinó com aura de pau que besa qui troba el camí. Per això demano llum.

CARMEN R. AVILÉS
Barcelona

☐ Cap problema?

Sr. Director,

Des que els treballadors del Metro de Barcelona s'han entestat a fer vaga un dia sí i l'altre també que només se senten pronunciar les frases «cap problema», «total normalitat» i «cap incident». Això m'ha dut a la conclusió que jo no sóc una persona normal, que no tinc la mateixa visió de les coses, perquè d'incidents en trobo a cabassos. Només en posaré un exemple força significatiu, divendres passat a dos quarts de vuit del vespre vaig tenir el que em va semblar una experiència al·lucinant. Després d'un quart d'hora d'escoltar el dítxós missatge «tot i que el temps d'espera serà més llarg del que és habitual»

(encara es fumen de nosaltres), va arribar el metro a la parada d'Universitat. I va ser llavors quan vaig descobrir l'aspecte més obscur i truculent de tot allò: aquell vagó, bé, el que semblava un vagó, en realitat era un camionet, un camionet petit. I el que a primer cop d'ull semblaven persones, normals i corrents, no ho eren pas, eren porquets camí de l'escorxador. Va ser tota una experiència animal. Quin descobriment! Vaig arribar a creure'm tant que si hi pujava aniria de pet a l'escorxador que no vaig gosar. I aquest no és pas un fet aïllat, sinó que es repeteix al metro (gràcies, senyors, pels serveis mínims; no sé què faria sense ells) i al bus. Qui parla de «cap problema»?

TERESA PALAU i CASAMITJANA
Barcelona

☐ Un editorial fruit de la llibertat cristiana

Sr. Director,

Acabo de llegir a *Catalunya Cristiana* l'editorial que ha portat tan d'enrenou sobre la llengua catalana. Té raó el text quan reclama més compromís vers l'Església i el nostre país amb ocasió de les festivitats de Sant Jordi, o de la Mare de Déu de Montserrat. És ben cert que els catalans patim una crisi d'identitat. Una gran majoria dels catalans, malgrat l'autonomia aconseguida, no està definida, no són ni carn ni peix, ni se sap què es vol. Els mals i les dificultats que encara pateix la llengua catalana i la seva cultura no és deguda als immi-

grants, sinó a nosaltres mateixos a causa de la nostra debilitat.

Molts s'han esquinçat les vestidures amb la frase: «A rebre com a germans els castellanoparlants, facilitant-los la integració al nostre país, però exigint-los al mateix temps que respectin la nostra identitat com a poble i que aprenguin la nostra llengua com nosaltres hem hagut d'aprendre la seva». Considero que això no té res d'ofensiu perquè resulta ser veritat. Crec, fins i tot, que als nostres germans immigrants els fem un bé, si veritablement estem en democràcia i som creients. Tampoc no té res d'inoportú amb ocasió d'una festivitat com la de Sant Jordi. A casa nostra, plantejar seriosament la qüestió del català sempre ha estat inoportú, sobretot per a tots aquells que defensen els interessos espanyolistes. Es veu que el bilingüisme tan sols afecta els catalans. Aquest editorial no és un document episcopal o una presa de posició dels nostres bisbes, sinó un text fruit de la llibertat cristiana, sobretot derivat del document *Arrels cristianes de Catalunya* i del Concili Provincial Tarraconense. Ens envolta la hipocresia, com a resultat de la por que hi ha en tantes coses que, si bé en privat ho reconeixem, públicament ho dissimulem. Considero que l'Església a Catalunya ha de defensar l'espai que li és propi, d'evangelització d'un poble. En definitiva, se n'ha fet una politització interessada per les pressions de certs poders fàctics, enyoradissos de l'obra franquista.

LEONCI PETIT i TORNER
Barcelona

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les vint línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar l'adreça i el telèfon. *Catalunya Cristiana* es reserva el dret de publicar les que consideri oportú i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Avui (25-IV-97)

Catalanisme per a no catalanistes

Ens perdrà sempre l'estètica, als catalans? El manifest dels 350 intel·lectuals i personalitats de la societat civil en favor del català com a única llengua oficial ha fet vessar el got de l'autoconsum nacionalista. En què consisteix aquest autoconsum? A tibar la reclamació simbòlica-identitària fins a tal punt que només pot ser compresa i acceptada pels mateixos àmbits que la projecten. I això, és clar, és un error, una pèrdua de temps i un regal en safata al lerrouxisme-espanyolisme cada dia més desacomplexat. Amb tot el millor afany i sense voler-ho, els destacats firmants del manifest per l'oficialitat única del català han posat en perill una idea bàsica del catalanisme contemporani: el nacionalisme català ha d'integrar sempre en comptes d'excloure.

Utilitzo ben conscientment la paraula *exclusió* perquè el manifest, sense dir-ho, marcava una ratlla

entre nacionalistes bons o autèntics (els que volen el català com a únic idioma oficial) i la resta (que no creu necessari aquest pas en la nova llei), on trobaríem nacionalistes tebis o de poc fiar, autonomistes, federalistes, regionalistes, centralistes, persones poc preocupades per aquest assumpte i gent del carrer en general. L'ímplicit del manifest és preocupant per dos motius: a) perquè indica que els seus redactors creuen que només hi ha un catalanisme vàlid, el que porta el verbalisme simbòlic a la màxima cota; b) perquè negligeix amb increïble indiferència l'impacte que aquest concepte pugui tenir en una societat on hi ha un gruix molt important de ciutadans que viuen en el monolingüisme castellà. (...)

Un pas endavant en el tensament simbòlic nacionalista, com aquest de la llengua única, sembla voler l'edificació d'un país de militants. Un escenari que, ultra el malson fanàtic que representaria, seria la sentència de mort del catalanisme com a ideologia que s'ha situat en el centre de la vida política. Guanyar el centre és el millor que podia fer el nacionalisme català i perdre'l suposaria una reculada de dimen-

sions tan grans que potser no seríem capaços de reprendre el camí. Si avui s'intenta fer jugar la globalització en favor del coneixement de Catalunya (pensem en la promoció institucional del dia de Sant Jordi, per exemple), és molt clar que sense cap palanca de poder propi i sense rellevància política interior el catalanisme no seria capaç de competir en el mercat mundial dels missatges diferenciadors.

Una ideologia nacionalista democràtica com és el catalanisme modern és el contrari d'una secta, perquè la seva expansió, la seva continuïtat i l'assoliment dels seus objectius es basa a fer pujar gent al carro i no a exacerbar els que ja hi han pujat. (...)

Els que creiem des de la raó i la història que Catalunya és una nació sabem que som massa petits en el mapa i massa pocs per no escoltar totes les receptes del país. I que no hi ha una veritat nacional última lligada a cap essència, sinó un territori de cruïlla on hem de pactar amb la realitat per guanyar sobirania i per no perdre allò que avui tenim. Per fer avançar aquesta realitat en la direcció que volem. Perquè si no ho sabem fer i no ho fem tots alhora perdrem. El més petit sempre té tots els números per perdre.

■ Francesc-Marc Álvaro

Retalls

església en el món

Txèquia

El Papa demana una Europa amb ànima cristiana

■ Joan Pau II va visitar Praga amb motiu del mil·lenari de sant Adalbert

PRAGA.— El Papa va visitar del 25 al 27 d'abril la República Txeca i va portar un missatge d'espiritualitat i unitat europeïsta. En el transcurs de la seva visita va inaugurar els actes de celebració del mil·lenari de sant Adalbert, que és el sant centreeuropeu per excel·lència.

El president de la República Txeca i antic escriptor dissident, Vaclav Havel, reconegut pels txecs i nombroses personalitats d'Europa com una autèntica autoritat moral del postcomunisme, va rebre Joan Pau II a l'aeroport, envoltat de nombrosos ministres d'un govern que encara té alguns deutes pendents en la restitució de les expropiacions que reclama l'Església.

En el seu discurs d'acollida, el president Havel va celebrar l'arribada del Papa i va elogiar el missatge universal que sempre acompanya el pontífex i que marca els valors morals i les normes ètiques essencials per a l'edificació de tot sistema raonable. Va afegir que es tractava d'un missatge «que necessitem escoltar». Tanmateix, Havel va exaltar la figura de sant Adalbert com «el primer europeu vertader que somniava amb una unitat espiritual del nostre continent i del qual no tan sols els txecs sinó tots els europeus en som hereus».

Tant a la sortida de Roma com a la seva arribada a Praga, el vol pontifici va estar envoltat de mesures de seguretat especials, que podrien tenir relació amb el clima suscitat a partir de l'atemptat fallit al Papa en el seu darrer viatge a Sarajevo.

Un poble descristianitzat

Com a resultat del monopoli ideològic comunista, el poble txec s'ha convertit avui dia en un dels més descristianitzats d'Europa, segons afirma un estudi recent fet per una agència txeca de sondejos. L'estudi mostra que amb prou feines un 40% dels txecs creu en Déu, percentatge que encara quedaria reduït a menys del 30% entre els

actuals joves de 18 a 29 anys. Això no obstant, el portaveu de la Conferència Episcopal txeca, Miloslav Fiala, va afirmar que «la majoria de la nació txeca enfoca la visita del papa Joan Pau II amb certa esperança».

En el transcurs de la seva visita, el Papa es va reunir amb dirigents religiosos, tant de les diverses i minvades

que esperaven sota la pluja, la commemoració del mil·lenari de sant Adalbert, a Hradec Králove, la històrica ciutat on va viure el sant. Joan Pau II va parlar als joves de l'obertura de l'amor contra l'egoisme aïllacionista de l'Europa desenvolupada i va recordar que, a l'erm descristianitzat del postcomunisme la seva situació s'assembla a la dels primers cristians. «Tots vosaltres teniu una gran aspiració a la llibertat i a la plenitud vital, però aquestes no s'aconsegueixen mitjançant la recerca egoista del que és propi, sinó en la vocació de l'amor de Crist, sereu els

imperant amb crits de «t'estimem», que van fer somriure l'ancià pontífex. El Papa va fer una crida fervent als txecs a buscar el perdó mutu i de Déu pel que va anomenar «els mals del passat», i va dir que era l'única manera de començar un nou camí. «Tard o d'hora, hem de buscar el perdó», va afirmar el Papa, que va oficiar la missa en una plataforma de fusta plena de flors davant de la catedral del segle XIV.

De tornada a Praga, a la tarda, el Papa es va reunir en privat amb el president Vaclav Havel i la seva esposa al castell de Praga. Amb Havel va tractar la situació dels béns expropiats a l'Església pel règim anterior i que encara no han estat restituïts en la seva totalitat a causa de l'oposició del primer ministre.

No a l'hedonisme

En una visita als malalts i ancians del monestir de Brevnov, el Papa va urgir els polítics txecs a una més gran sensibilitat envers la societat i les persones que pateixen més els canvis actuals: «Voldria fer una crida als dirigents de la nació per mantenir la seva sensibilitat cap a les situacions de sofriment.»

El Pontífex havia avisat igualment el dia anterior contra l'hedonisme de la nova societat txeca emergent —la que viu més bé de tot el bloc oriental— i el materialisme de la societat de consum importada d'Occident, paraules en les quals va coincidir amb la mateixa crida a un renéixer espiritual del president Havel, un antic dissident gairebé sense formació religiosa però considerat una autèntica autoritat moral a l'Europa postcomunista.

El Papa amb el president de la República Txeca i la seva esposa Dagmar.

congregacions i ordes a la República txeca, com d'altres Esglésies cristianes protestants en un esperat acte ecumènic que consolidi el camí d'apropament iniciat en la seva visita anterior. Aquestes esglésies separades, malgrat tenir un escàs 2%, sempre han tingut un cert predicament polític a Praga, ja que eren utilitzades com ariets nacionalistes enfront del catolicisme germànic.

Trencar les fronteres

El Papa va celebrar el dissabte 26 d'abril davant de més de cent persones

constructors de la nova Europa del demà.»

Joan Pau II va relacionar l'àrida situació espiritual dels països txecs, «autèntica terra de reevangelització», en paraules d'un missioner destinat a Praga fa poc, amb la qual van trobar els primers cristians. «El món al seu voltant no coneixia l'Evangeli, però ells no van fer marxa enrere: sabien que eren el nou ferment, del qual el món en tenia necessitat, i units en l'amor van superar tota resistència».

La multitud va interrompre diverses vegades l'homília malgrat el fred

EUA

«La Santa Seu no creu plenament en les conferències episcopals»

■ Mons. Quinn advoca per una veritable reforma de la cúria romana

SAN FRANCISCO.— El debat sobre la primacia dins l'Església no apunta directament a la persona del Papa, sinó sobre la manera de comprendre el seu paper i l'estructura que ell necessita per actuar: la cúria romana. Això és el que explica Mons. John Quinn, antic president de la conferència episcopal dels Estats Units, en una entrevista acordada amb *El Regno*. Segons el prelat, molts presidents d'altres conferències episcopals pensen com ell, però guarden silenci.

Mons. Quinn, que va deixar el càrrec d'arquebisbe de San Francisco el 1995 afirma que: «He rebut centenars de cartes, totes positives, menys quatre, sobre el contingut d'una conferència que vaig pronunciar a Oxford a propòsit d'aquest tema. I això és significatiu perquè habitualment les persones que estan d'acord amb alguna cosa no escriuen cartes.» Respecte les respostes públiques, el setmanari catòlic britànic *The Tablet* i el diari francès *Le Monde* n'han parlat llargament. Als Estats Units, algunes persones n'han fet un comentari negatiu. El cardenal O'Connor, de Nova York, el va incloure en el setmanari de l'arxidiòcesi, «fins i tot si no té gaire repercussions, però amb respecte», amb tot, l'acollida va ser molt positiva. Per contra, Mons. Cacciavillan va reaccionar adoptant el silenci, el *sacrum silentium*.

I el Vaticà? Mons. Quinn va enviar el seu text al Papa abans de la conferència d'Oxford, amb una carta de presentació. El cardenal Sodano, secretari d'Estat, li va fer saber que el Papa havia anotat les seves expressions «de respecte i obediència al succe-

sor de Pere en un lligam de fe i de comunió». Aquesta carta subratllava, va precisar Mons. Quinn, la necessitat d'abordar els temes «també complexos i delicats» amb una fe profunda i la perspectiva de la història, «amb un sentit d'Església autèntic anant d'acord amb la unitat». Insistia també en «la profunda voluntat de la cúria romana de sostenir el Papa amb fidelitat als ideals elevats que proposa en la constitució apostòlica "Pastor Bonus"». Mons. Quinn afegeix que «no hi havia cap altre al·lusió al contingut de la meua conferència».

La primacia: el seu estil, la seva estructura

L'antic arquebisbe de San Francisco es qüestionava el paper de la cúria romana des de feia temps, i va aprofitar l'ocasió que li oferia una conferència a Oxford per expressar les reflexions que havia madurat. La idea de fer-la li va venir llegint l'encíclica de Joan Pau II *Ut unum sint* («Que siguin un») la qüestió número 96 de la qual abordava el tema de la primacia del Papa, un

La plana major de l'episcopat nord-americà, el 1996.

argument que li és molt proper després d'haver ensenyat durant tretze anys al seminari de San Diego (Califòrnia).

Mons. Quinn no posa en qüestió la primacia, però sí l'estil del seu exercici: «l'estructura a través de la qual el Papa exerceix el seu servei», fins i tot si aquest estil és admirat per milions de persones. «L'estil forma part de la seva personalitat tan forta», va precisar. «El Papa actual té uns dons extraordinaris. La discussió no recau en la seva persona, sinó sobre la manera d'entendre la funció del Papa i l'estructura de la qual es serveix per exercir la primacia. Vull dir la cúria romana.»

«La situació actual de la cúria romana deixa molt que desitjar, fins i tot

si trobem moltes persones d'una gran intel·ligència i d'una admirable competència. Cal trobar una solució a aquest problema», es lamenta Mons. Quinn. «En el passat, la reforma de la cúria ha estat conduïda per un petit grup intern a la pròpia cúria. I amb quin resultat? No ha implicat els altres», insisteix l'arquebisbe emèrit, que demana la creació d'una comissió mixta on es tinguin en consideració els diferents punts de vista i també la participació dels laics.

Antic president de la conferència episcopal dels Estats Units, Mons. Quinn ha tingut l'ocasió de parlar d'una reforma de la cúria romana amb els presidents de les altres conferències episcopals. «Molts pensen com jo» —assegura. Si no ho diuen, «pot ser que no hagin articulat de manera orgànica les línies de reforma».

Mons. Quinn constata encara que «la cúria romana no creu plenament en les conferències episcopals, sinó es comportaria d'una altra manera, els té por, i vol limitar-ne la importància i el camp d'acció». Alguns invoquen la malaltia del Papa. Per a l'arquebisbe emèrit, aquesta no és significativa. Ell argumenta que «un moviment s'ha posat en marxa directament després del Concili», com ho posa en evidència *La història del Concili*, de l'historiador italià G. Alberigo «amb importants aportacions del nostre teòleg americà Komonchak, que considero una personalitat molt competent i íntegra». (APIC)

El Salvador

L'arquebisbe és nomenat general de les Forces Armades

L'arquebisbe de San Salvador, monsenyor Sáenz, va ser nomenat, el 24 de gener passat, general de brigada de les Forces Armades d'El Salvador. Aquest ascens, que ha escandalitzat a molts (ja fa uns anys que era coronel) no viola la legislació salvadorenca ni el Dret Canònic, però sens dubte es interpreta com un menyspreu a la realitat passada i present d'aquest país centreamericà. Un cop més, un arquebisbe torna a aparèixer «al costat dels poderosos». A més, l'Exèrcit té diversos generals i coronels denunciats per la Comissió de la Veritat com a responsables d'assassinats, massacres i desapareguts.

Les crítiques dels progressistes no s'han fet esperar. Les publicacions de la Universidad Centroamericana (UCA) han recordat que la vinculació de monsenyor Sáenz amb les Forces Armades no és nova, donat que «va arribar a la diòcesi de San Salvador amb un xofer i guardaespalles que pertanyia a l'Exèrcit». En l'anàlisi que feia el 1996 una publicació de la UCA a propòsit de la realitat eclesial podia llegir-se: «En el seu conjunt, l'Església institucional no apareix ara com una Església dels pobres, la somniada per Jesús i Medellín, sinó com una Església dels rics o, almenys, com una Església amb els rics.»

C.C.

El bisbe de Bilbao va presidir la trobada per la pau i la reconciliació

■ Hi van participar unes 6.000 persones malgrat la pluja

URKIOLA (Bilbao).— Mons. Ricardo Blázquez, bisbe de Bilbao, va presidir el diumenge 27 d'abril la trobada per la pau i la reconciliació Bake Topaketa, que es va celebrar a Urkiola amb el lema «Caminem per la pau». Aproximadament la meitat dels participants a la trobada van pujar caminant al santuari d'Urkiola (Durango), malgrat la intensa pluja, i la resta ho van fer en autobusos o cotxes particulars.

La trobada d'aquest any es va desenvolupar només el diumenge 27 d'abril i va consistir en una eucaristia oficiada pel bisbe de Bilbao, Mons. Blázquez, i el bisbe auxiliar de la mateixa diòcesi, Mons. Echenagusía, i un acte musical a la tarda centrat en la pau. Estava previst que els actes es fessin a l'aire lliure, però a causa de la forta pluja els organitzadors van decidir que l'eucaristia se celebrés a l'interior del santuari, cosa que va fer que prop de la meitat dels participants no tinguessin accés al temple.

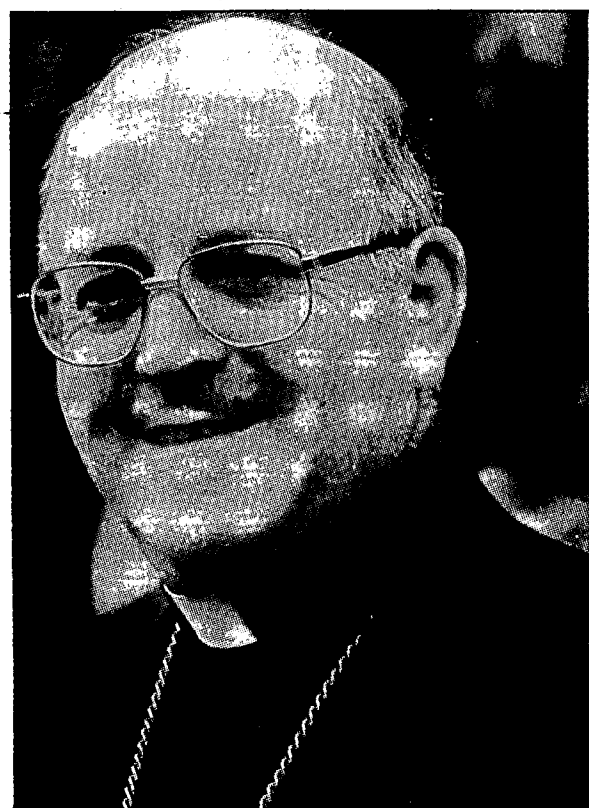
L'eucaristia es va celebrar en euskera i castellà. Va ser molt participativa i viscuda pels presents en un clima d'intensa religiositat. Una part important de la celebració va ser l'homília de Mons. Ricardo Blázquez, que va afirmar: «La pau és inseparable de la reconciliació i de l'amor, que brota del cor i es realitza en la convivència diària amb els altres.» Monsenyor Blázquez va afegir que «la pujada al santuari d'Urkiola i la presència a la cele-

bració testimonien el nostre interès per la pau. La vostra participació, estimats joves, és motiu d'esperança, ja que esteu cridats a ocupar un lloc determinant en la construcció d'una societat respectuosa i pacífica».

El bisbe va acabar l'homília dient: «L'educació en valors morals ha de garantir les conviccions sobre les quals se sosté la pau. La persona que educa el cor per la pau és promesa de futur esperançador; en canvi, qui sembla vents, recull tempestes.»

Un altre moment destacat de la celebració va ser la lectura d'un manifest de la pau. Com a gest simbòlic, al final es va alliberar un ocell missatger de Gernika, que va tornar volant al seu punt d'origen, una ciutat que ha celebrat unes jornades a propòsit del seixanta aniversari del bombardeig

Monsenyor
Ricardo Blázquez.

d'aquesta població biscaina. Finalment, la pluja que vacaure durant tot el dia, va impedir que el festival musical de la tarda se celebrés a l'aire lliure, i es va fer dins del temple amb l'assistència de diversos centenars de persones.

C.C.

Un 'no' rotund a la violència

■ Condemnen qualsevol assassinat, segrest, extorsió o intimidació

El bisbe de Bilbao, Mons. Ricardo Blázquez i el seu bisbe auxiliar Mons. Carmelo Echenagusía, que van participar en l'assemblea plenària de la Conferència Episcopal a Madrid, celebrada del 21 al 25 d'abril, van remetre una nota de condemna per l'assassinat de l'inspector de policia Luis Andrés Samperio, el 24 d'abril passat a Bilbao. La nota en qüestió es va llegir al funeral de Samperio.

Els prelats van afirmar que la seva primera reacció va ser d'abatiment i tristor. Immediatament diuen que van resar junt amb els altres membres de l'assemblea plenària, per Samperio i per la seva família, en especial per la seva

dona, les seves dues filles, i els seus pares. Així mateix, Mons. Blázquez i Mons. Echenagusía van afegir que «ajudats per la fe cristiana, que té el seu centre en la mort i la resurrecció de Jesucrist, proclamem públicament que és possible l'esperança i la pau. La mort del nostre germà Luis Andrés Samperio clama misericòrdia a favor de la seva esposa i de les seves filles ja orfes. Igualment aquesta sang tan injustament vessada clama que s'acabi amb la violència».

C.C.

Aquest **espai** pot ser per anunciar
el vostre establiment

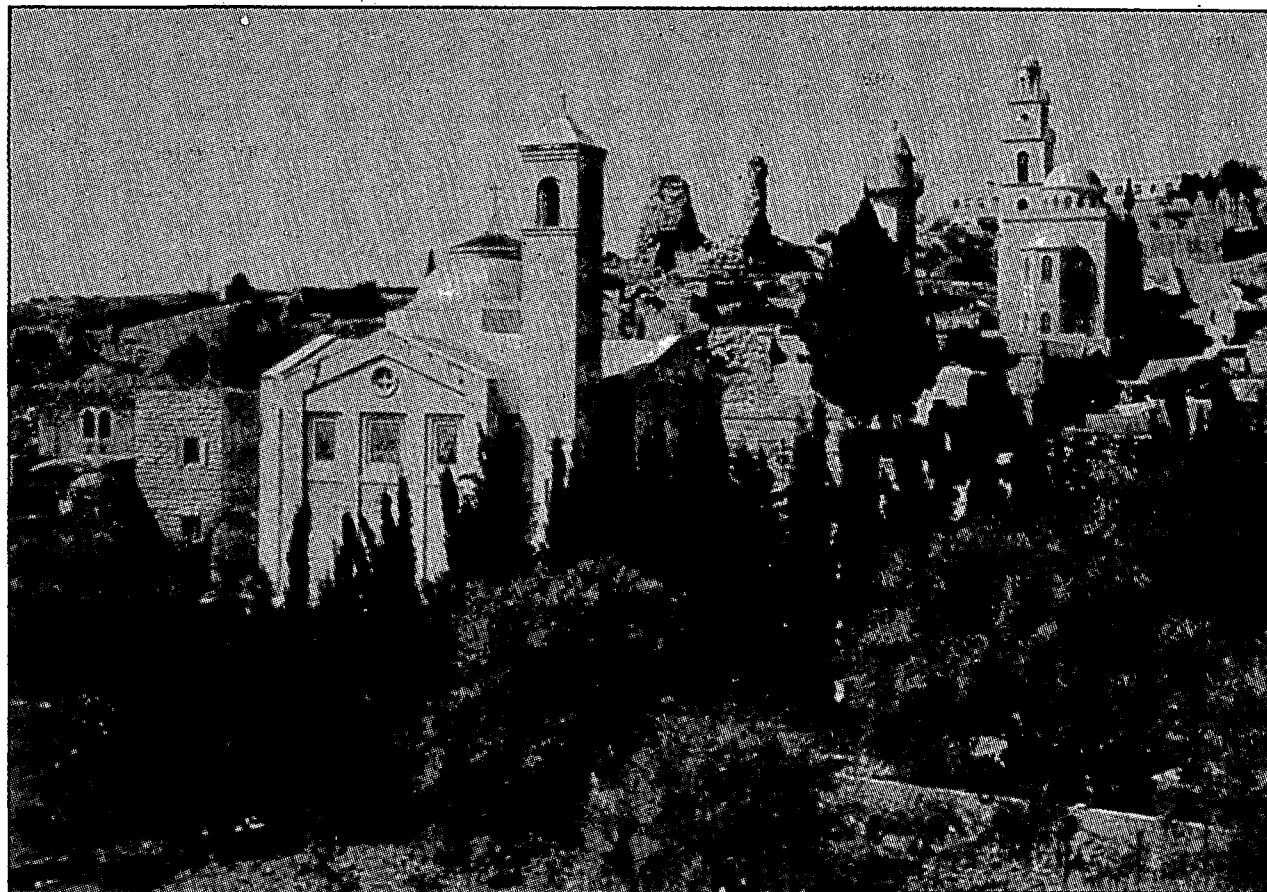
Poseu un anunci a *Catalunya Cristiana*

Informació i assessorament publicitari personalitzat. Truqueu al telèfon (93) 490 59 88.

Cada setmana, et portem
LA BONA NOTÍCIA
a casa teva

SUBSCRIU-TE a
«CATALUNYA
CRISTIANA»
i podràs guanyar
un dels
DOS VIATGES
a TERRA SANTA
per a dues persones

Amb «CATALUNYA
CRISTIANA»
ÉS MOLT FÀCIL
GUANYAR

SORTEIG VÀLID NOMÉS PER A
NOVES SUBSCRIPCIONS

- 1 Emplena la **butlleta de subscripció** amb totes les teves dades.
- 2 Tria la **forma de pagament** que et vagi més bé.
- 3 **Retalla la butlleta per la línia de punts i envia-la** per correu al més aviat possible.

- 4 De seguida que rebem la teva butlleta, et lliurarem per correu el teu primer exemplar de *Catalunya Cristiana* i el **certificat de participació** per al sorteig de **dos viatges a Terra Santa** per a dues persones.

Aquesta CAMPANYA començarà l'1 d'abril i s'acabarà el 31 d'octubre de 1997. El sorteig dels viatges es farà davant de notari, abans del 15 de desembre.

Nom
Adreça.....
Població..... D.P.....
Província..... Tel

☐ Se subscriu a "**CATALUNYA CRISTIANA**" català/castellà per l'import anual (52 números) de 9.880 ptes.

El pagament de l'esmentada subscripció el faré mitjançant

☐ domiciliació bancària
(en aquest cas ompleu l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto per valor de 9.880 ptes.

Sol·licito fer el pagament a través de:

- ☐ 1 sol rebut de 9.880 ptes.
☐ 2 rebuts mensuals consecutius de 4.940 ptes.
☐ 4 rebuts mensuals consecutius de 2.470 ptes.

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa..... Agència.....
Adreça.....

Senyors,

Els prego que, a partir d'ara i fins a nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA** per la meua subscripció a "**CATALUNYA CRISTIANA**" amb càrrec al meu **compte corrent/llibreta**

Entitat Oficina DC Compte

Data.....

Signatura del titular del **compte/llibreta**:

«L'Ascensió de Crist és la nostra elevació»

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

L'any litúrgic és el gran pedagog de la nostra celebració del Crist. Pius XII, en un text memorable de la seva encíclica *Mediator Dei* —ara fa cinquanta anys— deia que l'any litúrgic és Crist mateix que desplega tota la riquesa del seu misteri. «Crist avui»: heus aquí una part del gran lema que ens condueix vers el tercer mil·lenni, i que és veritat sobretot per a l'any de la litúrgia de l'Església.

La humanitat de Crist

En la contemplació de Jesucrist és essencial tenir en compte la seva humanitat, no menys que la seva divinitat. L'esdeveniment del qual ens preparem a celebrar els 2.000 anys és exactament l'assumpció de la naturalesa humana per part del Fill de Déu. N'hi ha prou amb llegir la primera carta de sant Joan per comprovar que des del començament, eren tants els qui feien dificultat en creure la divinitat de Jesús com els qui la feien en creure en la seva humanitat.

En la llengua de l'Església aquesta fe és expressada en tota la seva exactitud

i plenitud. Cada una de les celebracions dels misteris de Crist en destaca un aspecte o un moment salvífic, suplicant i explicant la connexió que hi ha entre el misteri de Crist i nosaltres mateixos, com a membres que som del seu cos. Entre aquests misteris, el de l'Ascensió és, en efecte, un misteri particularment centrat en la humanitat de Crist, i per això íntimament vinculat amb la nostra condició de persones humanes incorporades a Jesucrist.

El text litúrgic defineix el misteri amb aquestes paraules: «Celebrant el dia santíssim que nostre Senyor, el vostre Fill Unigènit, va fer seure a la dreta de la vostra glòria la nostra feble naturalesa, que ell havia assumit...» (Pregària Eucarística I). Es tracta, doncs, de la glorificació de la naturalesa humana en Jesucrist, però, per això, també el començament i la penyora real de la nostra pròpia glorificació. Ho destaca d'una manera explícita la col·lecta: «L'Ascensió de Crist és també la nostra elevació, i a la glòria on ha arribat el cap també el cos té l'esperança d'arribar-hi.» No és cap exageració dir que l'Ascensió de Crist és la glorificació de la

naturalesa humana. Jesús comparteix amb el Pare també en la seva naturalesa humana la glòria que ja tenia abans de la creació del món, i en Ell nosaltres comencem a veure realitzat allò per al qual Déu ens elegí abans de crear el món: estar en la seva presència sants i immaculats.

Del visible a l'invisible

Gairebé fent un paral·lisme d'antítesi amb el text propi de l'Ascensió, la litúrgia de l'Epifania diu així per definir el misteri: «Celebrant el dia santíssim que el vostre Unigènit, coetern amb vós en la glòria, s'aparegué amb un cos visible, en la realitat de la nostra carn» (Pregària Eucarística I). L'Epifania és el misteri de la globalitat de l'encarnació manifestada: la presència visible de l'invisible. L'Ascensió és el misteri del trànsit del visible a l'invisible.

Tanmateix, ni la presència de l'invisible oblida l'eternitat de la glòria, ni l'absència del visible és tan absoluta que oblidí la realitat de l'encarnació. La continuïtat de la visibilitat del Crist

es troba en l'Església i d'una manera més intensa en els sacraments, primer de tot en l'Eucaristia, on la presència del Crist assoleix el grau més propi de presència d'ell mateix.

És això el que fa de l'Ascensió una festa eminentment eucarística. L'oració sobre les ofrenes i la Postcomunió són un punt de partida esplèndid per entrar en aquesta dimensió. L'Eucaristia és, en efecte, un «intercanvi sagrat» que «ens eleva a les coses celestials» (ofrenes). El pa i el vi, fruit de la terra i del treball de l'home, passen a ser el cos gloriós. Romanen en la seva visibilitat de pa i de vi, però en el misteri s'ha produït l'intercanvi. Per ells, Déu «ens permet d'abastar les coses del cel» (Postcomunió): més encara, el cel mateix, que és Crist en la seva glòria. És el misteri de la fe, i només per ella l'abastem. Per això la pregària després de la comunió demana la fe: «Feu que el desig de la nostra fe cristiana tendeixi cap allà, on és amb vós, un que és home com nosaltres.»

Ho deia sant Lleó el Gran: «Allò del nostre Redemptor que fou visible ha passat als sacraments.»

La Bíblia a l'abast

«Ha pujat més amunt de tots els cels»

(Ef 4:1-13)

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

En la col·lecta de la missa d'avui hi trobem ja el nucli de la revelació del misteri de l'Ascensió: «L'Ascensió de Crist, el vostre Fill, és també la nostra elevació, i a la glòria on ha arribat el cap també el cos té l'esperança d'arribar-hi.» És amb aquesta clau interpretativa que hem de llegir la perícopa paulina que proclamem avui. L'Apòstol ens diu que tot, en la vida cristiana, és gràcia que ens pervé exclusivament del Crist: «Cadascun de nosaltres ha rebut la gràcia segons la mesura de la generositat del Crist» (v. 7). I a tall de prova cita el salm 68:19: «Pujà cel amunt, s'endugué un seguici de captius, repartí dons als homes.» El salmista es refereix a Moisès que puja al Sinaí a l'encontre del Senyor, i amb ell, en sentit figurat, hi puja el poble, cap, com és Moisès, del poble de Déu, i en baixarà amb el do de la Llei. Sant Pau en fa una lectura cristiana. És Crist, el qui puja, no a la muntanya sagrada sinó al mateix lloc —el si íntim— de Déu: «És ell mateix qui... ha pujat més amunt de tots els cels, per portar a plenitud tot l'univers» (v. 10). Jesucrist, però, és el qui abans de

pujar havia baixat: «Si va pujar vol dir que abans havia baixat del cel a la terra» (v. 9). És en el misteri de l'abaixament del Verb —l'Encarnació— que nosaltres hem estat salvats, rescatats del pecat i de la mort i portats a la plenitud de «l'home perfecte, l'home que arriba a la talla de la plenitud del Crist» (v. 13).

El Senyor ha ressuscitat i se'u a la dreta del Pare. Físicament ja no és visible entre nosaltres. Però ell, segons la seva promesa, és entre nosaltres i ens ha encomanat la missió de fer-lo visible —millor si diem creïble— en el nostre món. És el misteri de l'Església convocada i animada pel qui és el Do del Pare i del Fill: l'Esperit Sant. La missió de l'Esperit és la «d'edificar el cos de Crist» (v. 12b). Un cos que està sempre en tensió d'arribar al Cap. L'Església, tots els qui la integrem, està en dinàmica d'Ascensió. Per això l'Esperit, diversificant el seu do, «prepara els qui formen el seu poble sant per a una obra de servei: *organitzar els sants per a l'obra del ministeri*, per anar construint el cos del Crist» (v. 12). D'aquí neixen els ministeris, o serveis: «És ell qui ha fet a uns el do de ser apòstols, a

altres el de ser profetes, a d'altres el de ser evangelistes, pastors o mestres» (v. 11). Tots aquests dons, aquests serveis, no són donats als creients per a exclusiva utilitat personal, sinó per al seu perfeccionament —creixement— en acte continuat de servei als germans, en vistes a edificar l'Església, el cos del Crist, que, pujat al cel, segueix enmig de la humanitat de tots els temps, «fins que ens trobarem units uns i altres constituint tots, en la unitat de la fe i del coneixement del Fill de Déu, l'home perfecte, l'home que arriba a la talla de la plenitud del Crist» (v. 13). Vet aquí el significat real de l'expressió: vida en Crist. En Jesucrist, i empesos per l'Esperit, nosaltres —l'Església— pugem amunt, creixem, en ritme de resurrecció-ascensió-realització total.

«Germans, jo, pres per causa del Senyor, us prego que visqueu com ho demana la vocació que heu rebut» (v. 1). Hem estat cridats a viure en Crist. És gràcia de Déu que ens mena cap a ell. Gràcia que cal que sigui acollida amb un capteniment adequat (v. 2) que demostrï i reproduïxi en la vida l'amor que el Pare ens té i cap al qual ens crida. Aquest capteni-

ment cal mantenir-lo amb esforç constant «no escatimant cap esforç per estrènyer la unitat de l'Esperit amb els lligams de la pau» (v. 3). La vocació del cristià és una crida clara a fer comunió. Som cridats a edificar el cos de Crist. Cridats, doncs, a la unitat: «Un sol cos i un sol esperit, com és també una sola l'esperança que neix de la vocació rebuda» (v. 5). És Jesucrist, el Fill únic de Déu, qui ens crida a seguir-lo en el seu camí d'ascensió al Pare, que ho emplena i realitza tot: «Un sol Senyor —un sol guia—, una sola fe, un sol baptisme —un únic camí que ens porta a l'únic terme-realització-plenitud— un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tot, actua a través de tot i és present en tot» (vv. 5-6). Cridats a seguir-lo, a viure en ell i per ell, hem arribat al terme de la nostra ascensió vital-cristiana, tal com ens recorda el prefaci d'avui: «El mitjancer entre Déu i els homes, el jutge dels vius i dels morts, el Senyor de l'univers, no ha pujat al cel per apartar-se de la nostra petitesa, sinó perquè nosaltres, els seus membres, tinguéssim confiança de seguir on ens ha precedit el nostre cap i pastor.»

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial II)

Temps de Pasqua (Salteri: setmana 3)

MAIG

11. Diumenge

L'Ascensió del Senyor (S) Blanc. Lectures: Fets 1:1-11 / Salm 46 / Efesis 1: 17-23 (o bé: Efesis 4:1-13) / Marc 16:15-20

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Anastasi, mr.; Pons, mr.; Eudald, mr.; Mamert, b.; Eveli i Florenci, mrs.; Il·luminat, cfr.; Santa Felisa, mr.

Festa Major: a Adrall, Argelaguer, Badalona, Castello i, Comabella, Cruïlles, les Pobles, la Sentiu de Sió, Lleida, Ripoll, Serinyà (Festa del Roser), Serrateix i Sorba.

12. Dilluns

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 19:1-8 / Salm 67 / Joan 16:29-33. Si es vol: Sant Nereu i Sant Aquileu, mrs. (MLI) Vermell.; Sant Pancrac, mr. (MLI) Vermell. LLEIDA ciutat: Sant Anastasi (S) Vermell.

Festa Major: a Passanant i Sabadell.

13. Dimarts

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 20:17-27 / Salm 67 / Joan 17:1-11a

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu del Roser de Fàtima. Sants, Pere Regalat, cfr.; Muci, prev. mr.; Santa Glicèria, mr.

Festa Major: a Tàrraga.

14. Dimecres

Sant Maties (F) Vermell. Lectures: Fets 1:15-17, 20-26 / Salm 112 / Joan 15:9-17

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Bonifaci i Pons, mrs.; Pacomi, ab.; Santes, Corona, mr.; Corina i Henedina, vgs. mrs.; Gemma Galgani, vg.

Festa Major: a Tremp.

15. Dijous

Sant Isidre, llaurador (MO) Blanc. Lectures: Fets 22:30; 23:6-11 / Salm 112 / Joan 15:9-17

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Torquat, Tesifont, Eufraasi, Estiqui, Indaleci, Segon i Cecili, bs. mrs.; Mancí, mr.; Santes Joana Lestonnac, vda. fdra.; Dimna, vg. mr. i Dionísia, mr.

Festa Major: a Alcanar, Alpícat, Bolvir, Castellví de Rosanes, Figols de les Mines, la Figuera, Guils de Cerdanya, Juncosa, Masquefa, Montoliu de Lleida, Montroig del Camp, la Palma de Cervelló, Rocafort de Queralt, Tarrés, Tornabous, la Vall de Bianya, Vandellós i Vilanant.

16. Divendres

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 25:13b-21 / Salm 102 / Joan 21:15-19

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Honorat i Ubald, bs.; Joan Nepomucè, can.; Simó Stock, carm.; Audaç, b. mr.; Fidol, mr.; Santa Màxima, vg.; Beat Gil, dom.

Festa Major: a Aitona i Mollerussa.

17. Dissabte

Fèria. Blanc. Lectures: Fets 28:16-20 / Salm 10 / Joan 21:20-25. Si es vol: Sant Pasquàl Bailón, franc. (MLI) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants Aquil·lí i Adrió, mrs.; Santes Basila, mr., i Restituta, vg.

Lectures bíbliques

L'Ascensió del Senyor
Solemnitat
(Cicle B)

Lectura primera

Fets 1:1-11

S'enlairà davant d'ells

Lectura dels Fets dels Apòstols

En la primera part del meu llibre, Teòfil, he parlat de tot el que Jesús va fer i ensenyar, des del principi fins al dia que fou endut al cel, després de confiar, en virtut de l'Esperit Sant, la seva missió als apòstols que ell havia elegit. Després de la passió se'ls presentà viu, hi ho comprovaren de moltes maneres, ja que durant quaranta dies se'ls aparegué, i els parlava del Regne de Déu.

Estant reunit amb ells, els manà que no s'allunyessin de Jerusalem i els digué: «Esperu aquí la promesa del Pare que va sentir dels meus llavis quan us deia que Joan havia batejat només amb aigua; vosaltres, d'aquí a pocs dies, sereu batejats amb l'Esperit Sant.» Els qui es trobaven reunits li preguntaven: «Senyor, ¿és ara que restablireu la reialesa d'Israel?» Ell els contestà: «No és cosa vostra saber quins temps i quines dates ha fixat l'autoritat del Pare, però quan l'Esperit Sant vindrà sobre vosaltres, rebreu una força que us farà testimonis meus a Jerusalem, a tot el país dels Jueus, a Samaria i fins als límits més llunyans de la terra.»

Quan hagué dit això s'enlairà davant d'ells, i un núvol se l'endugué, i el perderen de vista. Encara s'estaven mirant al cel com ell se n'anava, quan es presentaren dos homes vestits de blanc, que els digueren: «Homes de Galilea, ¿per què us esteu mirant el cel? Aquest Jesús que ha estat endut d'entre vosaltres cap al cel, tornarà de la manera com vosaltres acabeu de contemplar que se n'anava al cel.»

Salm responsorial 46:2-3, 6-7, 8-9 (R.: 6)

Aplaudiu pobles de tot el món,
aclameu Déu amb entusiasme.El Senyor és l'Altíssim, el terrible,
rei de reis a tot el món.R. Déu puja enmig d'aclamacions al so de
corns puja el Senyor. (O bé: Al·leluia)Déu puja enmig d'aclamacions,
al so de corns puja el Senyor.
Canteu a Déu, canteu-li,
canteu al nostre rei. R.Que és rei de tot el món,
canteu a Déu un himne.Déu regna sobre les nacions,
Déu seu al tron sagrat. R.

Lectura segona

Ef 1:17-23

El féu seure a la seva dreta dalt del cel

Lectura de la carta de sant Pau als cristians
d'Efes

Germans, demano al Déu de nostre Senyor Jesucrist, el Pare gloriós, que us concedeixi els dons espirituals d'una comprensió profunda i de la seva revelació, perquè conegueu de veritat qui és ell; li demano també que il·lumini la mirada interior del vostre cor perquè conegueu a quina esperança ens ha cridat, quines riqueses de glòria us té reservades l'heretat que ell us dóna entre els sants. Que conegueu també la grandesa immensa del poder que obra en vosaltres, els creients, vull dir l'eficàcia de la seva força i de la seva sobirania amb què obrà quan ressuscità el Crist d'entre els morts, i el féu seure a la seva dreta dalt del cel, per damunt de tots els governants i dels qui tenen autoritat, poder o senyoria, per damunt de tots els que es poden donar en el nostre món i en l'altre. Tot ho ha posat sota els seus peus, i a ell l'ha fet cap de tot i l'ha donat a l'Església que és el seu cos i el seu complement, ell que té en totes les coses la seva plenitud.

(O bé: Ef 4:1-13)

Al·leluia

Mt 28:19, 20

Aneu a convertir tots els pobles; jo seré amb
vosaltres cada dia fins a la fi del món.

Evangeli

Mc 16:15-20

Jesús fou endut al cel
i s'assegué a la dreta de Déu

Acaba l'evangeli segons sant Marc

En aquell temps, Jesús s'aparegué als onze i els digué: «Aneu per tot el món i prediqueu a tothom la Bona Nova de l'Evangeli. Els qui creuran i es faran batejar, se salvaran; els qui no creuran, seran condemnats. Els qui hauran cregut faran miracles com aquests: expulsaran dimonis pel poder del meu nom, parlaran llenguatges nous; si agafen serps amb les mans o beuen metzines no els faran cap mal, els malalts a qui hauran imposat les mans, es posaran bons.» Jesús, el Senyor, després de parlar-los, fou endut al cel i s'assegué a la dreta de Déu. Ells se n'anaren a predicar per tot arreu, i el Senyor hi cooperava confirmant la predicació de la paraula amb els miracles que la seguien.

Els dos deixebles d'Emmaús

Joan Guiteras i Vilanova

saber escoltar

Durant el temps pasqual impressiona molt la lectura de Lc 24, 13-35, l'escena coneguda amb el nom de *Jesús s'apareix camí d'Emmaús*. Recordem-ho. Dos deixebles del Senyor caminen cap a Emmaús. El seu posat és trist i també la seva conversa. És diumenge de Resurrecció, però ho ignoren. Un caminant els atrapa i fa via amb ells. És el Ressuscitat mateix, però Déu fa que no el reconeguin. A poc a poc, trobaran càlides les paraules del pelegrí, al seu costat rebrà alè llur abatiment. El repàs de la història sagrada, culminada

en la mort i la resurrecció del Messies, anirà escalfant els seus cors.

Es troben tan bé al costat d'aquell personatge, aparentment anònim, que gosen convidar-lo a sopar. On anirà aquell bon pelegrí ara que el dia ha començat a declinar? L'inviten i ell accepta. Procuren oferir-li, sens dubte, un sopar acollidor, tal com solen fer els orientals. Però els dos deixebles tindran una sorpresa molt gran. El pelegrí agafa el pa, diu la benedicció, el parteix i els el dona. Ja ho tenen: és Jesucrist! Ha ressuscitat el tercer dia, com havien indicat els profetes i ell mateix. Tot és u:

l'adonar-se de la presència del Senyor i la seva desaparició.

Entre esverats i contents tornen cap a Jerusalem. Els onze i els seus seguidors també tenen la joia de les aparicions pasquals. Ara tots ho saben amb certesa: «El Senyor ha ressuscitat.»

Nosaltres també ho sabem: Jesucrist és el que realment viu. La mort no ha pogut exercir el seu domini en ell. La nostra joia és plena. El Crist és vivent. Ens n'alegem. I el sabem reconèixer especialment en l'Eucaristia. Valorem-la especialment el diumenge.

Comunitats bonsai

P-J Ynaraja, capellà del Montanyà

retrats bíblics
intencionats

Aquell desig, sorgit del Vaticà II, que les agrupacions cristianes, tant les que són jurídicament reconegudes com les que no ho seran mai, però a les quals mai no els faltaria entitat, fossin comunitats, actualment ha derivat en el fet que el qualificatiu de cristià se l'atribueixi tothom. Molts d'aquests nuclis que se l'atribueixen tenen molt poc del sentit cristià del terme.

Segons diuen els entesos en bonsais, aquests arbres captius i atrofiats tenen una gran bellesa. Però a mi, que els considero al marge de l'estètica, em sembla que són unes víctimes del caprici humà. Els tallen les arrels, els supimeixen molts brots i, així, el que podia haver estat un arbre majestuós, que s'erigís molts metres enlaire, o les arrels del qual s'enfonsessin en les entranyes de la terra, no és pas un soberbi exemplar, sinó una sobèrbia realitat encongida.

Els bonsais són màrtirs inútils de qui els posseeix. Les comunitats cristianes bonsais són víctimes d'elles mateixes. Fa força anys jo hem definia públicament amb el terme de «cristià», cosa que sorprenia molta gent, acostumada com estava a sentir expressions com ara «catòlic de missa i comunió diària». Jo deia que cristià

feia referència a Crist i a una vida que mirava d'imitar la seva. Però avui dia, en observar tants grups i grupets que s'autodefineixen així, tan lluny com estan de l'obertura de l'esperit i del sentit d'evangelització que tenia Jesús, jo em defineixo «catòlic» i, davant la sorpresa d'alguns, ho corroboro tot dient que el vocable significa universal, que la meua fe no està restringida a la preocupació pel que pugui passar només en un territori concret, o bé a l'èxit que pugui tenir una associació determinada. A més de llegir i meditar la Bíblia cada dia, lleigeixo la premsa i escolto la ràdio i la televisió, però no deixo d'accedir a la <http://www.vatican.va> i cada diumenge gravo el programa *Settimo giorno* de la RAI, per mirar-lo durant la setmana. D'aquesta manera, juntament amb la informació que m'ofereixen les revistes de les quals sóc subscriptor des de fa anys, estic una mica al cas del que passa al món, pel que fa a la meua fe, i «visc» l'Església, que crec que és la forma evolucionada d'aquell lema ignasià *sentire cum Ecclesia*. I així, a més d'enriquir-me, m'alegro interiorment.

Una actitud oberta tenia un rei que rep els elogis dels hagiògrafs. Aquest personatge va viure en els tristos temps del cisma de les tribus. Em

refereixo al pietós rei Ezequies, que va viure des del 719 fins al 699 aC. Ell va manar la construcció del túnel que porta a les aigües del manantial Guijon fins a la piscina de Siloé i que encara admirem a la vall de Cedró de Jerusalem. Si en l'aspecte de la ingenieria l'obra va ser interessant, ho va ser molt més en el de la construcció i en el de la disciplina religiosa, la restauració de l'edifici del temple, l'ordenació del culte correcte al santuari i l'organització dels sacrificis. Però un cop aconseguida aquesta reforma al seu regne del sud, va fer una convocatòria universal per a la celebració de la Pasqua a la capital, tal com ho establien les lleis revelades. Va enviar cartes i missatgers per les

seves ciutats i a altres ciutats del regne del nord, i a les d'Efraïm i Manassès, que es podien sentir allunyades de les celebracions que s'organitzaven a Jerusalem. Va ser una Pasqua de «portes obertes». Aquesta expressió, que avui dia es fa servir en tantes organitzacions i llocs, m'agradaria sentir-la a les parròquies, a domicilis d'associacions, organismes, conjunts i agrupacions que es diuen cristians. I mentre duri el trist entosudiment i limitació pròpia de bonsais espirituals, a mi m'agradaria proclamar que sóc catòlic.

La història d'Ezequies es narra als capítols 29-32 del segon llibre de les cròniques i en els capítols 18-22 del segon llibre dels Reis.

SANTA MARTA

Servei Particular d'Infermeres

Infermeres ATS
Auxiliars de clínica
Puericultores
Vetlladors/es

Servei en clíniques i
Cases particulars

Tel. 245 37 58 / 231 52 27
Horari d'informació de 9.15 a 14.15

Amics de Déu

Sant Joan d'Àvila, prevere, 10 de maig

Sant Joan d'Àvila va néixer a Almodóvar del Campo (Ciudad Real) cap a l'any 1499; allí va aprendre de lletra i la doctrina cristiana. Va estudiar a Salamanca i després a Alcalà. S'ordena sacerdot el 1526.

Joan ven els seus béns i reparteix els diners entre els pobres. Després se'n va cap a Sevilla, amb la intenció de marxar a les Índies, en ple període d'evangelització. L'arquebisbe de Sevilla, Alonso de Manrique, el con-

venç perquè es quedi a la seva diòcesi i li dona el càrrec de predicador.

La seva tasca de predicador va donar fruits excel·lents, però també va suscitar les enveges d'alguns que el van denunciar davant de la Inquisició de difondre heretgies. Això va provocar que fos detingut i que el tanquessin a la presó l'any 1532. Va ser una prova molt dura per a Joan, però ell la va saber sofrir humilment per amor a Déu. L'any 1533 és declarat innocent i rehabilitat. Poc després el veiem començar a Còrdova l'etapa de la seva vida que durarà pràcticament fins a la seva mort a Montilla, l'any 1569. En aquesta etapa, el seu ministeri principal és la formació dels sacerdots, així com la predicació i confessió a persones de totes les classes socials.

Sant Joan d'Àvila va ser una persona d'extraordinària vitalitat. Fou beatificat l'any 1894 i l'any 1946 va ser declarat patró del clergat secular d'Espanya. El papa Pau VI el va canonitzar l'any 1970.

Pels camins de la Bíblia

Ester, Assuer i Vastí

Ester —que vol dir estrella— és una altra heroïna a favor de la salvació d'Israel.

Els esdeveniments tenen lloc a Pèrsia. Mardoqueu, de la tribu de Benjamí, i la seva neboda Ester, òrfena bellíssima, resideixen a Susa, capital del regne. Viuen admirablement la religiositat, i la fe en Jahvé els mou en tot i per tot. Règna en aquell territori Assuer, que té un imperi esplendorós.

En certa ocasió, el rei oferí a tota la població que es trobava a la ciutadella de Susa, un banquet que durà set dies, a l'atri del jardí del palau reial. El dia setè ordenà que duguessin a la seva presència la reina Vastí amb la diadema reial, per mostrar la seva bellesa al poble. Però la reina Vastí refusà d'anar-hi, menyspreant l'ordre del rei.

L'enuig d'Assuer fou grandíssim. Promulgà un edicte i foren reunides totes les noies sota la vigilància d'Egeu. També Ester fou presa i portada al palau reial. La noia va plaure al rei. Assuer preferí Ester a totes les dones i trobà gràcia i favor als seus ulls més que a totes les altres noies. Li posà, doncs, al front la diadema reial i la feu reina en lloc de Vastí.

El setè manament de la Llei de Déu

No robis

El setè manament ens ordena de respectar els béns materials dels altres, que estimem rectament els béns de la terra i, finalment, que els usem com cal. És una altra manifestació de l'amor que Déu ens té i del respecte que hem de mostrar els uns pels altres.

El desig de posseir és molt propi del cor humà. Aquest desig és com un pou sense fons, que deixa l'home sempre insatisfet. Els homes tenim unes mateixes

necessitats: aliment, vestit, casa, educació...; tots tenim dret a una sèrie de béns. Jesús ens ensenya a usar bé aquests béns i a compartir-los amb els altres.

Hi ha persones que només volen adquirir riqueses i, de vegades, per aconseguir-les, fins i tot s'atreveixen a usar mitjans il·lícits, com és ara robar, estafar, mentir... Jesús ens ensenya a fer bon ús de les riqueses, a adquirir-les honradament i treure'n el màxim rendiment (vegeu la paràbola dels talents: Mateu 25: 14-30); però també ens diu que hem d'estar despresos i disposats a donar el que tenim per ajudar els altres (vegeu Lluç 16: 19-31).

El setè manament ens prohibeix de perjudicar el proïsme en els seus béns, i d'agafar o retenir una cosa que no és nostra contra la voluntat del seu amo. Aquell qui ha robat o perjudicat al proïsme en els seus béns, està obligat a restituir les coses mal adquirides i a reparar, com més aviat millor, el dany que hagi causat.

Litúrgia

El lloc de la Cena

És necessari que recordem aquí un text bíblic. Efectivament, llegim a l'Evangeli: «El primer dia dels Àzims, quan s'immolava l'anyell pasqual, diuen els deixebles a Jesús: "On voleu que anem a fer els preparatius perquè pugueu menjar l'anyell pasqual?" Aleshores envià dos dels seus deixebles amb aquest encàrrec: "Aneu a la ciutat, i us trobareu amb un home que duu una gerra d'aigua; seguiu-lo, i allà on entri, digueu a l'amo de la casa: El Mestre diu: ¿On és la meva estança on podré menjar l'anyell pasqual amb els meus deixebles? I ell us mostrarà a dalt una gran sala a punt, amb estores i coixins; allà prepareu-nos-ho." Els dei-

xebles sortiren i anaren a la ciutat, ho van trobar tal com els havia dit i prepararen el sopar pasqual.» (Mc 14: 12-16)

D'ençà d'aquesta sala gran amb estores i coixins, que els cristians han preparat llocs per a les seves reunions de pregària i per a la celebració dels sagraments. Primer fou a les mateixes cases particulars, com acaben de veure que feia Jesús, però quan el cristianisme fou considerat una religió lícita amb l'edicte de Constantí (any 313) i s'acabaren les persecucions, tot seguit els cristians tingueren els propis edificis de reunió.

Aquestes cases tenen una funció pràctica; l'aplec dels cristians per al culte, i alhora són un testimoni enmig del poble o de la ciutat de la presència de l'Església de Crist.

L'Oriol i la Laia
per Xesc

«El voluntariat ha existit sempre»

■ El germà Moisés Martín explica els principis de l'Associació de Voluntaris de Sant Joan de Déu

Com a conseqüència del gran desenvolupament del voluntariat en el camp de l'acció social i sanitària, i per intentar promoure'l més i donar-li un marc jurídic i legal, l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu va crear l'Associació de Voluntaris de Sant Joan de Déu el 1989. Amb aquesta iniciativa, d'àmbit estatal, es vol agrupar les persones que comprometen el seu temps lliure i les seves capacitats per ajudar persones malaltes o víctimes de la marginació social.

El voluntariat, en aquest orde hospitalari fundat per sant Joan de Déu, no és un tema nou, sinó que es remunta al segle XVI, quan molts cristians compromesos col·laboraven amb l'obra i oferien la seva vida al servei dels malalts i de la gent necessitada. «Sembla com si ara s'hagi descobert el voluntari. Està de moda la solidaritat perquè hem estat molt sords al que passava al nostre costat i s'han recuperat uns valors i una sensibilitat per malalties com la sida. El món de l'associacionisme ha experimentat un fort creixement —comenta el germà Moisés Martín, responsable a Catalunya de l'Associació de Voluntaris de Sant Joan de Déu—, però en totes les èpoques hi ha hagut voluntaris i malalts mentals, tuberculosos, crònics, etc. Sempre hi ha hagut gent per ajudar.»

400 voluntaris a Catalunya

L'associació basa els seus principis en la solidaritat, la voluntarietat i la gratuïtat. «Volem que el voluntari con-

Els voluntaris adquireixen un compromís seriós i constant.

tribueixi a la humanització de l'assistència, que amb la seva tasca i amb la dels professionals puguem oferir una atenció integral a les persones que atenem», explica el germà Moisés. Ac-

persones sense llar— i tenen una unitat de cures pal·liatives per a malalts de sida. Els voluntaris també col·laboren als Serveis de Salut Mental que l'orde té a Sant Boi de Llobregat, al Centre Assistencial Sant Joan de Déu de Lleida —per a discapacitats psíquics aguts— i a l'Hospital General de Manresa.

Cal que els voluntaris siguin majors d'edat; que assumeixin els valors de l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu; que estiguin oberts al creixement; que ofereixin les seves actituds i el seu temps; que assumeixin un compromís seriós i constant, «com si es tractés d'un contracte laboral perquè surt de la seva llibertat», especifica el germà Moisés. Cal que sigui una persona acostumada a treballar en equip perquè es fan reunions periòdiques

supervisades pel coordinador de la secció; una persona equilibrada psíquicament i socialment perquè ha d'estar en contacte amb situacions de dolor. També es demana que el voluntari s'integri en un procés de formació continuada i dinàmica, que sàpiga ser discret, respecti la peculiaritat de cada persona i no imposi els seus propis valors. «No es tracta de jutjar els malalts, i en cap cas transmetre la informació o les confidències que et fan», diu el responsable de l'associació.

Els voluntaris són gent que coneix aquest servei pel renom de la institució, altres provenen de les parròquies. També hi ha gent gran que disposa de temps lliure i gent que ha estat ingressada als hospitals i s'han animat a fer de voluntaris per l'exemple que han vist. Les tasques que fan són diverses: visiten els nens i els fan companyia, treballen a la biblioteca dels hospitals, preparen activitats i excursions amb els ingressats, també n'hi ha que s'integren a l'equip de pastoral de cada centre com a visitadors de malalts o animadors litúrgics. Segons el germà Moisés, la principal diferència dels serveis que ofereix l'associació a Catalunya amb la resta de l'Estat espanyol, és la unitat per atendre malalts de sida. «És una realitat dura pel voluntari, ja que ha de conviure amb persones molt deteriorades, malalts terminals —diu Moisés Martín—, encara que tampoc s'ha de mitificar aquesta malaltia, el tracte amb els transeünts també requereix un gran esforç.»

Glòria Carrizosa

Camps de treball

A l'estiu, els germans de Sant Joan de Déu organitzen diversos camps de treball per a tots aquells que vulguin viure uns dies de reflexió i de convivència en algun dels centres que l'orde té a l'Estat espanyol. S'hi poden apuntar joves de 18 a 30 anys, i poden compartir una experiència de servei i de fe al Centre Assistencial Sant Joan de Déu de Lleida per a deficients mentals adults; a l'Hospital-Instituto San José de Madrid, que té una unitat de cures pal·liatives i atén joves amb problemes neurològics; i a l'Alberg San Juan de Dios de València, on poden col·laborar en un pis d'acollida per a joves en programa de deshabitació de drogo-dependència.

**ASSOCIACIÓ DE
VOLUNTARIS DE SANT
JOAN DE DÉU**
DELEGACIÓ TERRITORIAL
C/ ANTONI PUJADAS, 40
08830 SANT BOI DE
LLOBREGAT
TEL. 654 36 09

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

incaVoli

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

cultura

La Roda: 20 anys d'espectacles infantils i juvenils

■ Un moviment sociocultural al servei dels barris

La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils, creada l'any 1977 per portar l'espectacle i la cultura als carrers, celebra enguany el seu

vintè aniversari. Més de cent entitats avalen les nombroses activitats de La Roda, per on han passat més de vint milions d'infants.

Els infants trobaran un espai de color, imaginació, rialles i atraccions al Parc de la Ciutadella de Barcelona.

El diumenge 11 de maig el Parc de la Ciutadella de Barcelona es tornarà a convertir —com ho ha fet durant els últims anys— en un espai de color, imaginació, rialles, atraccions i mainada, molta mainada. La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils ens convida a una altra de les seves *tamborinades*. Però aquest cop serà ben especial. I és que La Roda celebra el seu vintè aniversari. Companyies de teatre, grups d'animació a l'estil de Xesco Boix, pallassos, xanquers, gegants, capgrossos, espectacles de circ, contes de tota mena... És difícil descriure amb paraules el que petits i grans trobaran quan arribi l'11 de maig a la Ciutadella. S'hade viure! També haurem d'anar en compte amb el bestiar tradicional de les festes populars catalanes. Alerta que dracs i dimonis no ens socarrimin l'esquena!

La Roda celebra dues dècades fent cultura i treballant perquè l'espectacle surti al carrer. Vint anys fent barri per oferir als infants i als joves un lleure formatiu i educatiu a través de les atraccions i els tallers. Tal com ens explica la coordinadora general de La Roda, Lluïsa Celades; «aquesta entitat va néixer el 1977 de la necessitat

de disposar d'uns espais de temps lliure per a l'infant i per al jove barceloní. La gent que en aquell temps fèiem d'educadors de carrer i de monitors vam pensar que era prou evident que calia crear una part lúdica que no existia: l'espectacle per a infants». Quan La Roda va començar tan sols set associacions de Barcelona li donaven suport; actualment, aplega unes cent entitats culturals i juvenils i treballa gairebé a cinquanta barris perifèrics de l'àrea metropolitana i d'arreu de Catalunya. «Els barris més necessitats i amb més emigració són els que estan ubicats a les rodalies de la ciutat. Però al centre de Barcelona també hi dediquem grans esforços. El barri del Raval n'és un exemple», apunta la coordinadora general de La Roda.

El paper de les entitats de base

Lluïsa Celades és conscient de la gran importància que tenen les entitats de base perquè La Roda tiri endavant. Molt probablement, sense la cooperació de totes les institucions culturals, esplais i agrupaments escoltes que treba-

llen desinteressadament per l'infant, aquesta associació no existiria. «Tots fem una pinya, una mateixa roda», afirma Celades.

Durant els vint anys de La Roda es calcula que han passat per les seves activitats més de vint milions d'infants, joves i no tan joves que han assaborit l'ús del català en l'àmbit del lleure i el coneixement de les tradicions a partir de l'espectacle i l'animació sociocultural. El 2 d'abril passat La Roda va batejar, en presència del president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, els seus dos nous gegants, Jordi i Mariona, símbols d'una manera d'entendre i viure la vida. «Volem —subratlla Lluïsa Celades— una societat de convivència. Ja no podem tenir aquelles estones dels anys setanta quan tothom sortia amb la cadireta al carrer, però almenys hem d'intentar conèixer-nos i ser més companys.»

La Roda d'Espectacles Infantils i Juvenils continuarà sortint al carrer amb les seves titelles, el seu nas de pallasso i les rialles de la quitxalla. Senyores i senyors, avis i àvies, nens i nenes, amb tots vostès...

Jordi Vila

Racó poètic

TAMBÉ PER PASQUA FLOREIXEN!

Mn. Joan Montalà dedica aquest poema a Mons. Lluís Martínez i Sistach, arquebisbe metropolità i primat de Tarragona.

*La crossa adolescent ha assolit cimes.
Ja no borrona, no. La Pasqua és un goig
primaveral i espleja en cànctics!
La flama dels tres màrtirs besa el sol
amb la follia i sang tarragonina.
Defensarem ser sempre sacerdots
entorn del bàcul ferm i dolç que indica
camins, atalls, senderes, corriols,
i enganyos, que hi ha de tot per devallades.
El seny i l'amistat sempre a l'engròs!*

*Llabor de Déu se sembra cada dia
com una ofrena eterna de debò.
El rés quotidià es desvetlla amb prima,
i el poble enter també hi posa el coll,
si el sacerdoti és Crist a l'olivera,
dolor amb verdancs i plaques tot el cos,
benigne excorxador, bàlsam de gràcia,
si hom hi posa l'oli nou al seu gressol.
El dret és dret si és joia i esperança,
i sap ben clar on s'encamina el nord!*

*Jurem fidelitat, no de paraula
que és porcellana fràgil, sinó l'or
massís dels fets, joiells de l'alegria
ben cisellats i afaïçonats al foc
com feia Pau, nap-buf, des de l'altura,
lloant l'únic Déu, amb tant d'esforç,
i els tràngols de la mar en sec es paren
per escoltar aquell crit que no es resol
sinó agafant el mànec sense fulles.
L'arrel paulina ens posa tots d'acord!*

*A voltes no es veu clar que som família,
i sembla que siguem un guardabosc
o ocells de pas només, o excursionistes.
Som germanor total, noms i cognoms
per donar el pa gustós als pobres.
Potser, Lluís, encara us sobri arròs
del Montsià, Baix Ebre i Terra Alta
a dalt les llargues golfes al rebost.
Només puc dir-vos que jo sóc prevere,
lloant Déu i el seu sant nom, com Job...*

*La crossa adolescent ha assolit cimes.
Ja no borrona, no. La Pasqua és goig!*

Joan Montalà
Prevere

«Amb la ràbia de veure lliure Karadzic, però amb l'esperança de veure'l a la presó»

■ Mendiluce recupera els valors de la Revolució Francesa en el seu nou llibre

El 21 d'abril l'eurodiputat socialista José María Mendiluce va presentar a Barcelona el seu segon llibre, *Con rabia y esperanzas. Retos y límites de la acción humanitaria*. El títol és un reflex del seu pensament, i el va exemplificar tot dient que és «la ràbia de veure Karadzic lliure, però amb l'esperança de veure'l a la presó». En el seu parlament, Mendiluce va exigir més fermesa per part de les autoritats a l'hora d'actuar.

En aquest llibre, Mendiluce assegura que la gran lluita del proper mil·lenni serà la recuperació dels valors d'igualtat, llibertat i fraternitat. Mendiluce va dir que «l'enemic no està entre nosaltres, està en Le Pen, en els *skinheads*, en la intolerància, en el nacionalisme excloent», i va exhortar els presents a ser solidaris, «perquè només una societat solidària pot exportar solidaritat».

Aquest és el segon llibre que escriu Mendiluce. El primer va ser *El amor armado*, que el va escriure després de ser el màxim responsable de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) en cinc guerres. Per Mendiluce, «la Unió Europea no emociona a ningú», i perquè això

passi «Europa se l'ha de jugar, s'ha de mullar sense tenir en compte interessos ocults». Mendiluce va recordar als polítics que «els éssers humans no cotitzen en borsa» i va reclamar un exèrcit humanitari «per defensar els valors més senzills, encara que semblin obsolets».

Segons Mendiluce, hi ha molts motius per tenir ràbia, i va posar com a exemple la crisi que pateix Albània: «Europa no ha après la lliçó a Albània, perquè totes les lliçons s'aprenen sempre a mitges i tard, i Albània no és una excepció.» L'eurodiputat també va dir que la classe política ha de vigilar les situacions de desequilibri social, ja que «cada vegada hi ha més diners al món i en mans de menys persones».

Les persones que van acompanyar

Mendiluce en la presentació del llibre van ser: el periodista Antoni Bassas, presentador de l'acte, Pilar Costa, senadora de l'esquerra per Eivissa i Formentera, i Bernard Kouchner, eurodiputat i fundador de Metges sense Fronteres.

Pilar Costa va afirmar que el missatge fonamental del llibre és que «la política és necessària, i tot i que està desprestigiada, amb la política es poden solucionar molts problemes». La senadora balear va destacar que aquest llibre «és més reflexiu que l'anterior, però escrit amb el mateix apassionament». El primer llibre, *El amor armado*, segons Costa, «era un desfogament d'emocions». Per Costa, el llibre és interessant «perquè planteja dubtes sobre la neutralitat i la independència, i de la necessitat de mullar-se».

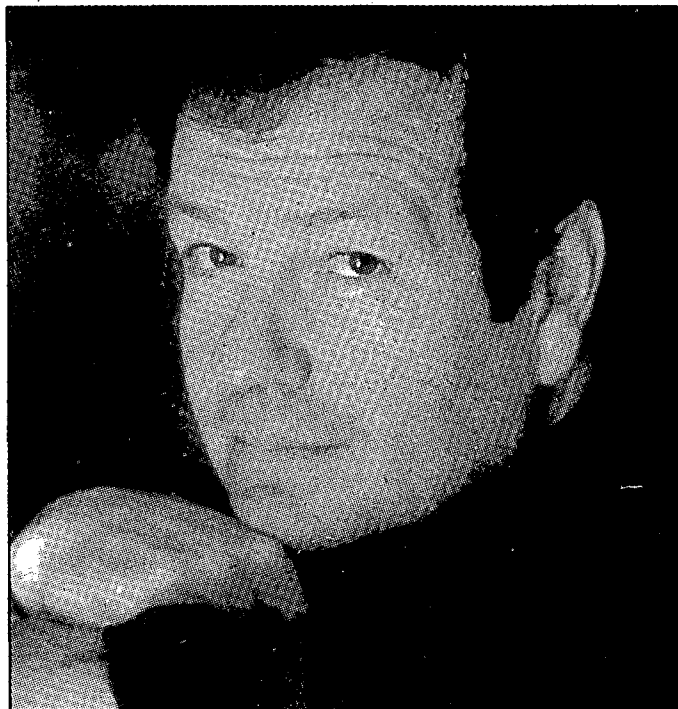
Costa també va dir que, quan hi ha un conflicte, la comunitat internacional «ha d'utilitzar la diplomàcia preventiva, el 0,7%, el comerç just, el control sobre el comerç d'armes, la prohibició de la venda de mines... Només si falla tot això és vàlida la intervenció militar». Costa va acabar citant una frase del llibre: «Espero trobar molts mullant-se per poder-los

acompanyar.»

Per la seva part, Bernard Kouchner va dir que «per aconseguir un gest humanitari s'ha d'exigir als polítics». L'únic convidat absent va ser Daniel Cohn-Bendit, líder del maig del 68, del moviment verd alemany i eurodiputat, que va deixar un missatge enregistrat en el qual alertava que «Europa mira massa per la Unió Econòmica i poc per la solidaritat».

Entre el públic assistent a l'acte, hi havia Joan Clos, primer tinent alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, i Oleguer Sarsanedas, conseller editorial de Planeta i antic cap de programació de TV3.

Albert Mañà i Sansó

José María Mendiluce.

Imatgeria mariana medieval de la Ribagorça

La parròquia del Pont de Suert i l'Institut d'Estudis Ilerdencs han organitzat, amb la col·laboració de la Comissió d'Art de l'Alta Ribagorça i el patrocini de Caixa de Sabadell, la IV Mostra d'Art Sacre. Sota el títol *Maria. Imatgeria medieval ribagorçana*, l'exposició ofereix al públic les peces més representatives del romànic i gòtic dedicades a la Mare de Déu.

Continuant amb la tasca endegada els darrers anys, amb les exposicions *Christus* (1994), *Kyrios* (1995) i *Sanctus* (1996), la d'aquest any recull la riquesa històrica i artística medieval de la Ribagorça. Les escultures provenen de diferents llocs: les parròquies de la comarca, el Museu Nacional d'Art Contemporani, el Museu Marès, el

Imatge de la Mare de Déu de la Mola, en fusta policromada.

bisbat de Barbastro-Montsó i el Museu Diocesà de Lleida. La mostra, que es va inaugurar a Pont de Suert amb un balanç de 6.000 visitants, es va poder veure després a Lleida, a la Sala Gòtica del l'Institut d'Estudis Ilerdencs. El seu itinerari acaba a Sabadell, on es podrà visitar del 20 de maig al 15 de juny.

Mn. Joan Mora i Pedra, rector del Pont de Suert, en la inauguració de l'exposició, va expressar: «Desitjo que tots els visitants copsin la be-

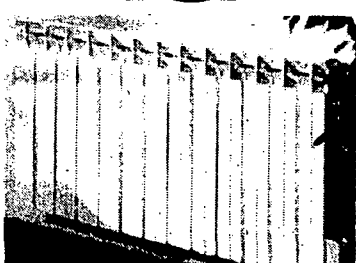
llesa i els sentiments maternals que traspuen cadascuna de les imatges de Maria, Mare de Déu i Mare nostra.» Una mostra que aplega alhora la riquesa artística i espiritual d'un poble.

Jaume Montaña

NOVETAT LA CALEFACCIÓ CENTRAL SENSE CALDERA

TECC

LA PRIMERA CALEFACCIÓ CENTRAL
ELÈCTRICA DE BAIX CONSUM

CALOR CONFORTABLE

Silenciosa, no resseca l'aire, regula la temperatura amb termostats individuals.

CALOR ECONÒMICA

A més del seu consum reduït, la seva capacitat acumulativa manté durant molta estona la calor sense despeses d'electricitat.

CALOR FÀCIL

No cal instal·lació especial, sense obres, ni manteniment, només un endoll de 10A.

CALOR SEGURA

Controlada gràcies a un dispositiu electrònic, garantia durant 10 anys.

TELÈFON D'INFORMACIÓ: 902 10 37 88

TECC. Ap. de correus, 50 - 08812 Les Roquetes (Barcelona)

Un passeig per la vida

■ «Elisenda escriu-me» és un llibre que parla de les inquietuds i projectes de dos joves adolescents

L'obra és la primera incursió en el camp de la narrativa de Ricard Lobo i de Josep Maria Puigjaner, que han escrit, amb èxit, nombrosos llibres d'assaig. Aquesta narració recull la correspon-

dència entre Elisenda, una noia de 16 anys, i Jaume, un noi de 17, tots dos estudiants. La vida, que és plena de concincidències fortuïtes, fa que es coneguin en un tren que recorre el trajecte

Tolosa-Barcelona, els darrers dies d'agost de 1993. La conversa que estableixen al tren és la base d'una amistat que provoca un intercanvi de cartes durant setze mesos llargs.

—Com us va dividir la feina a l'hora d'escriure el llibre?

—Lobo: Cada un va agafar un personatge i es va ficar en la seva pell. A més a més, per donar més força i realisme al text, a l'hora d'escriure'l vam mantenir una correspondència real. Cadascú de nosaltres no escrivia la següent carta fins que no rebia resposta de la darrera que havia redactat, ja que d'aquesta manera tot va lligat i té més fluïdesa. La nostra col·laboració va sorgir en veure que a la literatura infantil i juvenil el que més abunda són les narracions curtes i les novel·letes, que si estan ben escrites fomenten la imaginació i tenen un valor literari. Tanmateix, trobàvem a faltar en l'àmbit dedicat al jovent llibres que comuniquessin alguna cosa, sobretot pel que fa al camp dels valors i dels problemes existents en el món actual. Preteníem també fer pensar els joves sobre el petit món quotidià que els envolta i alhora conèixer problemes que afecten la globalitat del planeta. Volíem ajudar els joves a reflexionar una mica, però sense adoctrinar.

—Puigjaner: Alguns dels pedagogs i mestres que han llegit el llibre ens han dit que nosaltres comuniquem unes idees i uns sentiments, però que hem aconseguit fer-ho sense adoctrinar. No hem tractat els problemes fins al final, deixant-los amb una solució tancada i amb una frase bonica i arrodonida que en tregui la conclusió, ja que això la gent jove no ho fa. Hem tendit, en totes les problemàtiques que tractem, a deixar un final obert que convidi a la reflexió. Nosaltres sabem per experiència, ja que tenim fills adolescents, que els joves no treuen conclusions taxatives després d'haver pensat sobre un tema diverses vegades i haver escoltat l'opinió de diverses persones. Per tant, hem optat per mantenir-nos en una perspectiva més oberta en la qual els temes estan enfocats però no donem la solució final. Hem volgut mostrar una panoràmica del món a través d'una correspondència on mostrem què hi passa i quins són els problemes que

preocupen els joves d'avui.

—Quins valors heu volgut remarcar?

—L: Ens hem proposat fer reflexionar sobre valors com la solidaritat, la religió, la sensibilitat pels sectors més marginats de la societat, l'amor i el sexe. En cap cas, no pretenem judicar i dir què és correcte i què no, sinó que només volem remarcar que en tots els àmbits de la vida hi ha d'haver una recerca de l'honoradesa i dels valors de l'estimació i el respecte.

—P: Volem posar damunt de la

taula, i a través de la reflexió dels dos protagonistes de l'obra, què és el que poden fer els joves davant dels grans problemes del món d'avui com la sida, el tràfic d'armes, l'objecció de consciència i la insolidaritat. I també, sobre qüestions més properes geogràficament com el tema de la llengua al nostre país, sense entrar en política ni en partits, o l'objecció de consciència, que són temes que es poden traslladar a altres països on es donen situacions semblants. Hem volgut que els joves coneguin aquests temes i siguin conscients

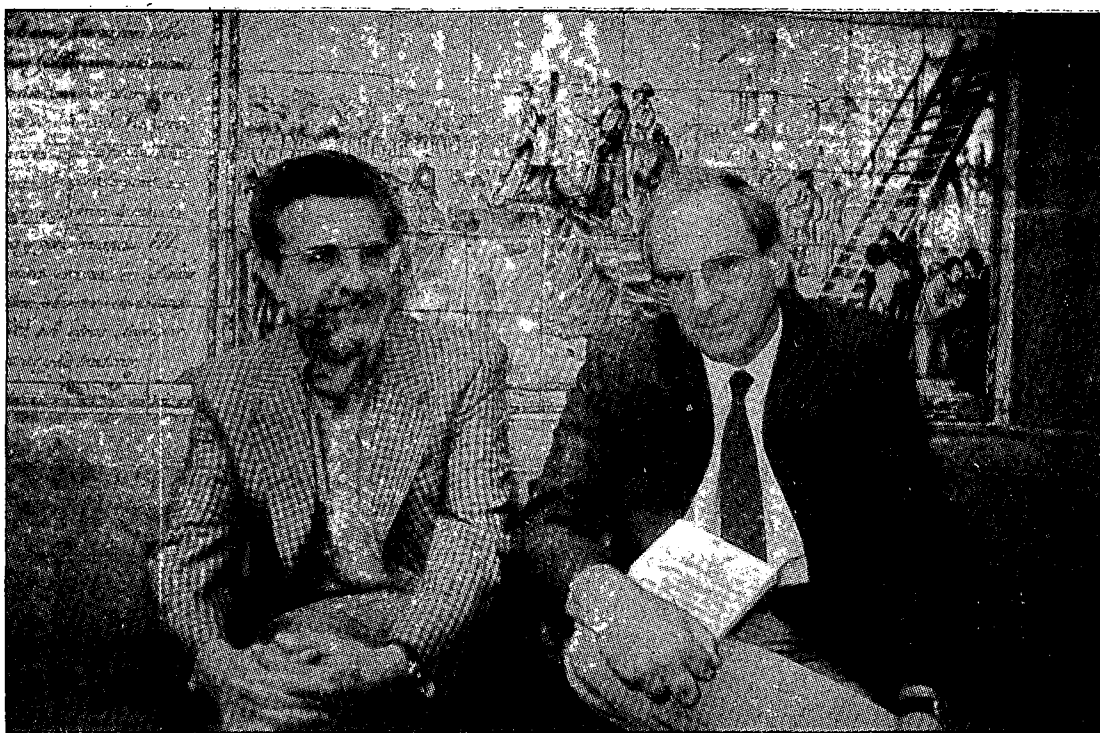
que existeixen, tot i que no sempre tenen gaire repercussió als mitjans de comunicació i sovint no surten a la televisió o quan ho fan és d'una manera molt anecdòtica. Al llibre hem personalitzat aquesta problemàtica amb noms concrets, amb testimonis reals com el d'un nen de Ruanda. El llibre és bàsicament una ficció, basada en nois i noies que coneixem, però també té molts elements documentals. La barreja d'aquests dos elements em sembla que és eficaç, i dóna realisme al relat.

—Quin joc creieu que dóna l'intercanvi de cartes entre Elisenda, que és filla d'una família benestant, i Jaume, membre d'una família treballadora?

—L: Això ho hem fet perquè no hem volgut fer una història classista. Elisenda ve d'una classe mitja alta i és filla d'un cirurgià que li dóna una visió científica, per la seva professió, de les coses i sovint li encomana el seu seu tarannà escèptic. A través de la influència de les cartes que s'intercanvia amb Jaume, va entrant en el joc de la reflexió sobre la vida, on crec que hem donat molta teca perquè els lectors facin el mateix.

—P: Jaume, en canvi, és més apassionat i sensible i alhora, molt reflexiu. És fill d'un mecànic i, a part d'estudiar, es dedica a ajudar el seu pare en el temps lliure. És un xicot amb una inquietud intel·lectual, artística i poètica. Per aquest motiu, de tant en tant, a les cartes del noi hi ha poesies que ell ha llegit i, fins i tot, n'escrui una. Nosaltres hem volgut fer una panoràmica del món a través d'una correspondència entre dos joves, que tracta sobre els problemes fonamentals que ens envolten i el que ells senten. Volem comunicar valors profunds. En aquest sentit, el llibre és optimista, tot i que hi ha una voluntat de donar una visió realista de les coses i, malauradament, aquestes sovint són negatives. Pretenem donar un missatge d'esperança a través dels temes tractats.

Marta Puyol

Ricard Lobo i Josep Maria Puigjaner.

Dos autors per a un llibre

Ricard Lobo i Gil és llicenciat en filosofia. És autor de diverses obres sobre ètica i pedagogia, i ha publicat més d'un centenar d'articles sobre temes culturals i sociopolítics. Li han atorgat, entre d'altres, el Premi d'assaig Francesc Macià (1971), el Premi Carles Cardó (1973), el Premi d'assaig Ciutat de Barcelona (1975) i el Premi Recull 1975 sobre *Prospectiva i Educació*.

Josep Maria Puigjaner és llicenciat en filosofia i lletres. Diplomàtic en periodisme, ha publicat centenars d'articles sobre la problemàtica humana i social i política generada per la vida quotidiana a diversos diaris i revistes. En literatura ha cultivat la narrativa i l'assaig, i té diverses obres de divulgació sobre Catalunya i el seu fet diferencial. Ha obtingut diversos premis entre els que destaquen el Premi Avui de periodisme (anys 1975 i 1982), el Premi Josep Ametller d'assaig dels Premis Recull (1990), el Premi Salvador Espriu de narrativa (1992) i el Premi Prat de la Riba de periodisme (1995).

El planeta Terra i la seva història

Francesc Nicolau

Professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

ALLÒ QUE DÉU TÉ D'INVISIBLE, COM EL SEU PODER ETERN I LA SEVA DIVINITAT, DES DE LA CREACIÓ DEL MÓN ES FA VISIBLE A LA INTEL·LIGÈNCIA HUMANA A TRAVÉS DE LES SEVES OBRES.

(ROM 1,20)

32. El temps atmosfèric i els climes

La calor que rebem del Sol és una mig mil·lionè-sima part de la que irradia cap als espais còsmics. Ens n'arriba 1,93 calories-gram per cm² i per minut; valor que s'anomena «constant solar». I la temperatura que tenim al nostre planeta es deu gairebé del tot a aquesta irradiaió solar. La calor que arriba a la superfície procedent de l'interior de la Terra és 4.000 vegades inferior a la que rebem del Sol. Però d'aquesta només el 40% arriba fins arran de terra, ja que un 35-40% és reflectit pels núvols que el tornen a l'espai, i un 20-25% és retingut per l'atmosfera al llarg del seu recorregut. El 40% que arriba fins a la superfície sòlida o líquida, és la base de tota la vida terrestre. Continents i oceans s'escalfen i per radiació infraroja envien aquesta energia a l'aire que s'escalfa així molt més que el que ho hagi fet per absorció directa, que ha estat poquíssim a la part baixa de l'atmosfera. I aquesta escalfor obtinguda es reté per mantenir determinada temperatura gràcies a l'efecte hivernacle produït pel diòxid de carboni i el vapor d'aigua, bo i establint-se així un equilibri tèrmic adequat per a la vida. De l'energia del Sol també se n'aprofiten les plantes verdes per fer la funció clorofil·lica, primer esglaió de la nostra cadena tròfica.

L'aire que ens rodeja, escalfat per la radiació infraroja de la superfície terrestre fa de regulador del conjunt. Atenua els efectes de la irradiaió solar diferent del dia a la nit. A la lluna (que és a la mateixa distància mitjana del Sol que nosaltres) per causa de no tenir atmosfera hi ha una diferència entre el dia i la nit de 300°!

La retenció de temperatura per part de l'aire fa que el màxim de calor diürna no sigui al migdia sinó unes dues hores més tard; ni s'escalfa immediatament ni tampoc comença a refredar-se tot seguit després de la culminació del Sol. A la nit el mínim no és fins que apunta l'alba. Semblantment el temps més càlid de l'any no és pels volts del 21 de juny, quan els dies són més llargs, sinó a finals de juliol o primers d'agost; com a l'hivern, els dies més freds no són fins a primers de febrer generalment.

Quan parlem del temps que fa no ens referim només

a la temperatura. Per «temps» atmosfèric s'entén el conjunt de pressió baromètrica, humitat, vent i temperatura d'un lloc i moment determinats. Aquests quatre elements són els que les estacions meteorològiques controlen en ordre a la previsió del temps. Ara bé, tots quatre paràmetres vénen originats pel moviment de l'aire causat per la calor que el terra rep del Sol.

Així, doncs, el mecanisme de base del temps meteorològic és molt simple: la calor solar escalfant directament o indirecta l'aire superficial ho explica tot. Però la realitat per al càlcul és una altra: les innombrables interaccions que s'hi produeixen fan molt complicada la cosa i molt difícil la predicció del temps. El mecanisme general és aquest: a l'equador l'aire s'escalfa més que als altres llocs i, càlid i lleuger, s'eleva constantment mentre és rellevat pel que li arriba de latituds més altes, en últim terme dels pols; aquest nouvingut també s'escalfarà i pujarà bo i estenent-se per la part alta fins a refredar-se i baixar un altre cop. Aquest procés repetit constantment s'anomena corrent de *convecció*. Així, a banda i banda de l'equador, fins a uns 10°-15° cap a tots dos costats hi ha una atmosfera de pressió baixa, uns 748 mm de mitjana, perquè l'aire calent és menys dens, mentre que a les regions següents entre 15° i 35°sw de latitud, la pressió és de 762 mm; és la zona de les calmes tropicals, ben conegudes dels navegants, on els velers es troben moltes vegades immobilitzats per falta de vent. I entre els 40° i 60° hi ha una nova zona de pressió baixa, que després és seguida per la pressió alta de les regions polars.

De dues en dues aquestes zones d'alta i baixa pressió tendeixen a l'equilibri, i per això s'estableixen corrents d'aire. La cosa es complica perquè la forma dels continents és molt desigual i l'aire situat sobre els oceans és molt humit a causa de l'evaporació que el Sol hi ha ocasionat. A més, la Terra gira i la seva rotació fa que els corrents de convecció siguin desviats cap a l'oest per la força dita de Coriolis, i tot plegat fa que acabi originant-se grans remolins en l'aire; són els *anticiclons*, quan la pressió supera els 760 mm, i les *depressions* quan no hi arriba. A les depressions l'aire és més lleuger perquè és,

generalment, més humit (les molècules d'aigua són més lleugeres que les d'oxigen i de nitrogen; per això l'aire humit no és tant pesant), i per consegüent a les depressions és on s'originen les pluges.

Resumint, doncs, el temps que fa és la resultant de la interacció de dues masses d'aire de pressió diferent. Si a tots els punts de la Terra hi hagués la mateixa pressió atmosfèrica no hi hauria ni vents ni masses d'aire en moviment. Però això (gràcies a Déu!) no passa mai i podem tenir les pluges que són necessàries per a la vida a terra.

Els climes del planeta Terra

La paraula *clima* originàriament és grega i vol dir inclinació (ve de *klino*, 'inclinat') i significava la «inclinació o curvatura de la superfície de la Terra des de l'equador fins als pols» (Coromines). Aquest sentit original ha canviat. Ara significa el conjunt dels fenòmens meteorològics (pressió, vent, humitat i temperatura) que caracteritzen en un lloc determinat el temps que hi fa de mitjana. Aquest temps mitjà depèn, és clar, del «clima» en el sentit etimològic, ja que a distintes latituds climes distints, però no únicament, ja que hi ha llocs de la mateixa latitud que tenen un clima completament diferent.

La distribució tradicional de la superfície de la Terra en climes era: zona tòrrida (del tròpic de Càncer al de Capricorn), dues zones temperades (des dels tròpics fins als cercles polars) i dues de glacials (els casquets dels pols). Sembla que això ja venia dels grecs. Però avui dia s'ha buscat més precisió tenint en compte tots els factors meteorològics. La classificació que va fer el 1923 Wladimir Peter Kopper (1846-1940), ha servit de model a les que s'han fet després. Una classificació actual és la següent: hi ha dos grups de climes: primer, *intertropicals*, que són els que tenen més de 20°C de mitjana anual, i es divideixen en *humits*: equatorial, subequatorial i monsònic, i *secs*: tropical, semiàrid i àrid. Segon, *extratropicals*, que tenen una temperatura mitjana inferior als 20°, els quals comprenen *temperat càlid*, que té dues variants: el mediterrani (que és el nostre) i el xinès; el *temperat fred*, el *fred* i el *polar*. Com hom pot figurar-se, la distribució d'aquests climes ja no té per límits uns paral·lels de la Terra, però mostren més exactament, i amb criteri científic, les autèntiques varietats climàtiques dels diferents països.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

☐ JOSEP L. CULEBRAS HIDALGO
Bishop's House
P.O. Box 25
Hwange
ZIMBABWE..... 25.584 ptes.

☐ DOLORES SOLE
R. de San Jose
Carretera 6, Núm. 45-22
Bogotá, 8
COLOMBIA..... 25.584 ptes.

☐ P. FERDINAD GUILLEN
Ekoan, Kalasans-PP. Piarist
H-10. Cite Verte B.P. 185
Yaounde.
CAMERUN..... 25.584 ptes.

☐ P. JOAQUIN BONMATI
B.P. 6
Akono
CAMERUN..... 25.584 ptes.

Només 340 missioners reben «Catalunya Cristiana» a tot el món. La resta, esperen un padrí.

(Marqueu amb una "x" el missioner que desitgeu apadrinar)

Nom i cognoms

Adreça

Població

Província

C.P.

Tel.

L'import el faré efectiu mitjançant:

☐ xec que adjunto

☐ gir postal

☐ Domiciliació segons la següent autorització:

Banc / Caixa

Oficina

☐ ☐ ☐ ☐

Entitat

☐ ☐ ☐ ☐

Oficina

☐ ☐

DC

☐ ☐

C/C o Llibreta

Senyor director, li prego que atengui, amb càrrec al meu compte / a la meua llibreta, els rebuts que li presentarà «CATALUNYA CRISTIANA»

Signatura:

CATALUNYA CRISTIANA

c/ Puiggari, 5-7 - 08014 Barcelona - Tel. 490 59 88 - Fax 490 20 35

El llibre de la setmana

L'aventura divina de quatre poetes

És important, per als que estimen la poesia, i tenen la creença com una cosa bàsica en la seva vida, poder-se situar en la cruïlla en la qual alguns homes han albirat l'itinerari que condueix a l'Absolut.

Olegario González de Cardedal és un bon teòleg, i alhora un home de gran sensibilitat. Una sensibilitat madura, molt castellana, en la qual hi ha subtils que s'amaguen darrere les passes del misteri per l'existència dels homes. És una mica com endevinar aquella *bellesa i llum no utilitzada* que desvetllava Fray Luis de León quan escoltava els arpegis que sorgien del petit orgue del músic Salinas.

Davant de quatre autors diferents, González de Cardedal ha sabut reaccionar com a teòleg, i els ha analitzat també com a home amant de l'estètica. Si Dámaso Alfonso va arribar a dir amb un cert optimisme de neòfit que tota la poesia era religiosa, perquè l'amor prové de la divinitat, Olegario González de Cardedal ho ha volgut demostrar d'una manera que no té res de simplista, sinó d'home que sap donar el veritable valor als textos que té entre mans, perquè sap que responen a un tarannà molt personal, d'homes que han intuït Déu en la seva circumstància personal.

Unamuno i Machado són autors de casa. Del primer se n'ha parlat molt, i hi ha un estudi excel·lent sobre la seva dimensió religiosa en l'ampli tractat

del belga Charles Moeller, *Literatura del s. xx y cristianismo* (Gredos). La passió d'Unamuno per la creença, i la seva lluita personal per aconseguir una expressió autèntica de la seva pròpia fe, va ser poc compresa fa unes dècades. El caràcter polèmic del que fou rector de Salamanca despertava recels, fins i tot, després de mort. Algú el va anomenar, oficialment i solemnement, *heretge i pare d'heretges*. En el text que

comentem es dona la veritable dimensió de la seva visió cristiana, i el comentari del llarg poema *El Cristo de Velázquez* és un exemple notable de la capacitat crítica religiosa i estètica.

Antonio Machado va ser, essencialment, poeta. La seva *íntima palpitació de l'esperit*, com ell anomenava la poesia, demostra que la seva vida adquiria dimensions molt profundes, que anaven més enllà de la simple lírica. En els seus poemes curts, igual que a les seves llargues evocacions d'Alvargonzález, sempre hi ha aquest batec íntim d'un home que vivia, en la seva aparent timidesa, l'apassionament profund per la Bellesa i la Veritat que se li revelava en versos aparentment simples, però que són una de les més serioses i belles expressions de la poesia moderna en

llengua castellana. És el que apareix en el nostre Joan Maragall i el seu *Cant Espiritual* o en *L'Oda infinita*. I tot això per demostrar que és veritat allò de la *nulla aestetica sine etica* (no és possible l'estètica sense l'ètica). És a dir, que no va arribar a aquests moments de pura lírica pel simple fet de parlar amb extraordinària i profunda senzillesa de la Naturalesa, dels fets, dels homes i les dones que el van envoltar.

Antonio Machado sentia una palpitació diferent. La humil tomba de Cotlliure, a prop del mar, diu tant a qui s'hi acosta com tot un tractat de crítica literària. I les pàgines de *Cuatro poetas desde la orilla* ho ajuden a comprendre.

Oscar Wilde i Jean Paul Richter són autors menys coneguts entre nosaltres; sobretot aquest últim. Però és molt suggerent l'anàlisi que es fa de la *Balada de la cárcel de Reading* o del *De profundis*, textos on l'autor irlandès expressa totes les seves aspiracions i nostàlgies. I és en aquest sentit que tot

el que es diu col·labora enormement a una comprensió més seriosa dels reflexos de la transcendència en la vida dels homes. D'aquests homes i, encara que algú no s'ho cregui, de tots els homes.

Llibres com el que acaba de publicar l'Editorial Trotta són molt importants, i convindria que els que es dediquen a la lectura, i els que es consagren a escriure arribessin a comprendre la necessitat de sentir-se ciutadans responsables d'aquesta «república de les lletres» de la qual sempre es parla sense comprometre's gaire. La feina del que lliura un text a la impremta, i deixa que el seu missatge arribi a les mans d'homes i dones àvids d'Absolut (malgrat que ho ignorin), és molt seriosa. I estem tips d'escriptors que s'entossudeixen a negar-se a si mateixos i d'aquells que senten la necessitat urgent de transparentar l'eternitat que hi ha en ells. No cal insistir en grans retòriques apologètiques, però cal demanar més seriositat i sentit de la convivència, i no intentar aconseguir la fama a base de negar la dimensió transcendent de l'home. González de Cardedal ajuda a entendre-ho.

Cristóbal Sàrrias

La sardana i la dansa

La cobla Ressò

La cobla Ressò va prendre part en les festes de Sant Jordi, que es van celebrar a l'illa de Menorca els dies 26 i 27 d'abril, promogudes pel Casal Català de Menorca. D'aquesta manera, enguany, també el so de la cobla i el ball de la sardana van ser presents a les Balears, en una nova oportunitat d'afermar els vincles amb fets i manifestacions culturals que ens identifiquen dins el Mediterrani.

Per altra part, volem remarcar que la cobla Ressò ha canviat de representant. A partir d'ara, totes aquelles persones i entitats interessades a contactar-hi han de tenir presents les dades següents:

Cobla Ressò - Representant: Ignasi Vilanova
Carrer Girona, 35
08700 Igualada (Anoia)
Telèfon: 93 / 803 27 07

Cobles debutants

Aquest mes d'abril han debutat dues formacions novelles sorgides de dues Escoles de Cobla.

La Cobla Pla de l'Estany, promoguda a iniciativa del Foment de la Sardana de Banyoles, va fer la seva presentació en públic a l'esmentada vila, el dia 23 d'abril passat.

Mentre que la Cobla Granollers, formació a iniciativa de l'Agrupació Sardanista de la capital del Vallès Oriental, va fer la seva primera actuació pública el 26 d'abril, a dos quarts de vuit del vespre, a la Casa de Cultura de la capital vallesana.

Josep Ventura

EDITORIAL REGINA, S.A.

**EDICIONS D'INTERÈS:
MISSAL FERIA**

EDICIÓ DE FORMAT MANUAL, PER ALS DIES NO FESTIUS

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ
REPERTORI D'HIMNES PER A LA CELEBRACIÓ CANTADA
DE LA LITÚRGIA DE LES HORES

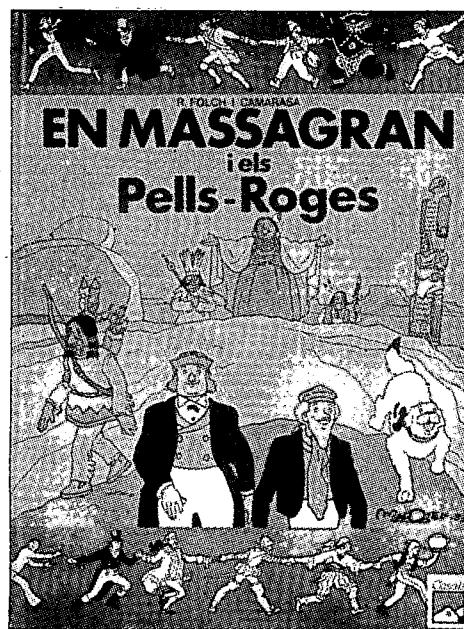
**LA VEU DELS PARES DE L'ESGLÉSIA EN
LA LITÚRGIA DE LES HORES**
ELS AUTORS DE LES LECTURES PATRÍSTIQUES DELS
OFICIS DE LECTURA

SEGUIM JESÚS
Col·lecció de 3 volums amb estoig
**ELS MANAMENTS DE DÉU - LES BENAURANCES -
LES OBRES DE MISERICÒRDIA**
TEXTOS CATEQUÍSTICS PER ALS INFANTS

Mallorca, 87-89 Tel. 322 17 11 Fax 322 53 69 - 08029 Barcelona

Llibres

Massagran, un personatge d'avui i de sempre

Ramon Folch i Camarasa/Josep M. Madorell, *En Massagran a l'illa del secret - En Massagran i els pells-roges - En Massagran i el gegant del mar - Els Jocs Olímpics d'en Massagran*. Editorial Casals. Col·lecció Massagran, Barcelona 1996, 48 pàg. cadascun.

anys vuitanta, va començar l'adaptació de *Les Aventures extraordinàries d'en Massagran*.

EL DIBUIXANT

Josep M. Madorell va néixer a Molins de Rei el 1923. Malgrat la seva professió de perit tèxtil, mai no va deixar de banda la seva afeció pel dibuix. A finals dels anys cinquanta publica els seus dibuixos a diferents revistes, entre elles *TBO*, i no és fins al

1961 quan s'incorpora a *Cavall Fort*, on es va consagrar com el més carismàtic autor català de còmics.

Des del començament de la seva col·laboració a *Cavall Fort*, publica puntualment les planxes humorístiques de *Jep i Fidel*. La sèrie que el consolida és, però, *Les aventures d'en Pere Vidal*, que s'inicia a partir de les novel·les de Joaquim Carbó, el 1967, amb *La casa sota la sorra*. En aquest moment, l'estil de Madorell ja ha desenvolupat la seva pròpia personalitat,

tot partint dels principis estètics establerts per l'anomenada Escola de Brussel·les. El seu grafisme parteix de les imatges reals i les estilitza amb el seu traç controlat i els colors plans que fa servir.

A més a més, Madorell ha dibuixat les historietes: *El Jordi i la Núria* i *La Pona*, personatge que li ha servit per comentar l'actualitat de Molins de Rei. Cal esmentar també *Tanik el Prehistòric*, historieta realitzada a partir d'un guió de Víctor Mora, creador d'*El Capitán Trueno*.

L'EDITOR

L'Editorial Casals es va fundar a Barcelona el 1870, al carrer del Pi, on actualment hi ha les Galeries Maldà. Ha desenvolupat una tasca ininterrompuda —fins i tot durant la guerra civil— fins a l'actualitat i s'ha especialitzat en el llibre religiós, d'ensenyament i juvenil. Pel que fa al món del còmic, a més d'*En Massagran*, ha editat la col·lecció *Pere Vidal*, les aventures de *Jep i Fidel* i ha ofert en català i castellà les aventures de *Gil Pupil·la* i *Benet Tallaferro*.

MASSAGRAN, EL PROTAGONISTA

Massagran és un noi simpàtic i ple d'enginy que, amb l'ajut del seu gos Pum, planta cara a una colla de perills. Viu en una masia propera a un poblet de la costa no gaire allunyat de Barcelona. Intenta portar una existència tranquil·la però sempre se li complica i ha d'emprendre llargs viatges. Massagran és un heroi no violent que lluita contra el mal a la seva manera. Té molt sentit de l'humor i és el prototipus d'antiheroi. Darrerament ha estat portat a la televisió en dibuixos animats. De moment, s'han produït dotze capítols de quinze minuts de durada cadascun.

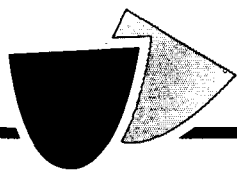
C.C.

Massagran és un personatge creat per Josep M. Folch i Torres l'any 1910, en tornar del seu exili a França. Respon a la petició de l'editor Baguñà d'escriure una novel·la d'aventures infantils per a la Biblioteca Patufet. Les aventures extraordinàries de Massagran van aparèixer com a fulletó de diari durant aquest mateix any. La novel·la va aconseguir tal èxit que, des de llavors i fins a la desaparició d'*En Patufet*, el 1938, Josep M. Folch i Torres va escriure totes les novel·les publicades a l'esmentada biblioteca. A la creació literària de Folch i Torres es va correspondre la gràfica del gran il·lustrador Joan Junceda, que va definir els trets ara tan populars de Massagran.

Massagran ha esdevingut, amb el pas dels anys, una autèntica institució, així com una veritable escola de lectura a Catalunya. El salt al llenguatge dels còmics ha estat possible gràcies a les adaptacions de Ramon Folch i Camarasa, fill de Josep M. Folch i Torres, i del dibuix de línia clara del dibuixant Madorell.

L'AUTOR

Ramon Folch i Camarasa va néixer a Barcelona el 1926. Fill de Josep M. Folch i Torres, es va llicenciar en dret el 1950, però empès per la seva vocació d'escriptor, es va dedicar a la literatura. Des de 1952, en què va publicar el seu primer llibre, *Camins en la ciutat*, ha publicat novel·les i obres per a teatre i també teatre infantil. Ha guanyat diversos premis, entre els quals cal destacar el Premi Víctor Català, que el guanyà amb la narració breu *La sala d'espera*; el Premi Ramon Llull, amb *Sala de miralls*; i el Pere Quart d'humor i sàtira, amb *El manual del perfecte escriptor mediocre*. El 1968 va publicar la biografia paterna *Bon dia, pare*. A començaments dels

Teatre

Meritxell Cucurella Jorba

Obra: Tocadoes per Molière (Molière imaginari). **Dramatúrgia:** Santiago Sans, a partir de textos de Molière. **Direcció:** Frederic Roda. **Intèrprets:** Mireia Llunell, Alicia Puertas, Tàtels Pérez, M. Alba Esquius, Laia Costajussà, Màrcia Cisteró, Ramon Vilardell, Joan Gisbert. **Teatre Adrià Gual.** Barcelona, 24 d'abril de 1997

Un Molière estrafet

Amb una entrada de cavall sicilià, *Tocadoes per Molière* irromp l'escenari de l'Adrià Gual després d'un parell de mesos de gira per Catalunya. Aquest original, vital i divertit muntatge ens arriba de la mà de Zel Teatre, una jove companyia que dirigeix Frederic Roda.

La dramatúrgia de l'espectacle està basada en textos de Molière. Santiago Sans ha fet la tria en clau burlesca i s'ha servit de diversos fragments d'obres del dramaturg francès —*L'impromptu de Versailles*, *Les dones sàvies*, *El Misanthrop*, *El malalt imaginari*, *Amfitrió*, entre d'altres— traduïdes al català per Alfons Maseres, Josep M. Vidal i Joan Oliver. Entremig de l'espectacle s'han intercalat cançons que Jean-Baptiste Lully va crear exprés per a l'obra.

Molière és el nom amb què es coneix Jean-Baptiste Poquelin (París, 1622-1673), dramaturg francès continuador de la *Commedia dell'Arte*. Les seves sàtires sovint aixecaven polseguera; la primera versió del *Tartuf* (1664) es va prohibir i Molière va haver d'encarar-se als tribunals. Més tard es decantà per farses menys incisives amb els costums socials de l'època i es limità a escriu-

re obres de divertiment. Durant una representació de *El malalt imaginari* va tenir un atac que li va provocar la mort aquella mateixa nit.

Tocadoes per Molière ens proposa un joc teatral: a partir de la manipulació de textos d'un autor clàssic s'articula una farsa —adreçada principalment a públic jove— d'una manera directa i planera. Es parteix d'un argument esbojarrat: al frenopàtic hi ha un boig, professor d'art dramàtic, que de tan fascinat com està per Molière s'arriba a creure amb plena convicció que ell és l'autor francès. Un foll savi és el nostre Molière imaginari. Aquest és el punt de partida de *Tocadoes per Molière*, una obra en què es tracten temes recurrents en l'autor, com són la pedanteria, els metges o els misantrops.

El ritme àgil de la direcció, l'ús de diferents registres d'interpretació per part d'actors i actrius i, per acabar, l'al·lusió que al llarg de l'obra es fa als guionistes i al món de la televisió, converteixen *Tocadoes per Molière* en un plat combinat amb una innegable voluntat de popularitat. Amb tot, cal preguntar-se si el públic a qui pretesament s'adreça l'obra té prou bagatge teatral per no perdre's enmig d'un Molière estrafet.

Foto: Jordi Ribó

Secció a càrrec de: Teleespectadors Associats de Catalunya (TAC) Balmes, 92, 1r 1a A - 08008 Barcelona Tel. i fax (93) 488 17 57

Pel·lícules
recomanades

Dijous 8 de maig

C33 **Més dura serà la caiguda** (EUA, 1956)
00.15 **Director:** Mark Robson. **Intèrprets:** Humphrey Bogart, Rod Steiger, Jan Sterling.
Argument: Eddie Willis és un periodista esportiu sense feina que s'ajunta amb un gàngster de la boxa, Nick Benki, per contractar un boxejador argentí, a qui promocionen per mitjà de combats manipulats. **Joves *****

Divendres 9 de maig

TV3 **Queimada** (Itàlia, 1968)
01.15 **Director:** Gillo Pontecorvo. **Intèrprets:** Marlon Brando, Evaristo Márquez.
Argument: Queimada és una illa de les Antilles que el 1825 era una colònia de Portugal. Sir William Walker fomenta l'alliberament de l'illa del domini portuguès. **Adults ****

Dissabte 10 de maig

La2 **El tiempo en sus manos** (EUA, 1960)
22.20 **Director:** George Pal. **Intèrprets:** Rod Taylor, Alan Young, Yvette Mimieux.
Argument: George Wells, inventor i assagista, descobreix la màquina del temps i reuneix els seus millors amics per presentar-la. **Joves ****

TV3 **Rocky IV** (EUA, 1985)
22.30 **Director:** Sylvester Stallone. **Intèrprets:** Sylvester Stallone, Talia Shire.
Argument: Rocky Balboa, el conegut campió de boxa dels pesos pesants, s'enfronta a un altre repte important. Aquesta vegada lluitarà amb un boxejador rus, Drago, una gran màquina de lluitar. **Joves ***

Valoració de les pel·lícules: *Aceptable **Bona ***Molt bona ****Obra mestra
Per a una valoració diària de les pel·lícules podeu trucar al telèfon del cinema del TAC 488 17 37.

TELE ZAPPING

TV1

Dissabte

07.15 *Babylon 5*
08.00 *Sábado fiesta*
Inclou: La llamada de los gnomos
Los inmortales

09.30 *Club Disney*

Diumenge

07.05 *Babylon 5*
07.45 *Domingo fiesta*
Inclou: La llamada de los gnomos
Los inmortales
La gata Kitty y sus amigos
El rey Arturo

La 2

De dilluns a divendres

07.15 *Con mucha marcha*
Inclou: Los trotamúsicos
Los pequebichos
12.30 *Barri Sèsam*
13.00 *Con mucha marcha*
Inclou: Inspector Gadget
La banda de Mozart
17.45 *Para nosotros*
Inclou: Beetlejuice

Antena 3

De dilluns a divendres

07.30 *Club Megatrix*

Programació infantil

Dissabte i diumenge

07.35 *Club Megatrix*
12.00 *Mortadelo y Filemón*

Tele 5

De dilluns a divendres

07.35 *Cuentos de la selva*
07.50 *El hada de las flores*

Dissabte i diumenge

07.25 *Dibujos animados*

TV3

Dissabte i diumenge

08.00 *Club Super 3*
Inclou: Foofur
Dracs i masmorres
James Bond Jr

C33

De dilluns a divendres

07.30 *Club Super 3*
Inclou: Doraemon
Teo
17.30 *Club Super 3*
Inclou: En Horry, el monstret
Els barrufets

Cinema

Per molts anys, Katharine!

Miquel Àngel Codina

L'actriu nord-americana Katharine Hepburn farà noranta anys el proper 12 de maig. Considerada una de les més grans actrius d'aquest segle, amb una trajectòria caracteritzada per la ductilitat del seu art i per la seva personalitat indomable. Quatre Oscars avalen la qualitat com a intèrpret extraordinària d'aquesta llegenda vivent de Hollywood. L'indestructible magnetisme de la pèl-roja més fascinant, moderna i rebel de la història cinematogràfica és ben palès en cadascuna de les seves interpretacions. La màgia d'una deessa de la pantalla.

Katharine Hepburn va donar vida, des de les seves primeres pel·lícules, als anys trenta, a un tipus de dona independent, culta, divertida i idealista, molt propera a la seva pròpia personalitat. Mestra indiscutible de la comèdia i el drama, avui dia és una de les actrius més admirades de l'època daurada de Hollywood.

La veterana actriu té una filmografia mítica, a càrrec d'alguns dels mi-

Katharine Hepburn.

llors directors de la història del cinema: Frank Capra, George Cukor —el seu *pygmalion*, el qual la va dirigir en vuit pel·lícules i dos telefilms—, John Ford, Howard Hawks, John Huston, Gregory La Cava, David Lean, Joseph L. Mankiewicz i George Stevens. Entre els seus companys de repartiment, cal destacar Humphrey Bogart, Cary Grant, Henry Fonda, James Stewart i, sobretot, Spencer Tracy, el gran amor

de la seva vida. Exemples de perfecta compenetració artística.

Per als afeccionats al setè art, són inoblidables molts dels personatges que Katharine Hepburn ha interpretat a la pantalla. Des de Susan Vance, l'hereva eixelebrada de *La fiera de mi niña* (1938) fins a Rose Sayer, la missionera intrèpida de *La reina de Àfrica* (1951). Cal recordar també Jo March, la protagonista impetuosa de *Las cuatro hermanitas* (1933); Alice Adams, la jove ambiciosa de *Sueños de juventud* (1935); Sylvia Scarlett, l'aprenent de lladregot, disfressada de xicot, a *La gran aventura de Silvia* (1936); Terry Randall, l'actriu inexperta de *Damas del teatro* (1937); Tracy Lord, l'aristòcrata orgullosa però vulnerable d'*Historias de Filadelfia* (1940); Amanda Bonner, l'advocada feminista de *La costilla de Adán* (1949); Jane Hudson, la solterassa romàntica de *Locuras de verano* (1955); Violet Venable, la mare egoista i dèspota de *De repente, el último verano* (1959); Christina Drayton, un retrat notable de la tolerància racial a *Adivina quién viene esta noche* (1967); Elionor d'Aquitània, la reina astuta i majestuosa d'*El león en invierno* (1968); i Ethel Thayer, l'anciana amorosa lliurada en cos i ànima al ronden-

naire del seu marit a *En el estanque dorado* (1981). Creacions immortals al llenç del cel·luloide.

En un documental televisiu sobre la seva carrera artística, realitzat el 1992, Kate Hepburn afirmava, emocionada, que la seva família té un lema al qual ella sempre ha restat fidel: «Escolta la cançó de la vida». Una cançó que arriba ara als noranta compassos. Per molts anys, Katharine!

Veus d'Església

TELEVISIÓ

La 2

- Diumenge** 08.45 *Tiempo de creer*
 (dia 11) 09.30 *Pueblo de Dios*
 10.00 *Últimas preguntas*
 10.25 *Testimonio*
 10.30 *Santa Missa*: amb la participació del Cor Parroquial de Moià (Bages, bisbat de Vic), sota la direcció d'Ignasi Alberch i Arisa (director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).
Dl. 12/5 17.15 *Pueblo de Dios*

C 33

- Ds. 10/5** 09.00 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «La Primera Comunió, sacrament o festa social». Una anàlisi a la celebració de l'eucaristia, acompanyada d'una enquesta de carrer feta pels alumnes de l'Escola Superior de Cinema i Audiovisuals de Catalunya. En el programa també oferirem espais d'actualitat, agenda, presentació de llibres i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)
Ds. 17/5 09.00 *Signes dels Temps*: estarà dedicat a «Diàleg amb Ramon Peris, Petri, del Club Súper3», una conversa informal sobre la comunicació amb els infants i els valors que es poden transmetre des d'un personatge com el Petri. Felip Vall i Verdager, un pintor i historiador de Tona que ha esmerçat el seu temps a pintar l'absis de l'església parroquial. En el programa també oferirem espais de música, costumari per Joan Baburés, agenda i el comentari de l'evangeli per Mn. Josep M. Ballarín. (Dirigit per Ramon Safont-Tria i presentat per Teresa Pou.)

- Diumenge** 01.20 *Signes dels Temps* (repetició del programa emès dissabte).

TV de Mataró (Canal 64)

- Dv. 09/5** 20.30 *Creure avui*: «Una ullada al món». Comentari de les notícies més importants d'aquest mes (dirigit per Ramon Safont-Tria).
Dv. 16/5 20.30 *Creure avui*: (dirigit per Ramon Safont-Tria).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit europeu Eutelsat II-16° E. 37V. freq. 11.575 GHz, 6.60 italià, 7.50 anglès.

- Diumenge** 12.00-12.30 *Angelus* (directe)
Dimecres 11.00-12.30 *Audiència general* (directe)
De dilluns a divendres 18.10-18.25 *Informació*
Dissabte 18.10-18.25 *Speciale Lumen 2000*

Ràdio

RÀDIO ESTEL (Barcelona: FM 106.6)

Cada dia:

—de 02.00 fins a les 21.00 h Radiofórmula musical amb butlletins informatius cada quart d'hora.
—Comentaris de l'Evangeli a les 7.30 i a les 15.30.

Dilluns		Els veïns de l'escala	
21.00	Vet aquí que...	22.00	Nit d'Estels
	En un dia com avui	23.00	En família
	Punt i Coma	24.00	Calaix de Sastre
	Ara va de barris	01.00	Estel de colors
22.00	Nit d'Estels	02.00	Espurna d'alba
23.00	Joc Net		
24.00	Estima la vida	Divendres	
01.00	Fila 7	21.00	Vet aquí que...
	Cova de Clàssics		En un dia com avui
02.00	Espurna d'alba		Punt i Coma
Dimarts		Intercultures	
22.00	Nit d'Estels	22.00	Nit d'Estels
21.00	Vet aquí que...	23.00	Panorama cultural
	En un dia com avui	24.00	Amb llum pròpia
	Punt i Coma	01.00	Cova de Jazz
	Planeta Blau	02.00	Espurna d'alba
22.00	Nit d'Estels		
23.00	Tendències	Dissabte	
24.00	Versió original	21.00	Des de Nashville
	Sons i ressons		Contemporània
01.00	El perquè de tot plegat	22.00	Mar de Claror
02.00	Espurna d'alba		Quart món
Dimecres			A cor obert
21.00	Vet aquí que...	23.00	Panorama de cinema
	En un dia com avui	24.00	Des del campanar
	Punt i Coma	01.00	Novetats a cau d'orella
	Converses amb la ciència	02.00	Espurna d'alba
22.00	Nit d'Estels		
23.00	Temps d'acció	Diumenge	
24.00	Agora	09.00	Tot sardana
01.00	De la lletra i de la música	18.45	Eucaristia des de la Catedral
	Yesterday	21.00	Dos quarts de nit
02.00	Espurna d'alba		So de cine
Dijous		22.00	Nòmades
21.00	Vet aquí que...		Raons per viure
	En un dia com avui	23.00	Temps de paraula
	Punt i Coma	24.00	El tren de la música
		01.00	A cel obert
		02.00	Espurna d'alba

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE BARCELONA

CATALUNYA MÚSICA (Barcelona: 101.5 FM) - Diumenge a les 09.13h: Música religiosa.

A les 11.00h: Retransmissió de la missa conventual des de Montserrat.

CATALUNYA RÀDIO (Barcelona: FM 102.8) - Diumenge a les 07.30h: Paraules de vida: conversa sobre un tema d'actualitat des de l'òptica de la fe (director: Oriol Llop).

COPE/RÀDIO MIRAMAR (OM 702) - A les 21.00h: El espejo de la Iglesia. Diumenge a les 09.00h: Santa Missa. A les 09.45h: Informatiu diocesà. A les 10.00h: Iglesia es noticia: informació diversa de les diòcesis, de la Conferència Episcopal Espanyola i de l'activitat del Sant Pare i de la Santa Seu. A les 22.00h: La linterna de la Iglesia.

RÀDIO 1 (RNE, OM 738; Barcelona: FM 88.3) - Diumenge a les 08.15h: La Misa de España (des de Madrid).

RÀDIO 5 (RNE/Catalunya, OM 1.503) - Divendres a les 17.38h: Fets i criteris.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans. El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista amb els pares franciscans Josep Martí i Agustí Boadas sobre el simposi sobre sant Francesc a Catalunya; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe Ricard M. Carles, de Barcelona (director: Josep-Maria Alimbau).

RÀDIO Cerdanyola (FM 92.4) - Diumenge a les 10.30h: *Moments de vida*: programa cultural religiós; director: Josep Àngel Saiz.

RÀDIO CIUTAT DE BADALONA (FM 94.4) - Diumenge 09.45h: *Vida i esperit*.

RÀDIO DESVERN (FM 98.1) - Dimecres 20.05h: *Veus de la Parròquia*: programa d'informació i formació religiosa i humana.

RÀDIO MARICEL (Sitges FM 107.7) - Divendres, a les 20.00h: *La punta* (director: Jordi d'Arquer i Terrasa).

RÀDIO MOLINS DE REI (FM 91.2) - Dissabte a les 09.00h: *Obrim camins*: programa de valors humans i cristians (director: Octavi Sánchez).

RÀDIO SALUD (FM 89.1) - Dissabte a les 07.00h: *Rosari*: meditat per joves, entrevistes a catòlics en el món, concurs de Cultura religiosa, meditació mariana, herois del segle XX, etc. Diumenge a les 07.00: presentació de l'Evangeli del dia i meditació, tema marí, etc.

RÀDIO VATICANA (OM 1.530, entre d'altres) - Cada dia 20.40h: *Rosari*: en llatí des del Vaticà. A les 22.10h: *Noticiari*.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE GIRONA

Departament de Ràdio: c/Albareda 15 pral 1a
17004 Girona; Tel (972) 22.27.75; Fax: 20.18.55

ESGLÉSIA VIVA: programa setmanal de 30 minuts de durada amb reportatges i entrevistes d'actualitat cristiana, social i humana. Té les seccions: *La Paraula del Bisbe*, a càrrec de Mn. Jaume Camprodon i Rovira; *Costumari cristià*, explicacions a costums i tradicions de l'Església, amb Joan Baburès; *La veu dels joves*, amb Jaume Reixach; *Notícies i El significat de l'Evangeli*, per Pere Carreras. També, cada mes, hi ha una crítica cinematogràfica feta per Antoni Bardera. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emet: **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.45h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.45h. **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 20.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) diumenge 12.00h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Arenys de Munt** (107 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 21.00h. **Ràdio Canet de Mar** (107.6 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) divendres 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) diumenge 8.30h. **Ràdio Pineda de Mar** (106.0 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Sant Joan les Fonts** (107.0 FM) dissabte 10.00h. **Ràdio Santa Coloma** (103.6 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) diumenge 10.00h. **Top Gironès (Cassà de la Selva)** (92.8 FM) dissabte 19.30h. **Ona Rambla Girona** (89.9 FM) dijous 14.00h.

—L'emissió que es realitza els dijous a les 14.00 a **Onda Rambla Girona** (89.9 FM), és un resum d'*Església Viva* dins el magazine *Tarda de Tots* d'aquesta emissora.

—**Ràdio Arbúcies** (107.6), no emet el primer diumenge de mes *Església Viva*, per tal de retransmetre en directe la Santa Missa.

—Alguns apartats d'*Església Viva* s'inclouen dins el programa parroquial local de **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM).

EL CAFÈ INTERNACIONAL: programa setmanal de 30 minuts de durada que recull els grans artistes i grups de la música melòdica i lleugera dels últims anys amb frases, missatges humans i paraules de reflexió. Presenta: Àngel Rodríguez. L'emet: **Ona Jove Riudellots** (104 FM) dissabte 15.30h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dimecres 22.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 21.35h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) dissabte 15.00h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dimecres 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 14.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) diumenge 10.30h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dijous 14.30h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Sant Joan les Fonts** (107.0 FM) dissabte 10.30h. **Ràdio Santa Coloma** (103.6 FM) dijous 23.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) divendres 18.35h.

—També es pot escoltar cada dia de dilluns a divendres a **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) a les 9.30 i el primer dijous de mes a: **Ràdio Tordera** (107.1 FM) a les 22.00h.

—L'últim diumenge de mes, **Ràdio Salt** substitueix *El Cafè Internacional* pel programa *Tots els camins porten aroma*.

LA COVA DEL COUNTRY: Espai setmanal de 30 minuts de durada amb la col·laboració de l'Associació Europea de Música Country, que fa un repàs a la música country cristiana, godspell blanc i country en general. Presenta: Rafael Corbí. L'emet: **Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) divendres 22.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) dimecres 22.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Banyoles** (107.3 FM) dissabte 18.00h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) dissabte 17.00h. **Ràdio l'Escala** (107.6 FM) dijous 13.30h. **Ràdio la Vall (Les Preses)** (107.6 FM) diumenge 14.30h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) dissabte 19.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) dissabte 14.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) dilluns 14.30h. **Ràdio Sarrià de Ter** (87.6 FM) dimecres 12.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 9.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) dissabte 09.00h.

—També es pot escoltar el tercer dijous de mes a: **Ràdio Tordera** (107.1 FM) a les 22.00h.

LA PARAULA DEL BISBE: microespai de 5 minuts de durada presentat pel bisbe de Girona, Mn. Jaume Camprodon i Rovira.

L'emet: **Ràdio Calella** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Marina** (100.3 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 09.35h. **Ràdio Tordera** (107.1 FM) dissabte 9.30h. **Ràdio Vilafant** (107.3 FM) diumenge 9.45h.

—**Ràdio Tordera** i **Ràdio Vilafant** inclouen *La paraula del bisbe* dins dels programes parroquials locals.

PUNT DE TROBADA: magazine setmanal d'una hora de durada que analitza temes d'actualitat de la nostra Església. L'últim divendres de mes inclou el programa *Tots els camins porten aroma*. Dirigeix i presenta Carles Sánchez amb la col·laboració d'Àngel Rodríguez. S'emmet per: **Cope Figueres AM** (1269 AM) i per **Cope Figueres FM** (88.0 FM) els divendres a les 21.00h.

TOTS ELS CAMINS PORTEN AROMA: programa mensual que dura 30 minuts i tracta temes d'interès. Presenten i moderen: Anna Estartús i Josep Casellas. L'emet: **Cope Figueres AM** (1269 AM) últim divendres 21.00h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) últim divendres 21.00h. **Ràdio Arbúcies** (107.3 FM) últim diumenge 12.30h. **Ràdio Besalú** (107.8 FM) últim divendres 20.00h. **Ràdio Calella** (107.9 FM) últim dijous 21.00h. **Ràdio Les Planes** (107.7 FM) últim dissabte 21.00h. **Ràdio Palafrugell** (107.8 FM) últim dimecres 14.30h. **Ràdio Salt** (97.7 FM) diumenge 9.30h.

—**Ràdio Banyoles** (107.3 FM), emet aquest programa amb dia i hora no determinat.

Retransmissió en directe de la Missa dominical. L'emet:

Catalunya Música Girona (96.7 FM) diumenge 11.00h. **Catalunya Música Maresme** (96.4 FM/101.5 FM) diumenge 11.00h. **Cope Figueres AM** (1269 AM) diumenge 9.00h. **Cope Figueres FM** (88.0 FM) diumenge 9.00h. **Cope Costa Brava** (90.3 FM) diumenge 9.00h. **Ona Jove de Riudellots de la Selva** (104 FM) diumenge 11.30h. **Ràdio Arenys de Mar** (91.2 FM) diumenge 10.00h. **Ràdio Les Planes** (107.1 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio Olot** (98.1 FM) diumenge 9.00h. **Ràdio Shalom (Palau)** (107.9 FM) diumenge 11.00h. **Ràdio 1 AM (RNE)** (738 AM) diumenge 8.15h. **Ràdio 1 FM (RNE)** (93.3 FM) dissabte 20.00h. **Top Gironès (Cassà de la Selva)** (92.8 FM) dissabte 20.00h.

—Les retransmissions de la Santa Missa són realitzades per les pròpies emissores de ràdio.

—**Ona Jove Riudellots** (104.0 FM) emet també la Santa Missa cada dia, de dilluns a divendres, a les 9.00h i els dissabtes a les 20.30h.

—**Ràdio Arbúcies** (107.6 FM) la retransmet només el primer diumenge de mes a les 12.00h.

RÀDIO SANTA COLOMA DE FARNERS (FM 103.6) - Dimecres a les 22.15h: *Maranatha*, un programa per descobrir i compartir el nostre tarannà cristià com a catòlic avui.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE LLEIDA

RÀDIO POPULAR DE LLEIDA (OM 1.224) - Dissabte 13.40h: *Iglesia es noticia*: entrevista de caràcter humanístic-religiós i paraules del bisbe Malla, de Lleida.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE SOLSONA

RÀDIO MUNICIPAL DE BELLPUIG (FM 107.3) - Dissabte a les 14.00h i diumenge a les 12.00h: *Temps Obert*, inclou la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE NAVÀS (FM 107.9) - Diumenge a les 10.00h: *Església viva*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO PUIG-REIG (FM 107.3) - Diumenge a les 09.30: *Conversa setmanal* del bisbe Deig, de Solsona.

RÀDIO LA VEU DE TÀRREGA (FM 107.5) - Dissabte a les 09.00h: *Magacín*: amb la «conversa setmanal» del bisbe Deig, de Solsona.

PRODUCCIÓ AL BISBAT DE TORTOSA

FE I VIDA: missatge setmanal del bisbe (es publica al full «Vida diocesana»). L'emet: **Ràdio Antena Caro** (Roquetes, FM 96.0) diumenge 09.00h. **Ràdio La Cala** (l'Ametlla de Mar, FM 99) diumenge 12.00h. **Ràdio Deltebre** (FM 107.6) dissabte de 9.00h. **Ràdio Flix** (FM 102) dissabte de 9.30h. **Ràdio Gandesa** (FM 107.9) dissabte de 13.00h. **Ràdio Infant** (l'Hospitalet FM 107.9) dissabte 10.00h. **Ràdio Joventut de Masdenverge** (FM 100.7) diumenge 10.00h. **Ràdio Mora d'Ebre** (FM 87.6) divendres 10.00h. **Ràdio Nueva Vinaròs** (FM 98.2) dissabte 22.30h. **Ràdio Onda Cero** (Tortosa, FM 98.0) dissabte 13.05h. **Ràdio els Ports** (Morella, FM 89.0) dissabte 12.15h. **Ràdio Ràpita** (FM 107.9) diumenge 12.00h. **Ràdio Uldecona** (FM 95) diumenge 09.05h.

PRODUCCIÓ AL BISBAT D'URGELL

RÀDIO PRINCIPAT (FM 105.0).

RÀDIO ANDORRA (FM 91.1-94.2) - De dilluns a divendres a les 07.05h: *Déu vos guard!* Santoral, reflexió i agenda. Diumenges i festius a les 09.00h: Santa Missa.

Donem notícia de les emissions religioses, tant per ràdio com per televisió, que ens són comunicades. Agraïrem la recepció de controls d'emissió.

Des del carrer**«Cal que Jesucrist arribi més a la classe treballadora»**

Dora Pizarro presideix l'ACO (Acció Catòlica Obrera), moviment que aquest cap de setmana celebra el seu VIè Consell General. Dora, casada i amb tres fills, es mostra esperançada amb el moviment obrer i afirma que la implicació i el compromís són l'eix de tot militant.

—Fins a l'any 1999 serà la presidenta de l'ACO. Quines són les seves prioritats?

—Vaig acceptar el càrrec perquè vaig considerar que Déu m'ho demanava, i des que sóc presidenta vetllo perquè es compleixin les prioritats del moviment, que es concreten a fer que Jesucrist arribi més a la classe treballadora, tot i que ja hi és però cal fer el camí del descobriment. Hem d'acostar Jesucrist a aquells que semblen més allunyats.

—El moviment acull gent de totes edats i condicions laborals?

—Sí, volem que sigui obert, que aculli i respecti tothom i que sigui fidel a Jesucrist i a la classe treballadora. Ara estem en un moment en què conflueixen tres generacions, s'està incorporant gent nova de totes les edats. Per a mi, obrer és tot aquell que depèn d'un salari, ja no és la concepció clàssica d'abans. A l'ACO hi ha obrers de fàbrica però també metges i professors.

—Ha millorat la condició de la dona treballadora?

—Estem més bé, però encara hi ha molt a fer: si una empresa ha de fer reducció de plantilla, normalment afectarà més la dona que l'home. Pel que fa a la dona, dins l'ACO sempre ha tingut el mateix paper que l'home, tant com a membre o com a càrrec.

—Hi ha espais per a la

utopia dins el món obrer?

—Percebo que sí, les mateixes bases sindicals es plantegen noves formes de lluita. Hi ha ONG i joves que treballen per un món més just.

—Com es poden canviar les injustícies fruit del neoliberalisme?

—A nivell personal i amb el mètode de revisió de vida es pot anar prenent consciència de la situació, comprometre's i assumir responsabilitats des del propi àmbit. Nosaltres no ens volem mirar el melic sinó omplir-nos de Déu per dur-lo a fora. Cal lluitar i implicar-se un mateix.

Miriam Díez i Bosch

Respir

Miquel Estradé

Només un estirabot?

Els cristians participem tots de l'esperit missioner que ens du a encomanar als nostres germans la fe que ens salva. Però també sabem que no podem «comprar» amb diners o amb regals, ni forçar amb res l'adhesió de ningú a la fe. Jesús es compadia de la gent, obrava guaricions, demanava que ens estiméssim, però no «comprava», no forçava mai adeptes. Això m'ho ha suggerit una conversa que vaig sentir sobre l'evangelització. Tothom deia més o menys el que acabo d'escriure, fora d'un parell que, amb l'excusa que els favors obliguen, dient que el bé té dret a imposar-se, i que l'evangelització s'ha d'aprofitar de tot, defensaven, bé que no gaire descaradament, certs sistemes de missionar ara desuets. Davant l'oposició dels altres, un d'ells va exclamar: «Bé prou que el mateix Jesús multiplicà dos cops els pans per donar menjar a la gent!» Després d'un silenci, tot acabà amb una gran riallada davant l'estirabot oportú d'un altre: «Sí, i en sobren una colla de coves, que bé se'ls devien vendre; i els diners anaren a parar a la caixa de Judes!»

Ara mateix

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

El Pelé: un gitano de debò, als altars (2)

Potser no calia... Però amb l'expressió «de debò» he volgut subratllar la profunda radicació del beat Ceferí en la vida i en la cultura gitanes. El seu tarannà, la seva feina, la seva xarxa de relacions, els seus referents... eren els normals de la seva raça. També ho era la suspicàcia discriminadora que pesava inevitablement sobre ell i que es troba a la base de la calúnnia que el portà a la presó. Va ser en la condició gitana plenament assumida que el Pelé va trobar Jesús i es va obrir al seu Evangeli.

Al mateix temps, però, era capaç de trencar l'aïllament dels seus i de relacionar-se amb els païos. Entre la mainada que duia al camp i ensenyava a pregar n'hi havia molts que no eren gitanos. A l'amistat ja esmentada amb Rafael Jordan cal afegir-n'hi una de molt singular: la que mantingué amb Nicolás Santos de Otto, advocat de prestigi, catedràtic de dret i excònsul de Veneçuela. Vivia en una casa senyorial a prop de la catedral de Barbastro i el beat Ceferí hi anava sovint. Tenien, tots dos, llargues converses. El Pelé acompanyà D. Nicolás en molts viatges a Madrid i en la presa de possessió de la càtedra d'Oviedo. Gràcies a aquesta amistat va conèixer Joaquín Costa, el polític regeneracionista que havia començat definint-se com a «republicà federalista de bona fe» i acabaria retirant-se, desenganyat, al seu poble de Graus. El Pelé es va sentir atret especialment per la política hidràulica de canals i embassaments que Costa propugnava, contra l'endarreriment i l'atur, i va fer propaganda electoral a favor d'ell entre els gitanos. Un bell exemple de compromís polític, poc habitual entre la seva gent.

El 1922 mor Teresa, l'esposa de Ceferí. Ell s'acull a la companyia de la seva filla adoptada, Pepita, de disset anys,, i s'apressa a preparar la seva boda amb Juan-Alfredo Jiménez, «El Lisardo», d'acord amb el paper que el costum gitano adjudica al pare. El casament va tenir lloc a la parròquia de Sant Francesc, de Barbastro. El Pelé va viure sempre més amb ells i els néts que van anar arribant. Cada dia anava a Missa i resava el rosari en família, pertanyia a l'adoració nocturna i als dijous eucarístics, i s'agradava de participar en les processons de portant i de portar-hi el gonfanó.

La història del seu martiri comença el 19 de juliol de 1936, quan s'encara amb un grup de pistolers que s'emporten, detingut, mossèn José Martínez: «No us en doneu vergonya, tants contra un i, a més, innocent?» Aleshores el detenen també a ell i el porten a la presó juntament amb el capellà. Els dies següents la família i els amics el van a veure i li porten menjar. Tots l'avisen que no ensenyi el rosari i que dissimuli quan resi, perquè el mataran. Però ell no es deixa convèncer. «Filla meua, diu a la Pepita, que li demanava el rosari per a amagar-lo, m'ho han pres tot. Què em queda? Resar i resar el rosari.» Dues setmanes després de la detenció, la matinada del 2 d'agost, va ser afusellat a la porta del cementiri, juntament amb altres detinguts que hi van ser traslladats en un camió. L'endemà, van obligar una colla de gitanos a obrir una rasa per enterrar-los. Un d'aquests, «El Perdigacho», va explicar que el Pelé havia mort lligat amb un capellà. Portava el rosari a la mà.